

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 10
Kovas-March 9, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Valst. sekr. Cyrus R. Vance baigus pasitarimus su Egipto min. pirm-ku Mustafa Khalil ir Izraelio užs. reik. min-riu Moshe Dayan dėl taikos sutarties tarp Egipto ir Izraelio, prez. Carter pakvietė į JAV atvykti Izraelio min. pirm-ką Menachem Begin pasitarimam su Egipto min. pirm-ku Khalil. Izraelio min. pirm-kas atvyko karingai nusiteikęs ir pareiškė, kad, prez. Carter spaudžiant Izraelį sutikti su Egipto reikalavimais, jis kreipsis į Amerikos visuomenę palaikyti Izraelio reikalavimus.

Irano min. pirm-kas Mehdi Bazargan viešai skundėsi, kad Ayatollah Rholah Khomeini diriguojama revoliucinė taryba savo veiksmais ignoruoja vyriausybę ir trukdo jai eiti pareigas.

Faktinasis Irano vadovas Khomeini pasitraukė iš Teherano į šventąjį Qum miestą, pareiškdamas, kad ir iš ten jis dirguosius vyriausybės veiksmus ir vadovausiąs Irano religiniam gyvenimui.

JAV buvo priverstos palikti Irane, netoli Sov. S-gos sienos veikusią ir sovietų raketų bandymus sekusią bazę. Apie 20 amerikiečių tarnautojų, sunaikinę jautrius sekimo įrengimus, buvo evakuoti.

Kovo 1 buvo oficialiai atidaryta JAV ambasada Kinijoje ir Kinijos ambasada Washingtone. Taivane buvusi JAV ambasada nuo tos pat dienos nustojo oficialiai veikti.

Kovos tarp Kinijos ir Vietnamo vis dar tebevyksta, nors Kinijai iki šiol nepavyko žymesnių laimėjimų pasiekti. Sov. S-gos transporto lėktuvai pradėjo tiekti Vietnamui karinę pagalbą.

JT saugumo tarybai iki šiol nepavyko surasti kompromisinės formulės Kinijos ir Vietnamo kariniam veiksmam sustabdyti ir Kinijos kariuomenei iš Vietnamo, o Vietnamo kariuomenei iš Kambodijos atitraukti.

Irano min. pirm-ko pav. Abbas Amir Entezam pareiškė, kad Iranas netrukus pradės eksportuoti aliejų.

Prez. Carter yra numatęs vyriausiuoju Nato karinių pajėgų vadu paskirti dabartinį armijos štabo v-ką gen. Bernard W. Rogers. Dabartinis Nato pajėgų vadas gen. Alexander M. Haig birželio 1 atsistatydina.

Tarp Saudi Arabijos remiamo Jemeno ir prosovietinio Pietų Jemeno prasidėjo kariniai veiksmai. Saudi Arabija dėlto paskelbė savo kariuomenei budrumo būklę ir kreipėsi į Arabų lygos valstybes, reikalaujama sušaukti užs. reik. ministerių konferenciją konfliktui likviduoti.

JAV izdo sekr. W. Michael Blumentahl lankosi Kinijoje prekybos su Kinija sąlygom tirti.

JAV yra pasiryžusios pagaminti V. Europos valstybėm vidutinės tolinės atominę raketą, galinčią pasiekti Sov. S-gos taikinius, tačiau vakarų valstybės dar nėra sutikusios tokias raketas išdėstyti savo teritorijoje.

Venecuela nutarė nuo kovo 1 pakelti sunkaus aliejaus kainas 14 proc. Šis aliejus yra eksportuojamas daugiausia į JAV rytinį pakraštį. Kuwait taip pat pakėlė kainas 9.5 proc.

Kinija pareiškė, kad ji nenumato giliai veržtis į Vietnamą, ir pažadėjo iš Vietnamo pasitraukti.

Turkijos parlamentas sutiko karo būklę pratęsti dar du mėn., kad vyriausybė galėtų sėkmingiau kovoti su teroristais.

RAŠO GULAGO KALINĖ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 35

Rašo Ona Pranskūnaitė

(tąsa iš praeito nr.)

1978.V.1.

(...) Nepažįstamas manosios tautos sūnus — Aloyzas man rašytame laiške priskiria mane prie politinių kalinių. Jis neklysta. Tokia mane padarė saugumiečiai. Nors anksčiau savęs politike nelaikiau ir politika neužsiiminėjau. Aš, kaip tikinti, domėjausi religine literatūra, ją dauginau, suprasdama jos naudingumą ir didelį badą savo Tėvynėje. Taip pat perrašiau "LKB Kronikos" numerių, už ką ir buvau apkaltinta politine veikla. Šio leidinio aš nelaukau politiniu ir nelaikysiu (...), nes šiame leidinyje surašyta neužginčijama tiesa.

(...) Sekančią dieną mano sesuo pasiuntė telegramą apie motinos mirtį. Telegramos neatidavė. Jos kaip nebūta. Vėliau

sesuo išgavo iš gydytojo pažymą, su kuria kreipėsi į Biržų milicijos viršininką (kur motina buvo išregistruota), reikalaujama parašo, kad tuo dokumentu remdamasi, galėtų pasiųsti man užtikrintą iškvietimo telegramą. Milicijos viršininkas nepasirašė. Jis nepatvirtino, kad mano motina mirusi. Nors visiems aišku, kad be išregistravimo neišduodamas mirties liudijimas. Aš gerai žinau, kad iš lagerių pagal vidaus ministerijos potvarkius ne tik mirus kalinamojo tėvams, bet ir kritiškoje būklėje esant tėvų sveikatai, kalinamasis paleidžiamas diems savaitės. Tik, žinoma, man tai netaikoma (...).

Mane čia dažnai krato. Ir tik mane! Vienos kratos metu atėmė rožantėlį, kurį devynis mėnesius sugebėjau išsaugoti. Taip pat neatidavė Kristaus Užgimimo paveiksluko ir plotkelės. Šv. Velykų sveikinimo laiškuose buvo kažkieno įdėti du vėly-

kiniai paveikslukai. Jų neatidavė. Režimo viršininkė piktai paklausė: "Tai ką, tuos paveikslukus vėl prisegti prie asmens bylos?" — "Tik prie bylos! Noriu, kad mano bylą puoštų sakramentalijos!" Norisi paklausti, kur gi kun. Č. Krivaičio skelbiamaoji tikėjimo laisvė? Tokiems siūlyčiau pasekti skaudžiam kelyje mano sutikto V. Lapienio pavyzdžiu. Jis nežino, kas yra melas ir veidmainystė. Tai tobula žmogus.

Broliai ir seserys Kristuje, nepabūkite šio laikmečio skersvėjų! Dievas duoda vargą, duoda ir jėgą jį pakelti. Atgaila reikalinga broliams, pardavusiems už lėšienę savo sąžines, reikalinga perskiotojams, reikalinga atgaila ir mums patiems.

- o -

1978.V.1.

(...) Praeitų metų pavasaris praėjo niūriuose saugumo rūse (nukelta į 2 psl.)

Vasario 16-osios proga Lietuvos atstovybėj surengtame priėmime Lietuvos atstovą dr. S.A. Bačkį su žmona sveikina Latvijos atstovas dr. A. Dinbergs su žmona

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Žinome, kad pavergtoje Lietuvoje kūrybos laisvei yra uždėti griežti komunistų partijos varžtai. Kad kūrėjai nuo jų nenukryptų, apie tai pakartotinai primenama. Štai Literatūros ir Meno Nr. 6 apvaliojo stalo literatūrinėse diskusijose buvo keliami reikalavimai literatūros kritikai. Tų diskusijų dalyviai: Vilniaus universiteto literatūros katedros vedėjas Vitas Areška, kritikas Alfredas Guščius, filosofijos profesorius Eugenijus Meškauskas ir Komunisto redaktorius Genrikas Zimanas. Abu pirmuosius galime laikyti kompetentingais kalbėti literatūros temomis, bet E. Meškauskas, o ypač G. Zimanas yra pašaliečiai. Būdinga, kad diskusijose daugiausia kalbėjo G. Zimanas, reikalaujamas, kad kūrinys pirmiausia būtų vertinamas visuomeniniais kriterijais, kad būtų žiūrima, kiek kūrinys auklėja komunistinį žmogų. Jis pasigedo naujuosiuose literatūros kūriniuose komunistų personažų, kūrusių socialistinę Lietuvą, pasigedo ryškių dabartinių darbininkų ir šiuolaikinių kolchozininkų paveikslų. Atrodo, kad tų paveikslų lietuvių literatūroje tikrai nėra, bet, matyt, tie personažai netraukia rašytojų, ypač nėra tokių idealių, kokius norė-

turi būti sovietinės sukaktys (Lenino gimtadienis, sovietinė armija, raudonasis laivynas, konstitucijos diena, gegužės pirmoji, spalio revoliucija ir t.t.). Kūriniai turi būti užbaigti iki šių metų gegužės 15. Premijos: 350 rb., 250 rb., 200 rb.; už atvirukus: 250 rb., 200 rb., 150 rb.

— Scenografijos parodoje Maskvoje dalyvavo 19 Lietuvos dailininkų, pasireiškusių teatro ir kino dekoracijomis. Spauldoje minimi tos srities žymesnieji: L. Truikys, R. Songailaitė, V. Mazūras, D. Mataitienė, A. Karinauskas, V. Idzelytė.

— Spauldoje rašoma, kad Vagos leidykloje Vilniuje lankėsi Rokiškio kultūrininkų grupė, vadovaujama ruso V. Asačiovo (partijos sekretoriaus). Rokiškio centrinio knygyno vedėja R. Norvaišienė pareiškė, kad knygos paklausa esanti labai didelė, ypač mėgstamos geros beletristinės knygos. Leidykla Rokiškio knygynė turi knygų paklausos tyrimo punktą. Genų knygų tiražai esą per maži. Užsiguli vosokie politiniai-ideologiniai leidiniai.

— Kompozitorių sąjungos Kauno skyrius paskelbė kūrinio kaimo kapeloms konkursą. Kūriniuose turi "atsispindėti tarybinės liaudies patriotizmas, taikos ir tautų draugystės tematika, išaukštintos darbo pergalės". Premijos: 300 rb., 200 rb., 150 rb. Terminas — 1979 birželio 1.

— Minties leidykla paskelbė politinio plakato ir propagandinio atvirojo konkursą. Turinyje

DU NAUJI AUŠROS NUMERIAI

Po ilgokos pertraukos Vakarų pasiekė du nauji savilaidinės Aušros numeriai: 12-tas, datuotas 1978 rugpjūčio mėn., ir 13-tas, 1978 spalio mėn.

Aušra Nr. 12

Dvyliktas Aušros numeris dedikuojamas Viktorui Petkui. Pateikiamas jo bylos protokolas, 30 liudininkų sąrašas, jų pasisakymų ir apklausinėjimų aprašymas. Tai išsamiausias iki šiol pasirodęs Petkaus teismo dokumentas. Plačiai aprašomas ir Balio Gajausko teismas.

Aušra praneša, kad 1978 birželio 14-15 "iniciatyvinė grupė" įsteigė "nepartingę, demokratinius pagrindais veikiančią" Lietuvos Laisvės Lygą. Spausdinama Lygos deklaracija, pasak kurios organizacijos uždaviniai būsią: 1) religinės-tautinės ir politinės sąžinės ugdymas, 2) Lietuvos laisvės klausimo kėlimas tarptautiniuose forumuose. Lyga neturės organizacinės struktūros — kiekvienas pilietis gali laikyti save jos nariu. Jos uždaviniam įgyvendinti sukurta aukščiausia Lygos institucija — Tautinė Taryba. Lyga kreipėsi į demokratinių valstybių ir į Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybę dėl Lietuvos klausimo iškėlimo Jungtinės Tautos.

Aušra informuoja, kad 1978 gegužės mėn. Maskvoj buvo suimtas Romas Giedra, 1962 bandęs pabėgti iš Sovietų Sąjungos, ir jo žmona. Jie buvo atvežti į Vilniaus KGB. Kratos metu pas juos namie buvo paimta knygos ir pogrindžio spaudos leidiniai. Tuo pat metu Vilniuj buvo suimta eksperimentinių metalo piovimų staklių gamyklos programuotoja Zinaida Dapšienė, kurios likimas iki šiol nežinomas.

Aušra prašo informacijos apie likimus dviejų jaunuolių, kurie drauge su Egidijum Jonaičiu 1977 lapkričio mėn. nuplėšė sovietinę vėliavą nuo elektrografijos instituto. Jonaitis buvo uždarytas į psichiatrinę ligoninę. Černiachovsko psichiatrinę ligoninę tebekalinamas Henrikas Klimašauskas, apkaltintas "Gulago salyno" vertimu į lietuvių kalbą. Arvydas Čekanavičius uždarytas N. Vilnioj už literatūrinį veiklą rengimą.

Skyrely "Žinios" skelbiamas dokumentas apie Antaną Kalinauską, gimusį 1957, kuris 1976 rugpjūčio 11 Romo Kalantos pavyzdžiu susidėgino kariuomenės viršininkų akivaizdoje su šūkiu: "Žiūrėkit, kaip dega Lietuvos patriotas! Už Lietuvą, už laisvę, už Dievą! O jum aš netarnausiu!" Priverstas tarnauti raudonojoje armijoje Gulbenės mieste, Latvijoje, jis pabėgo iš kariuomenės ir buvo grąžintas atgal. Jį slapta palaidojo Gulbenėje, ir tik po mėnesio motinai buvo leista jį iškasti ir palaidoti Vilkavišky. Šią žinią patvirtina dvi fotografijos: viena jų vaizduoja 14-metį Kalinauską, o kitoj matom jį pašarvotą, su apdegusiu veidu, kareivinėse.

Skaitom ilgą 17-mečio moksleivio atvirą laišką savo bendraminiam. "Mes — jaunimas — minkščiausia tautos dalis", rašo jis. "Todėl mus ir pasirinko svetimą žalojanti įtaka." Jis aštriai

LIET. RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJA PASKIRTA STASIUI SANTVARUI

Lietuvių Rašytojų Draugijos 1000 dol. premija už praėjusiais metais išėjusią geriausią grožinės literatūros knygą paskirta poetui Stasiui Santvarui už jo poezijos knygą "Rubajatai". Vertinimo komisiją sudarė: pirmininkas Pranas Visvydas, sekretorė Alė Rūta, nariai — Bernardas Brazdžionis, Bronys Raila, dr. Elena Tumienė. Komisija posėdžiavo 1979 kovo 4 Los Angeles, Calif.

Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

kritikuoja sovietinės sistemos klestinį melą, biurokratiją, fanatizmą ir kviečia Lietuvos jaunimą ugdyti savy laisvės idealą, būti tiesos kariais.

Straipsny "Okupacijos ir kolonizacijos Lietuvoje" pateikiamos ištraukos iš okupuotos Lietuvos ministrų tarybos nutarimų, reikalaujančių kovoti prieš vėnerines ligas ir prieš augančius nusikaltimus Lietuvoje. Tvirtinama, kad, plečiant rusifikaciją, į Lietuvą plaukia vis daugiau nusikaltėlių, valkatų, lengvos duonos ieškotojų: Vilnius pradeda pirmauti pagal nusikaltėlių skaičių. Straipsny "Rusinio programa Vilniaus universitete" pateikiama dokumento ištrauka, rodanti, kaip rusinamas Vilniaus universitetas ir kitos lietuviškos mokyklos.

Skyrely "Atsiminimai iš Gulago salyno" P. Saunoris rašo apie rokiškietį Petrą Skukaitį ir kurnietį Antaną Juškevičių, kurie 1950 žuvo kankinių mirtim Magadan konclageris. Jie bandė pabėgti, bet buvo sugauti ir žiauriai kankinami. Lagerio komendantas laužė jiems rankų ir kojų kaulus, paskui nušovė, o prieš metant jų kūnus į apleistą šachtą, plaktuku sudaužė galvas.

Aušra Nr. 13

Apybraižų "Gelbėjime Lietuvą nuo alkoholio" dėkojama prof. Marcinkevičiui už jo "rimtą" straipsnį "Kodėl žudome save" (Mokslas ir Gyvenimas, Nr. 1), nukreiptą prieš girtavimą ir rūkymą. Aušra reiškia susirūpinimą dvasine ir fizine tautos būkle — "Lietuva pirmąją savižudybių skaičiumi Sąjungoje", tvirtina straipsnį pasirašijusieji "tėvai". Girtavimas vis labiau pasireiškia paauglių tarpe. Per alkoholį tauta vis labiau "išsigimsta"; to, matyti, ir siekia "paveržėjas". Autoriai pastebi, kad "nerašytai nurodymais" iš Maskvos trūkdoma platinti blaivybę. Pavyzdžiui, Stankevičius iš finansų ministerijos, bandęs suorganizuoti blaivybės judėjimą, buvo uždarytas į psichiatrinę. Neseniai Vilniuj buvo įsteigta komisija prie ministrų tarybos alkoholinių gėrimų apribojimui, bet atvykus atstovui iš Maskvos, ši komisija buvo uždaryta. Visi švietėjai, pedagogai, mokslininkai, menininkai, visuomenininkai raginami kovoti prieš alkoholizmą ir išvesti tautą iš "girtavimo liūno".

Nuolatiniam Aušros skyrely "SOS, SOS" skelbiama ištrauka iš Algirdo Žiprės laiško, kur jis nurodo, kad šiuo metu yra Kazanės psichiatrinė. Tris mėnesius jam davė atsikvėpti, bet dabar jis vėl žalojamas medicina. Nors sušlubavo jo širdis, amirnazino kurso nenutraukia. Žiprė laikomas 7-ame režiminame uždaramame skyrių, kur jis vienintelis politinis kalnys. Nusiskundžia pasityčiojimais, būtinų vaistų skaudžiu trūkumu.

Kita "tautiečių" pasirašyta apybraiža "Tokį mes jį pažinome" yra skirta Viktorui Petkui. Aprašoma jo kalinimų istorija, jo atsidavimas ir meilė Lietuvai. Kreipiamasi į visus tėvynę ir svetur gyvenančius tau-

(nukelta į 2 psl.)

Stasys Santvaras

Savaitės įvykiai

JAV gynybos sekr. Harold Brown ir energijos sekr. James R. Schlesinger pareiškė, kad JAV yra pasiryžusios savo gyvybinius reikalus ginti Art. Rytuose net ir karinėm pajėgom.

Prez. Carter paprašė kongresą suteikti jam teisę reikalui atsiradus tvarkyti aliejaus pardavimą vartotojams.

Indijos teismas nuteisė buv. Indijos min. pirm-kės Indira Ghandi sūnų Sanjay ir informacijos ministerį kalėti po 2 metus už tai, kad jie pagrobė ir sunaikinę režimą kritikavusį filmą.

Rodezijos karo aviacija puolė Angolos teritorijoje veikiančią Rodezijos partizanų bazę.

Kanados valstybinė energijos taryba sutiko padidinti natūralių dujų eksportą į JAV 28 proc., tačiau šiam siūlymui turi pritariti ir Kanados vyriausybė.

Irano kurdų religinis vadas Ayatollah Ezzedin Hosseini pareiškė kovosį už kurdų autonomiją. Kurdai priklauso sunni, o iraniečiai — šiitų mohametonių religijai.

Nigerija sutiko tarpininkauti dėl tarp Chado prezidento Felix Malloum ir min. pirm-ko Hissen Habre atsinaujinusio ginkluoto kivičio.

JAV žymiai sumažino Afganistanui teiktą ūkinę pagalbą ir ambasadą pareigūnų skaičių.

JAV laivininkystės Laykes Brothers bendrovė ir Kinijos valstybinė jūrų transporto bendrovė sutarė pradėti prekių laivų susisiekimą tarp JAV ir Kinijos uostų.

Irano vyriausybė paprašė Šveicariją išsaldyti Irano šacho ir jo giminių indėlius bankuose.

Italijos komunistų partija sutiko remti Ugo La Malfa organizuojamą vyriausybę net ir tuo atveju, jei jos sudėtį komunistų atstovų ir nebūtų.

JAV buvo sudaryta privati komisija Helsinkio susitarimų vykdymui sekti. Jos pirm-ku yra Random House prezidentas Robert L. Bernstein, o direktoriai — įvairūs mokslininkai, rašytojai ir visuomenės veikėjai.

Prez. Carter pareiškė, kad, senatui atsisakius tvirtinti su Sov. S-ga sudarysimą strat. ginklų apribojimo sutartį, jis gerbsiąs sutarties nuostatus tol, kol Sov. S-ga juos gerbs.

Buv. Pekingo burmistras ir politbiuro narys Peng Chen. kultūrinės revoliucijos metu praradęs abu postus, buvo reabilituotas ir paskirtas teisinei sistemai ir liaudies demokratijai stiprinti komisijos pirm-ku.

Sov. S-goj vyksta Krymo totorių teisių gynėjo Mustafa Džemilev byla.

Sov. S-gos lėktuvnešis Minsk prisijungė prie Ramiajame vandenyne esančių sovietų karo laivų.

Saudi Arabija nupirko iš JAV už 100 mil. dol. priešlėktuvinių ir prieštankinių pabūklų Jemenui.

Sov. S-goj buvo leidžiamas pagrindinis žurnalas eurokomunizmo klausimams svarstyti. Dėl to sovietų policija iškratė senos komunistės Rissa Borisovna Lert, filosofo Piotr M. Jegides ir kitų butus ir apkaltino juos skleidžiant įžeidžiančius prasiimanymus apie Sov. S-gą.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.

— Pašto ženklas Vilniaus universiteto sukakčiai. Sovietų Sąjungos ryšių ministerija išleido 4.4 milijono tiražu pašto ženklą su įrašu lietuvių ir rusų kalba: "Vilniaus universitetui 400 metų". Ženkla piešė grafikas A. Zi-lius. Piešinyje yra senojo universiteto ir naujojo studentų miestelio miniatiūriniai vaizdai.

— Vilniaus saviveiklinis profesinių sąjungų kultūros rūmų teatras vaidina R. Samulevičiaus pjesę "Lokys", parašytą pagal prancūzų rašytojo P. Merime to paties vardo apysaką. Režisavo aktorius R. Rimeikis, muziką sukūrė A. Martinaitis, dekoracijos

ir kostiumai — dail. A. Guščenkos.

— Vilniaus filharmonijos didžiojoje salėje įvyko šimtasolistės Giedrės Kaukaitės koncertas. Dainavo lietuvių kompozitorių kūrinius. Pirmą kartą buvo atlikta B. Kutavičiaus kantata pagal R. Tagorės eilėraščių "Du paukščiai girių ūksmėje".

— M. K. Čiurlionio kvartetas koncertavo keliuose Ukrainos miestuose: Kijeve, Jaltaje, Zaporozėje, Donecke, Krasnodone, Vorosilovgrade. Programoje buvo M. K. Čiurlionio, L. Beethoveno, F. Schuberto, M. Ravelio, D. Šostakovičiaus, J. Širvinsko kūriniai.

— Šilutėje ir Šilutės rajone koncertavo dainų ir liaudies šo-

DU NAUJI AUŠROS NUMERIAI

(atkelta iš 1 psl.

tiečius ir kovos už žmogaus teises rėmėjus, kad visais įmanomais būdais padėtų išvaduoti Viktorą Petkų.

Apybraižoj "Lietuvos patriotai ir jos budeliai" prisimenamas tragiškas Balio Gajausko likimas. Netiesiogiai atsakant į Tiesos žurnalistų klausimus kaltinimus Gajauskui, aprašomi "tarybinių patriotų", ėjusių atsakingas pareigas saugume, veiksmams ir "nuopelnai". Minimi saugumo organuose pokario metais žiauriai pasireiškę buvęs religinių reikalų įgaliotinis Rugienis, Gajauską tardęs Viktor Savčiuk, Šiaulių saugume lietuvių partizanus dorojęs Mikalkin ir kt.

Straipsny "Štai jis — tarybinis humanizmas" nusiskundžiama, kad daugelį lietuvių apėmė praturtėjimo manija, o dvasinės vertybės jiems tėra praeito šimtmečio atgavėna. "Kai netenki vilties, prieš akis iškyla taurūs lietuvių kovotojų paveikslai, ragina nepasiduoti priešio užmačiom", rašoma straipsny. Tauraus lietuvių kankinio pavyzdžiu nurodomas mokytojas Petras Paulaitis, kalinamas jau 30 metų su viršum.

Skyrių "Atsiminimai iš Gulago salyno" pateikiamas įdomus laiškas prof. Prano Dovydaičio šeimai. Aušra neskelbia laiško autoriaus pavardės, tik nurodo, kad jis buvęs Gulago kalinys, nuo 1942 kalėjęs tame pačiame Šiaurės Gulago lagery, kur buvo kalinamas ir mirė prof. Do-

Per 2400 JAV mokslininkų atsisakė bendradarbiauti su sovietų mokslininkais tol, kol sovietų mokslininkai Juri F. Orlov ir Anatoli Ščaranski bus laikomi kalėjime.

Iždo sekr. W. Michael Blumenthal susitarė su Kinija dėl atlyginimo JAV piliečiams už jų nusavintus turtus.

Kinija pakartotinai pasiūlė Vietnamui pradėti pasitarimus kariniam konfliktui likviduoti. Vietnamas atsisako tartis tol, kol Kinija atitrauks savo kariuomenę iš Vietnamo.

Gen. Mustafa Barzani, ilgai, bet nesėkmingai kovojęs už Irako kurdų nepriklausomybę, mirė Washingtono ligoninėje, turėdamas 76 m.

Pirminiai duomenys rodo, kad Ispanijos parlamento rinkimus laimės valdančioji min. pirm-ko Adolfo Suarez demokratinio centro partija.

vydaitis. Autorius pasisako esąs darbininkas, Kijevo darbininko sūnus. Apie prof. Dovydaitį atsiliepia su didžiausia pagarba.

Išsamiam straipsny "Tarybinė mafija" aptariami sovietinio saugumo veiklos būdai. Sakoma, kad keitėsi KGB iškabos — ČK, GPU, NKVD, MVD, bet tikslai ir metodai liko tie patys. Saugumui padeda milžiniška armija slaptųjų informatorių, paniekiamai vadinamų "stukačiais, špikais, fiksais, sekso-tais, šnipais". Aušroj aprašoma, kokiais būdais jais tampama.

(Elta)

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.

siuose. Ten lėtai slenka kalinių gyvenimo dienos. Miestas būdavo pilnas karštos pavasario saulės, bet pro rūsio langus ji niekada nepažvelgdavo. Kameroje vėsu ir drėgna. Tik išėję į "gardus" pasivaikščioti, pajusdavome gaivinančią pavasario šilimą(. . .).

- o -

1978.V.

Jus, be abejo, domina, kas per miestas ta Kozlovka. Tai sujungti trys kaimeliai, išsidėstę ant kalnų ir jų papėdėje. Vietos gražios: kalnai, miškai, pašlaitės, netoli šalčių dvelkianti Volga. Bet kadangi svetimas kraštas, tai šios vietovės grožis mūsų širdžiai nieko nesako. Be to, jos grožį matome tik iš vienos pusės, pro pusiau uždarytus antro aukšto fabriko langus. Namukai mediniai, maži (kaip mūsų krašto kaimo pirytys), turintys po vieną, du, kai kurie net tris langus su langinėmis. Pakalnėje šio miestelio gyventojų maitintojas — lageris. Lageryje vegetuojančios būtybės taip pat priskaitomos prie Kozlovkos miestelio gyventojų skaičiaus. Teko girdėti, kad netolimoje praeityje šie trys kaimeliai garsėjo ožkų gausumu.

Kai traukiniu priartėjome prie Kozlovkos miestelio, mus pasitiko lagerio mašina ir sargyba. Pavažiavę apie 300 metrų, jinirome į dviejų mūro sienų ir dviejų spygliuotų tvorų tvirtovę. Šioje tvirtovėje vaikštinėjome nesivaržydamos, nes jau tėtės savos(. . .). Mus apgyvendino antrame aukšte mūriniame pastate. Čia ir slenka mūsų dienos. Slenka lėtai ir vienodai. Šiame lageryje yra kalinamos įvairių profesijų bei kadaise įvairius postus užėmusios moterys: inžinierės, mokytojos, gydytojos, buhalterės, parduotuvių vedėjos, pasų stalų viršininkės, įvairių institucijų studentės, vaigilkos, girtuoklės, paleistuvės, žmogžudės, spekuliantės ir viena už tikėjimą, kuri yra Jums žinoma.

Čiuvašijos tautelė dar neseniai buvo laikoma puslaukine. Nors, žinoma, ir šiuo metu ne daug kuo skiriasi nuo laukinių. Žmonės vidutinio ūgio, tamsiaodžiai, juodais plaukais. Dėvi keistais plaukuotais apdanga-

kių ansamblis Lietuva. Programoje buvo Jono Švedo kūriniai.

— Kauno dirbtinio pluošto gamyklos technologui G. Galkui, tos pat gamyklos inžinierei B. Vėsaitei ir Kauno politechnikos instituto dėstytojai S. Rutkauskui pripažintos išradėjų teisės. Jų išradimas yra "Naujas verpimo tirpalo gavimo būdas".

— Tautosakos tyrinėtojai Ambraziejui Jonynui suteiktas nusipelnusio Lietuvos kultūros veikėjo vardas. A. Jonynas yra Lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktoriaus pavaduotojas.

— Vėl daugybė autorių literatūros vakarų "taikos fondui": Vasario pradžioje J. Mačiukevičiaus kūrybos vakaras buvo Panevėžyje, V. Rimkevičiaus — Vilniuje, J. Strielkano — Kaune ir Vilniuje, P. Širvio — Smalinukuose ir Viešvilėje, J. Apučio — Kaune, R. Keturakio — Utenoje, V. Palčinskaitės — Panevėžyje. Tie autoriai vakarai yra priemonė pasirinkti pinigų "sovietinei taikai" (naujų neramumų kėlimui).

— Klaipėdos viešosios bibliotekos pavadinimo Ievos Simonaitytės vardu proga įvyko literatūros vakaras, kuriame apie I. Simonaitytę kalbėjo rašytojai E. Matuzevičius, E. Uldukas, mokytojas S. Skeivys, gydytojas O. Kybrancas. Jos kūrybos pasikaitė aktorai A. Šimanskis, N. Narijauskaitė, B. Barauskas. Muzikinę programą atliko Konservatorijos Klaipėdos fakultetų etnografinis ir šokių ansambliai.

Pr. N.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia. Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYERS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj ANGELÉ E. KARNIENĖ Broker-Realtor 3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706 Telef. (813) 360-2448, vakarė (813) 345-2738 Rezidencijos-Moteliai-Sklypai Aptamentai-Kondominiumai Nuomavimas — Notary Public	

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ. Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE	

VYTIS   KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA   ● LĖKTUVAI   ● LAIVAI (CRUISES)   ● TRAUKINIAI (AMTRAK)   ● AUTOBUSAI   ● NUOMOJAMOS MAŠINOS   ● VIEŠBUČIAI   ● ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS   ● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ   MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA   VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 2129 KNAPP STREET BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL.: (212) 769-3300

Odos fabrikas Uljanovske. Čia dirba kalinė ir tremtinė Ona Pranskūnaitė.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS. Pre-
numerata metų \$13.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra.
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Senoviškas reikalas

Tarp įvairių žodžių nuodėmė nėra tas žodis, kuris žmogaus ausiai maloniai skambėtų, nes sukelia kaltės pajautimą. Gali kas nuodėmės ir nepripažinti, bet negali savo sąžinės taip užgniauzti, kad bent protarpiais nepasigirstų vidinis priekaištas. Užtat nuodėmė nemėgstama minėti. Laikoma nemandagumu, jei kam tiesiai į akis pasakoma: tu darai nuodėmę... „O kas tau darbo?“ atsikertama.

Nuodėmė yra labiausiai savas slaptas dalykas, kurio nenorima viešai rodyti. Tuo būdu ginama savo asmens garbė.

Modernioje civilizacijoje daug kas negero dangstoma nekalta skraiste, kurią vokiečių jėzuitas teologas kun. Karl Rahner vadina „nuodėmės mistika“. Nuodėmė slepiama po klausimo ženklų: nežinoma, kas ji yra. Užtrinama riba tarp gero ir pikto, kad žmonės apsisprastų su nuodėmės potvyniu per nepadorias madas, aistringas pramogas, pornografiją persunktus pasilinksminimus, šeimų pakrikimą, skyrybas. Nelaikoma nei nuodėmė nei negarbe gyventi su svetimu vyru ar su svetima žmona, nes valstybės įstatymai skyrė legalizuojama. Nebesibijoma ir jaunų gyvybių abortuose žudyti, nes ir čia valstybė daug leidžia. Nuodėmė pasidaro „legali“ — jokia piktybė, kaip ir legalus, įstatymu pagrįstas kito skriaudimas, kurį šiaip jau pavadintume vagyste.

Politika laikoma labiausiai „nenuodėminga“ žmogiškosios veiklos sritimi. Čia dar plačiai keroja melas, nenuoširdumas, šmeižtai, intrigos, klastos. Tai vadinama gudrumu, apskrumu, nebe nuodėme.

Tarptautinėje politikoje užsimenama apie žmogaus asmens teisių ir jo laisvės varžymą, prievartą, neteislingumą, apgaule,

bet nesakoma, kad tai yra nuodėmė. Nėra „nuodėmės“ kitą tautą ar kraštą grobti ir mases žmonių žudyti. Sutinkama su skriauda, daroma silpnėm ir mažesnėm tautom, nes didžiosios galybės tai pridengia savo politika bei interesais.

Šveicarijos Friburgo vysk. F. Carriere yra teisingai pastebėjęs, kad tik „geram krikščioniui politika gali būti šventumo mokykla“.

„Šventojo Rašto pradžioje skaitome, — rašo prof. Antanas Maceina, — kad Viešpats sukūrė pasaulį taip, jog jis buvo geras ir net labai geras. Tačiau nuodėmė jį pagadino... Nuodėmė yra būties tvarkos iškreipimas, būties apardymas, aptemdant joje Dievo idėją.“

Nuodėmė įneša netvarką, kurią skaudžiai pajuntame tiek pavaičiame savo gyvenime, tiek viešame. Griebiamasi visokių priemonių tam piktui pašalinti, bet nečiumpama už pačių šaknų — nuodėmės, nes ji žmonėm rodosi „saldi“... Yra ir daugelio minimas pasakymas: „nuodėminga meilė kaip medus“. Bet tokia „meilė“ išreiškia neapykantą Dievo tvarkai ir idėjai.

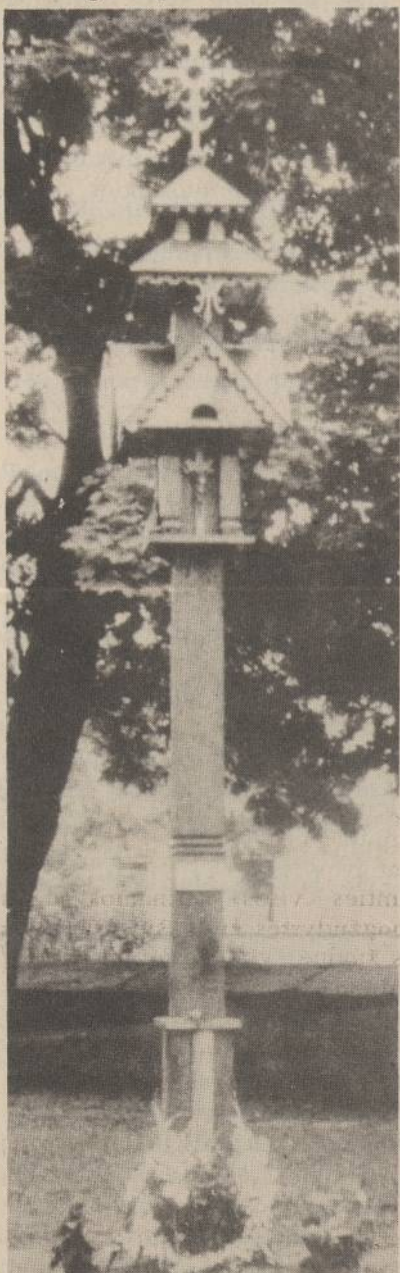
Gavėnia yra laikas krikščioniui rimtai susimąstyti, kiek jis yra neapykantojai nuodėmei ir meilėje Dievui. Kitas žodžiais, kiek savo gyvenimu ir darbu prisideda prie atstatymo apardytos ir ardamos pasaulio Dievo tvarkos. Pastebi prof. Antanas Maceina: „Kiekvienas veiksmas, kuris į pasaulį įneša tvarkos, tiesos, gėrio, grožio, savaimę įsijungia į nuodėmės pergalingimą ir plečia Kristaus atpirkimą.“

Gavėnia pradėjus, susimąstymui — ar prisidedam bent kiek prie to Kristaus atpirkimo plėtimo?

Pasaulio politinės sferos skelbia šiuos 1979 metus vaiko metais. Įvairiose šalyse bus minimos įvairios sukaktys. Prancūzijoje ir daug kur kitur šie metai skiriami asmeniui, kurio vaikystė buvo labai varginga — Bernadetai Soubirous. Šių metų balandžio 16 sukanka 100 metų nuo jos mirties. Šios sukakties proga daug tūkstančių žmonių patirs savotiškų išgyvenimų.

Bernadetos vardas nėra taip plačiai minimas, kaip Lourdo vardas. Tačiau prieš Bernadetą Soubirous Lourdo vietovė ir vardas net Prancūzijoje nedaug kam buvo žinomi. O Soubirous šeima buvo labai varginga, neretai pusbadė, gyveno Bigorre vietovėje, Lourdo apylinkėse apytuščio kalėjimo drėgnaj, tamsioj celėj, kurioj neturėjo nieko daugiau, tik lovas, vieną stalelį ir vieną suolelį.

1844 sausio 7 ten gimė Bernadeta. Sulaukusi vos 10 metų, persirgo cholera. Išliko gyva, bet augo silpnos sveikatos. Bū-

Biržų bažnyčios šventoriuje pastatytas kryžius popiežiui Pauliui VI. Kryžius pastatytas jo laidotuvių dieną 1978 rugpjūčio 12. Prie kryžiaus stiebo prikalta dedikacinė lentelė.

VIENA ŠIŲ METŲ SUKAKČIŲ

VYSK. VINCENTAS BRIZGYS

dama 14-15 metų, pradėjo sirgti džiova. Jos vienintelė mokykla buvo šeima, kurioj ji mokėsi paprastų darbų, maldos ir krikščioniško padarumo.

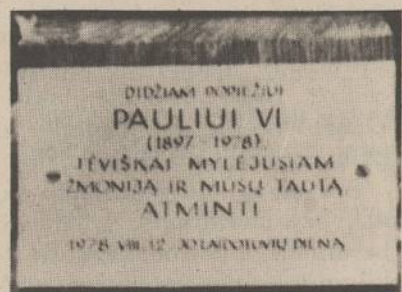
Po eilės perversmų, sukrėtusiu Prancūzijos gyvenimu, ministras Guizot 1843 parlamente paskelbė šūkį: Praturtėkit. Šūkis taip uždegė visuomenę, kad, anot to laiko liudijimų, visuomenė tiesiog pakvaišo turty gaudymu. Buvo tačiau tokių, kaip Soubirous šeima, kuriems pralobti nebuvo nei kelio, nei vilties.

Bernadeta buvo 14 metų, kai 1958 vasario 11 ant Gavės upės kranto, rinkdama vandens išmestas šakas savo šeimos kasdieniniam virtuvės reikalui, ji išvydo ant uolos tarp laukinių rūšių stovinčią nežemiškos išvaizdos moterį. Mergaitė išsiganč, bandė tylomis iš ten pasitraukti, bet moteris ją apramino, nedaug ką pasakė, tik paragino ir pamokė melstis, liepė ateiti ten kitą kartą ir pranyko.

Bernadeta tylėjo apie įvykį, tačiau tai ją tiek paveikė, kad tėvai pastebėjo joj savotišką nuotaiką. Tėvams primygtinai reikalaujant pasisakyti, kas su ja nutiko, ji pasisakė. Motina ją net apmušusi, grasindama pabausti daugiau, jei ji neišmesianti sau iš galvos tokių iliuzijų. Gal iš motinos išgirdęs, vietos klebonas pasiūlymą mergaitę ir taip pat apibares.

Žodis išėjo iš šeimos, draugės pajaukė Bernadetą. Ji tačiau, nors taip pažeminta, grįžo prie uolos, kaip jai buvo sakyta ten grįžti, ir meldėsi. Per šešias savaites turėjo panašias vizijas 18 kartų, paskutinę — 1858 kovo 25. Pasirodė čiaoj galutinai pasakė esanti Nekaltai Pradėtoji. Bet Bernadeta nesuprato tų žodžių reikšmės. Tą vardą jai išaiškines klebonas.

Šių regėjimų metu Bernadeta negavo kokių nors pamokymų, ką ji turėtų pakeisti savo gyvenime. Ji buvo tik pamokyta ir

Dedikacinė lentelė, prikaltą prie kryžiaus Biržų bažnyčios šventoriuje.

paraginta melstis už nusidėjėlių pasitaisymą ir pasakyti klebonui, kad jis pasistengtų anoj vietoj įruosti koplyčią — pastogę, kur žmonės galėtų melstis.

Vizijos nepakėlė Bernadetos puikybės, pajauka jos neatgrasino. Kada galėdavo, ji grįždavo į tą vietą ir ten meldavosi.

Gandas sklido, žmonės rinkosi kasdien gausiau, pamatyti Bernadetos ir iš jos ką nors išgirsti. Ir ją pajaukusios apylinkės mergaitės bei kiti žmonės, po kiek laiko ir klebonas buvo įtikinti įvykio rimtumu ne tiek jos žodžiais, kiek elgesiu ir maldingumu regėjimų vietoj.

Žmonės pradėjo rinktis melstis kartu su Bernadeta. Jų buvo visokių: gydytojų, psichologų, kunigų, po kiek laiko net žmonių iš Paryžiaus. Lankytojus veikė Soubirous šeimos neturtas, bet nei Bernadeta, nei jos tėvai niekada nesutiko priimti kokios nors pagalbos. Ne kartą pasitaikė, kad žmonių apsuptai Bernadetai kas nors nejučiomis įkišdavo į kišenę pinigą. Apsišiūrėjusi, jei neradavo davėjo, ji atiduodavo pinigą kam nors kitam. Buvo siūlymas jai didelis atlyginimas, jei, atvykusi į Paryžių, ji papasakotų laikrastininkam ir kitiems apie įvykį. Tačiau ji nesutiko.

Po kiek laiko ji negalėjo išvengti lankytojų nei kalėjimo celėj, nei prie uolos Gavės upės nuošalume. Todėl pasiprašė prieglaudos pas vienuolę, kurios Lourde turėjo mokyklą. Po kelerių metų apsisprendė pati tapti vienuole. Bet bemokslės, silpnos sveikatos mergaitės niekas nenorėjo priimti. Tik vietos vyskupas patariant, ją priėmė tos pačios vienuolės, kurios buvo davusios jai prieglaudą. 1866 rugpjūčio 8 ji buvo išsiųsta į motinišką namą Nevers mieste, netoli nuo Lourdo. Lourde mišios vis didėjo jau be Bernadetos.

Praėjus keleriems metams, Bernadeta tapo nuolatine rimta ligone, varginama kaulų džiovos. Ilgai ir daug kentėjusi, mirė 1879 balandžio 16, baigusi 35 savo amžiaus metus. Buvo palaidota be jokių balzamavimų vienuolyno sodely, seserų kapinėse.

Po 30 metų pradėjus Bernadetos beatifikacijos bylą, jos karstas 1909 rugsėjo 22 buvo atkeltas, dalyvaujant gydytojui, vienuolėm, vietos vyskupo atstovam. Visų įspūdis buvo nepaprastas, kai, atidarius karstą, buvo rastas kūnas visiškai svei-

Šv. Bernadeta

kas, nepakeitęs net spalvos, akys aiškos, tik šiek tiek įdubusios, drabužiai buvo sugedę, rankose rožančius surūdiję, metalinis kryželis pažaliavęs. Vienuolės nuplovė kūną, aprenę naujais drabužiais, įdėjo į kitą karstą ir vėl palaidojo to pat duobėj.

Pabaigus beatifikacijos procesą, beveik po 10 metų, 1919 balandžio 3, karstas vėl buvo iškastas. Kūnas ir dabar buvo sveikas, tik veido spalva kiek pakitėjusi. Vėl perrengtas naujais vienuolės drabužiais, kūnas karste buvo padėtas vienuolyno koplyčioj.

Popiežius Pijus XI 1933 gruodžio 8 paskelbė Bernadetą šventąja. Atsimenu, kaip tada buvo sunku gyvenantiems Romoj gauti leidimą iškilmių metu įeiti į Šv. Petro baziliką; ją pripildė prancūzai.

Dabar Bernadetos kūnas toj pat vienuolyno koplyčioj Nevers mieste yra matomas kristaliniame karste, stambiuose aukso rėmuose. Tik veidas pridengtas vaško replika, kuri buvo padaryta Bernadetai vos mirus.

Atrodo ironiška, kad ta, kuri savo varge niekada iš nieko nepriėmė pagalbos sau ar tėvams, dabar ilsisi tokiame liuksusiniame karste. Karstas toks yra ne vienuolių, ne vyskupo ar kokio kito bažnytinio autoriteto, o visuomenės spontaniškai išreikšta iniciatyva.

Vis didėjančios minios iš viso pasaulio, atvykstančios į Lourds, dažniausiai pasiekia ir Nevers, kad pamatytų Bernadetos kūno relikvijas ir ten pasimelstų.

(nukelta į 4 psl.)

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės įspūdžiai

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

22

Gudrusis gvidas Petras man papasakojo apie vieną iš Napoleono „asilų“, Vivant Denon vardu. Sako, jis niekur neatsilikio nuo fronto linijos ir, sekdamas kareivius, buvo pirmasis iš „asilų“, kurie pasiekė Nilo kilpą su Luxor. Čia senuko Petro akys sublizgėjo pasididžiavimu ir ašaromis: „Kareiviai, pamatę Luxor šventoves, be įsakymo išsilygiavo ir ginklų jas pagerbė, būgnininkam palydint būgnų muzika“.

Su prancūzų atėjimu prasidėjo didžioji Egipto senienų vagystė. Jiem Egiptą palikus, pašas Mohamed Ali, norėdamas kraštą sumoderninti, pasikvietė italų, anglų, vokiečių. Ir jie tempė į savo kraštus visa, ką galėjo pajudinti.

Egipte daug kur užtinki Auguste Mariette vardą. Tai pirmasis Egipto senienų ir gražmenų saugotojas. Jo dėka senienų vagis ir kapų plėšikus imta tramdyti. Mariette emė rūpintis ir muziejaus steigimu.

Mūsų amžių prie egiptologijos prisidėjo ir amerikiečiai. Profesorius James H. Breasted, iš Chicagos universiteto, vardas yra visur minimas su pagarba. Amerikiečių archeologinės ekspedicijos praturtino New Yorko ir Bostono muziejus.

Pas Tutankhamun

Kapų plėšikai, turistai ir archeologai per tūkstančius metų rausėsi po faraonų kapus. Atrodo, kad jau visa iškasta. O vis dėlto vienas kapas Karalių slėny liko nepalietas. Tai New Yorko svečio Tutankhamun kapas. Jį atrado archeologas Howard Carter 1922 metais.

Tut — Tutankhamun — vardą dabar žino net vaikai. Savo gyvenime jis nebuvo toks iškilus ir žinomas. Faraonu tapo būdamas dešimties metų amžiaus (1361 m. pr. Kr.), vedė dvylikinę mergaitę už žmoną, o mirė vos 19 metų sulaukęs. Beje, jo tėvai buvo kur kas iškilnesni: Akhenaton, „monoteizmo“ kūrėjas, ir Ne-

fertiti, gražuolė jo žmona. Tutankhamun išgarsėjo savo kapu ir kapo turtais. Archeologas H. Carter pašventė beveik aštuonolius metus, kol juos visus — apie 2000 daiktų! — nudulkino ir aprašė. Tačiau pats kapas — vienas mažiausių Karalių slėny.

Howard Carter vis dėlto nebuvo pirmasis iš šiose kape. Atrodo, kad netrukus po Tutankhamun laidotuvių jį aplankė plėšikai. Kapo prieškambaris rastas sujauktame stovy ir apytuštis, o faraono biustas be gražmenų.

Tutankhamun mumiją paslėpė amžiam kape, kunigai ją aprūpino visu, kas tik Anapus atbudusiam faraonui būtų pravartu. Rūmų baldai, šimtai pintinių vaisių, plunksninės vėduklės, tarnų statulos... Faraono valdžios simboliai, apeiginiai peiliai ir nuostabus kardas, de vežimai karo žygiui ir net sulankstoma lovelė. Ir net žaislų... Dievai, gyvulių ir žmonių formoj, ne tiksaugo, bet ir bendrauja su mirusiu dievu-faraonu Anapus karalystėj: Hathor — paauskota karvės galva su saulės skrituliu tarpagręž; Anubis — juodais, pasidabruotais nagais ant letenų; Sekhmet — medinė liūtė. Keturiuos dievų saugo išbalzamuotas faraono kūno dalis: Serket, auksinė dievė su skorpionu ant galvos, rankomis gaubia spintelę su viduriais; Izidė — kepenis; Nephthys — plaučius; Neith — pilvą. Dvi paties Tutankhamun statulos stovi prie

mumijos kambario durų. Vidutinio vyro ūgio. Įrašai sako, kad jaunutis faraonas buvo „geras dievas, kuriuo mes didžiuojamės, ir viešpats, kuriuo mes giriamės“.

Didžiausias Tutankhamun kapo turtas — pati mumija, įdėta į masyvų sarkofagą. Balzamuotas faraono kūnas buvo rakinė įrakintas, lyg kiniečių dėžė, gausybė karstų: keturios paauskotos medinės dėžės, po to akmeninis sarkofagas su reljefais ant sienų, pagaliau trys karstai, kurių arčiausias prie mumijos gryo aukso (vienos tonos!). Šie trys karstai, lyg rūbas, turi faraono kūno formą. Be to, kiekvienas turi faraono veido ir karūnos piešinį. Karūnos prieky — vanagas ir kobra, Aukštojo ir Žemojo Egipto simboliai. Paskutiniame karste veidą dengia gryo aukso maskė. Žiūrėti į ją — žiūrėti į paties faraono veidą. Maskės bruožai atitinka mumijos veido bruožus.

Tutankhamun mirties maskės jo kape dabar nėra. Ji šiuo metu New Yorke. Man ją teko matyti prieš 20 metų Kairo muziejų ir vėliau, jo didybei Tutankhamun lankant Londoną.

Egipto religija: Anapus žemėlapis

Karalių slėnis! Karalienių slėnis! Grožio vieta! Mirties slėnis? Kokia buvo egiptiečių mirties samprata? Jaučiuosi lyg kadaise pirmoj geografijos pamo-

koj. Egipto religija turėjo iškilų Anapus žemėlapi. Būdamas krikščioniu, stebiuosi egiptiečių nemirtingumo nuojauta. Tačiau jų Anapus geografinė — iliuzija.

Atgal į gyvenimą šlapus

Tadros Botros, mano gvidas, manęs neskubina. Matau šimtus nuostabių dalykų, kitus tūkstančius praėnu, jų net nepastebėdamas. Pastovusis ir patikimasis Nilas darė Egiptą kraštu, kuriame viešpatavo ne tik simetrija, bet ir pasitikejimas. Pasitikejimas saule, Nilu, gyvenimu šlapus, gyvenimu Anapus... paremtas gamta, žmogaus nagingumu ir savimone „Kur du stot, visados daugiau padarys“...

Viešbutin grįžtu motorlaiviu. Motoro dūzgimas lyg ne vietoj. Ir popiečio vėjukui nėra progos pasismaginti burėse, bet tenka lankstyti ir šnarėti panilės nendrose.

Luxor šventovėse

Faraonų kapai Egipto istorijoje, atrodo, sumažėjo ir dydžiu, ir svarba. Pajunti didžiulį skirtumą tarp Cheops piramidės ir Seti I kapo Karalių slėny. Šventovės dievam augo iškilų didum ir svarba. Dvi jų mane vilioja: viena pačiame Luxor mieste, o kita šiek tiek atokiau (3 km). Jų statytojai faraonai, tiesa, žėrėjo didybe ir buvo pačioj žmogaus galios viršūnėj, tačiau jie niekuo neužtemdė dievų žėresio Egipte.

Amun-Re: tautos šventovė

Amun-Re šventovė yra Luxor miesto daly, kurią prancūzai pavadino Karnak. Užtat ir pati šventovė dažnai ženklinama Karnak vardu. Važiuoju į ją vienkiniu, arklio traukiamu, vežimu. Palei Nilą, šiaurės link. Patys arabai nemoka skubėti, tačiau arklio skubinti negali. Jau prietema. Kairėj vėsoma alsuoją Nilas, o dešinėj miesto gatvėlės su šviesomis ir garsais. Važiuoju šventyklon vakare, nes noriu pabuvoti šviesos ir Aidų spektakly.

Savo architektūrine sąranga Egipto šventovės primena Nilo slėnio peizažą. Pailgos, su keletu kolonomis įremitų šventyknių. Kiemai tuojau pat krinta į akis. Jie, lyg ištroškusios dykumos aptvarai, pasirodę priimti dievų didybę ir galią, tapdami jų telkiniais.

Amun-Re šventovėj galima atpažinti bent dvidešimt architektūrinį amžių. Kukli pradžia XX a. prieš Kristų, statyba sužydi Imperijos laikotarpį, ir kukli pabaiga Ptolomėjų laikais. Šviesos ir Aidų spektaklis prasideda šventovės prieškiemy. Spalvingos šviesos sukuria aidam foną. Klausausi faraonų įrašų, kuriuos meniškai skaito spektaklio rengėjai.

(Bus daugiau)

DEŠIMTAJĄ DAILĖS PARODĄ APŽVELGIANT

DEŠIMTOJI dailės paroda, rengta vasario 10-11 Kultūros Židinyje, buvo pati didžiausia iki šiol rengtų parodų. Dalyvavo 31 asmuo, buvo išstatyta 171 kataloguotas darbas. Į katalogą buvo neįtraukti A. Varno, K. Šimonio darbai ir nedidelis vaikų skyrelis.

Daugiausia buvo sutelkta į didžiąją salę. Iš skydų pastatytos specialios skiriamos sienos salės gale, pastatytos kelios keturkampės, trikampės kolonos. Prie scenos angos iš abiejų pusių padaryti stovai Varno ir Šimonio paveikslams. Jei paveiksai buvo mažesni, tai kai kur buvo sukabinti net dviem eilėmis.

Paroda įvairi — modernistai, realistai, abstraktinio meno šalininkai, aliejinė tapyba, akrilis, akvarelė, pastelė, medžio raiziniai, skulptūra. Vyravo aliejinė tapyba ir akrilis. Vyravo ir saikingas realistinis traktavimas.

Trumpai apžvelgsime kiekvieną katalogo eilės tvarką.

Albina Ambraziejus, daugelio šių parodų dalyvė, išstatė 8 darbus. Visi aliejinė tapyba. Tai daugiausia pajūrio vaizdai. Pats didžiausias vaizdas Kennebunkporto įlanką, kurią ten vasarą gerai pažįsta. Jos vaizduojama jūra dažniausiai šalta ir šurpi, pajūrio gamtovaizdis niūrus. Dominuoja mėlynos spalvos.

Juozas Bagdonas, pirmųjų šių parodų rengėjas, kurį laiką nedalyvavęs, dabar vėl sugrįžo ir išstatė 7 abstraktus. Dominuoja tamsas dramatinis judesinis įtampa. Paveikslai mėgsta nemažą formų ir spalvų kontrastą, kad neužimtų daug vietos. Dominuoja aliejinė tapyba, šalia yra ir temperos, ir pastelės, ir net vienas kolažas.

Už visus išstatytus parodoje darbus paskirta jam JAV LB Kultūros Tarybos 300 dol. premija.

Susan J. Bernotavičius, studentė iš Stony Brook universiteto, dalyvavo pirmą kartą, išstatė du darbus — medžio raizinį ir akvarelę. Trečias jos didelis darbas — Mergelė Marija — į parodą nepateko. Jis buvo kiek sužalotas ir piešinys buvo savotiška klaida — dešinės rankos šešėlis buvo taip uždėtas, lyg Marija turėtų šešis pirštus. Bet tą paveikslą drauge su jauniaja autore įsidėjo Stony Brook universiteto laikraštis Statesman, drauge parašė, kad jis dalyvavo dešimtoje lietuvių dailės parodoje.

Ilna Brazdžionienė gyvena net Los Angeles. Šiose parodose dalyvauja jau antrą kartą. Penki darbai atlikti akriliu. Ji turi savotišką darbo techniką. Pirmą sukuria plastikinį reljefinį paviršių, kontūrines linijas

net įbraižo į medžiagą. Kai išdžiūsta, nudažo. Dominuoja ruda, raudona spalva, ypač fonuose. Siužetai traktuojami kiek primityviai, nesigilinama į detales, paliekama tik kas svarbiausia, tik vedamoji mintis. Taip jos darbai atrodo lyg kokios dekoratyvios reljefinės plokštės. Temos — lietuviškos.

Ji ir gavo lietuviškos tematikos 100 dol. premiją.

Mary Danyla, dar jauna mergaitė, dalyvauja pirmą kartą su vienu akriliniu darbu.

Vsevolodas Dobužinskis, dalyvavęs praeitoje parodoje, išstatė tris dekoratyvius darbus, atliktus akriliu. Darbai elegantiški, gražiai ornamentuoti ir primena spalvotą grafiką. Kataloge (24 numeris) buvo klaidingai parašyta — trys angelai, turėjo būti — trys augalai. Darbai pasižymi subtilia jautria technika.

Albinas Elskus, uolus šių parodų dalyvis, parodė tik vieną vitražą, tą patį, kuris buvo išstatytas Vatikane religinio meno parodoje. Vitražas — Rožinis — modernus ir patrauklus.

Elena Grudžinskienė dalyvauja pirmą kartą, 7 darbai, atlikti skirtinga technika, keturi buvo net mozaikos, kiti akrilis. Mozaika sudėta iš keturkampių akmenukų, neskaldyta. Tapyboje naudojamas net smėlis, kad išgautų reljefą, formų virpėjimą, o tokios alyvos pavaizduotos labai realiai, su detalėmis.

Regina Ingelevičienė, daugelio šių parodų dalyvė, parodė penkis darbus, dvi akvareles ir 3 aliejus. Išstatė ir dail. Adomo Varno portretą, tapytą prieš 25 metus, kai jis svečiavosi pas Praną Lapieną Stony Brook. Jos judrų tapybos stilių ir šiltų tonų gamą pažįstame iš seniau.

Česlovas Janušas, nuolatinis šių parodų dalyvis, didis jo organizatorius, davė daugiausia paveikslų — net 15. Jie buvo sukabinti iš eilės tik su vienu perskyrimu. Jo tapybos realistiškas stilių pažįstame. Vaizduoja pajūrį, lietuvišką gamtą ar šiaip gamtovaizdžius.

Jis už savo darbą "Rugių gubos prie svirno" laimėjo premiją. Ir ši kartą tą laimėta 100 dol. premiją jis padovanojo lietuviškos gamtos Maironio mokyklai.

Paulius Juskas, nuolatinis šių parodų dalyvis, išstatė 5 darbus, trys iš Vilniaus, vienas — fantastinė Trakų pilis, kitas — Rūpintojėlis. Visi aliejinė tapyba.

Daina Jurkutė, Prato instituto studentė, dalyvauja jau trečią kartą. Išstatė tris darbus. Jie rodo jos kūrybinę fantaziją, ieškojimą įvairių reljefinių formų, žaismo. Visi lyg kokios konstrukcijos, rūpestingai nuspalvintos. Dažnai — akrilis ir lakas.

Antanas Kairys, ne pirmą kar-

tą dalyvaujas šiose parodose, parodė 7 paveikslius. Visi — aliejinė tapyba. Mėgsta tapyti New Yorko gatves, parkus. Darbai atlikti realistiniame stiliuje, labai kruopščiai atbaigiant detales. Dominuoja šviesus ir giedras koloritas.

Jam paskirta 10-tos dailės parodos 100 dol. premija.

Audronė Katinaite, kadaise buvusi vaikų skyriuje, dabar čia pasirodė pirmą kartą su trim piešiniais, — visi atlikti rašalu. Nedidelio formato. Realybė stilizuojama ir susimbolinama.

Elena Kepalaite, daugelio parodų dalyvė, savo darbu ne kartą prisidėjusi prie parodų rengimo, išstatė vieną bronzos skulptūrą. Ji neužmiršo ir šios parodos, nors tuo pačiu metu jos vienos bronzos skulptūrų paroda vyko vienoje galerijoje Manhattanė.

Birutė Kidolienė dalyvauja jau kelintą kartą. Dabar parodė 8 darbus — tai siuvinėjimai ant tinklo. Darbas švarus, temos dažniausiai lietuviškos. Mėgstą jį temas pasiimti ir iš kitur, pavyzdžiui išsiuvinėjo P. Rimšos vargo mokyklą, V. Vijeikio partizaną.

Australijos lietuvių katalikų kapelionų konferencija

Praejusius Kalėdų-Naujųjų Metų laikotarpį, gruodžio 29 Sydnėjū įvyko Australijos lietuvių katalikų kapelionų konferencija, svarstiusi svarbias sielovados problemas ir įvairius svarbius klausimus, susijusius su katalikų gyvenimu.

Konferenciją sukvietė Sydnėjaus lietuvių katalikų kapelionas kun. Petras Butkus. Kartu buvo minima Lietuvių Kunigų Sekretoriato 25 m. veiklos sukaktis.

DETROITE MINĖSIM DRAUGO SUKAKTĮ

Sekmadienį, kovo 25, Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre įvyks popietė, skirta Draugo dienraščiu pagerbti ir paremti.

Iniciatyva kilo dienraščio vadovybė. Detroitiečiams, Draugo bičiuliams, ji pasiūlė suruošti iškilmingą premijos įteikimą 27-ojo romano konkurso laimėtojiui. Tokiom iškilmėm Detroitas yra puiki "strateginė" vieta: laureatas — torontiešis, premijos mecenatas — clevelandiškis, o konkurso židinis Chicago; tad iš kurio tik miesto bevažiuos, Detroitas beveik pusiaukelė. Antra vertus, Detroito romano

Dešimtos dailės parodos atidaryme Kultūros Židinyje. Nuotr. Vytauto Maželio

Regina Kudžmienė, dalyvavusi ne kartą šiose parodose, keramikė, ant vieno stalo išdėstė 9 kataloguotus darbus ir vieną nekataloguotą. Tai dažniausiai įvairios vazos, vazelės, atliktos įvairia keramikos technika. Formos nuosaikios, ramios ir skoningos. (p.j.)

(Bus daugiau)

Sekretoriato vadovu yra kun. P. Butkus. Posėdžiai vyko jo rezidencijoje — Christian Brothers College, Lewsham (Sydney priemiesty). Be jo paties dar dalyvavo kun. A. Spurgis, MIC, Adelaidės lietuvių Šv. Kazimierų parapijos klebonas, kun. dr. Petras Bačinskas, Brisbanės lietuvių kapelionas, kun. Pranas Dauknyš, Melbourne lietuvių parapijų atstovaujas Tėviškės Aidų savaitraščio redaktorius, kun. Povilas Martužas, Sydnėjaus lietuvių katalikų kapelionas.

DETROITE MINĖSIM DRAUGO SUKAKTĮ

konkurso laimėtoji premijos įteikimo iškilmės sėkmingai buvo suorganizuotos ir anksčiau. Detroitiečiams pasiūlymą priėmus ir organizuojant komitetą popietei ruošti, nutarta programą praplėsti: popietės metu paminėti ir paties dienraščio sukaktį, nes šiemet Draugui, kaip periodiniam leidiniui, sueina 70 metų.

Štai ta programa ir numatyta jos išdėstymas. Viskas prasidės vaišėmis, tuoj po sumos Dievo Apvaizdos bažnyčioje, tad apie pusę dvyliktos. Apie 12:30 val. — akademinė dalis. Tūkstančio dolerių premija bus įteikta rašytojui Juozui Kralikauskui už romaną "Ikaite Vilniaus akmenys". Ištraukas iš naujojo romano paskaitys mūsų aktorai Danutė Jankienė ir Karolis Balys. Akademinės programos metu bus prisiminta ir Draugo sukaktis. Programai vadovaus dr. Vytautas Majauskas.

Pramoginę, arba meninę, dalį atliks Lietuvių operos solistė Margarita Momkienė. Ji duos lietuviškų dainų ir operų arijų rečitalį.

Popietei foną teks vieno iš Draugo redaktorių, keturių tomy enciklopedinio pobūdžio veikalo "Mūsų Lietuva" autoriaus Broniaus Kviklio organizuojama spaudos paroda. Parodos eksponatai siekia toliau negu Draugo amžius. Parodoje atspindės visas Amerikos lietuvių spaudos šimtmetis. Ši paroda Chicagoj turėjo nepaprastą pasisekimą.

Popietės rengėjai tikisi, kad kovo 25 į kultūros centrą susirinks tautiečiai iš visų Detroito apylinkių bei iš kanadiškos Windsor. Atsilankę ne tik moraliai bei materialiai parems savo dienraštį, bet ir patys praturtės kultūrine patirtimi.

Alfonsas Nakas

jau kapeliono pavaduotojas.

Čia pateikiami konferencijos svarstyti dalykai.

1. Šių metų rekolekcijų vykdymo paskirstymas. Įprastine tvarka visose didesnėse lietuvių kolonijose rekolekcijas sutiko prarasti kun. dr. Petras Bačinskas.

2. Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavimas. Jis numatomas 1979 m. Kalėdų — N. Metų laikotarpy. Pagrindinių svarstymų tema — "Povatikianis pasauliečių apaštalavimas pagal Vatikano II-ojo dekretą". Bus stengiamasi suvažiavimo programą išplėsti, bet detalizuota programa bus sudaroma vėliau.

3. Kapelionų pranešimai švietėjų. Lietuvių kapelionų pastoracijoj didesnių pasikeitimų nėra įvykę. Visur aktyviai jungiamasi su įvairiais minėjimais, prisidedant pamaldomis. Pasikeista padėties vertinimu atskirose vietose. Svarstyti kasdieniniai reikalai.

4. Australijos lietuvių katalikų sielovados reikalai. Įskyla sunki problema — trūksta kunigų, prieauglio beveik nėra. Kunigai

reikalingi Perth, Geelonge. Pavojus Adelaidėj netekti kun. Spurgio, o marijonų kongregacijai lietuvių jo vietoj neturi. Gal pavyks gauti kun. Alf. Savicką, kuris šiuo metu baigia mokslus Austrijoje. Pasikeista nuomonėmis dėl lietuviško mišio leidimo. Pageidaujama, kad mišiolas būtų spausdinamas visiem metams.

Svarstant Australijos lietuvių katalikų savaitraščio Tėviškės Aidų reikalus, pageidauta, kad jame būtų plačiau informuojama apie pasaulio ir Lietuvos religinį gyvenimą.

Po ilgesnių svarstymų nutarta, minint Adelaidės Šv. Kazimiero parapijos 20 metų sukaktį, išleisti Australijos lietuvių katalikų sielovados vadovą. Jame turėtų būti sukurta dokumentinė medžiaga, nušviečianti ateičiai Australijos lietuvių kurdinimosi ir religinio gyvenimo reikalavimų tenkinimo rūpesčius. Vadovui-metraščiui redaguoti nutarta kviesti poetą Juozą Almį Jūragį, žinomą kolektyvinių leidinių redaktorių. (p.j.)

J. Slavenas

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA. TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

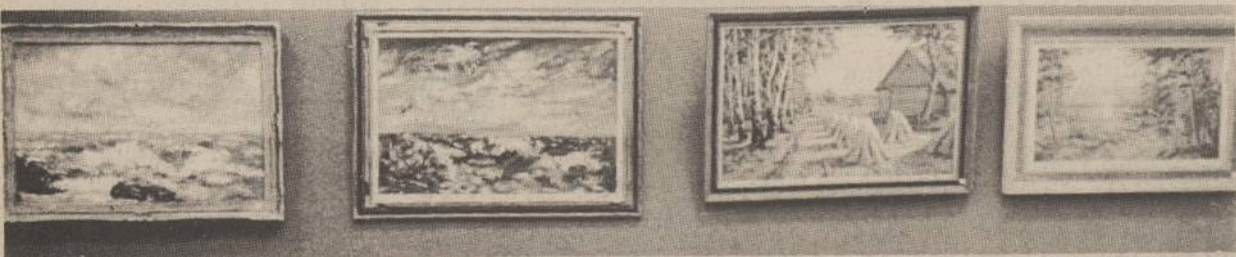
Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

**488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1**

SKYRIA I:

Apple-Valley, Min. 55124 New York, N.Y. 10003 New York, N.Y. 10011 So. Boston, Mass. 02127 Bridgeport, Conn. 06610	7626 W. 150 St. 45 Second Avenue 135 W. 14th Street 389 West Broadway 1880 Seaview Ave.	612 432-7083 AL 4-5456 CH 3-2583 268-0068 203 367-2863
Chicago, Ill. 60622 Chicago, Ill. 60629 Cleveland, Ohio 44134 Lexington, N.Y. 12452 Irvington, N.J. 07111 Grand Rapids, Mich. 49504 Hackensack, N.J. 07601 Hartford, Conn. 06106 Lakewood, N.J. 08701 Los Angeles, Calif. 90022 New Haven, Conn. 06511 Newark, N.J. 07106 Passaic, N.J. 07055 Philadelphia, Pa. 19122 Philadelphia, Pa. 19141 Pittsburgh, Pa. 15203 Waterbury, Conn. 06710 Fort Wayne, Ind. 46808 Wappingers Falls, N.Y. 12590 Worcester, Mass. 01610 Youngstown, Ohio 44503	2222 West Chicago Ave. 2501 West 69 St. 5879 State Road Route 13A 1082 Springfield Ave. 636-38 Bridge St. N.W. 112 Main St. 518 Park St. 241 Fourth Street 960 S. Atlantic Blvd. 1329 Boulevard 698 Sanford Avenue 42 Monroe St. 1214 N. 5th St. 4925 Old York Rd. 1307 E. Carson Street 555 Cook St. 1807 Beineke Rds. Hidden Hollow Apts. 144 Millbury Street 309 W. Federal Street	BR 8-6966 WA 5-2737 884-1738 518 989-6742 374-6446 GL 8-2256 201 342-9110 246-9473 FO 3-8569 AN 1-2994 LO 2-1446 373-8783 GR 2-6387 PO 3-4818 GL 5-9586 HU 1-2750 756-1668 432-5402 914 297-0261 SW 8-2868 RI 3-0440

Dail. Česlovo Janušo paveiksai dešimtoje dailės parodoje Kultūros Židinyje. Nuotr. V. Maželio

VIENA ŠIŲ METŲ SUKAKČIŲ

(atkelta iš 3 psl.)

Žmonės čia keliauja vedami ne vien smalsumo ir ne vien pamaldieji, bet ir daugybė ieškančių ramybės, kurios neranda pasaulyje. Atrodo, kad prieš 134 metus gyvenusios Bigorre kaimo vargšės mergaitės negyvas kūnas ne ką gali pasakyti ar duoti mūsų laiko išlaisvintam žmogui. Tačiau žmogaus kilnumas esmė ir sielos aspiracijos visada ir visur yra tokios pat. Kaip žmonės vieni kitiem kalba be žodžių, pasako tūkstančiai užrašytų ir neužrašytų faktų, panašių į čia pateikiamą.

Man studijuojant Romoj, gyvenant Villa St. Gabriell, viale Parioli 16, teko gyventi tris žiemas su vienu gydytoju skotu, kuris, būdamas karštas antikata-

likas, nuvyko vieną vasarą į Lourdą ir į Nevers pamatyti ten katalikų naivumo ir parašyti to kritiką. Tačiau, praleidęs ten visą vasarą, neparašė kritikos, o tapo kataliku ir pats sau pasižadėjo dar likusį savo gyvenimą pašvęsti maldai ir ligonių aptarnavimui Lourde. Nuo tada vasaras praleisdavo Lourde, o žiemas Romoj.

Apie Bernadetą Soubirous yra daug parašyta, pradedant plačia biografija, parašyta jos nuodėmklausio kun. Laurentin, monsinjoro Theas ir daugelio kitų. Į klausimą, kodėl Marija pasirodė Bernadetai ir kokios įtakos turėjo tas faktas jos gyvenimui, biografai atsako palyginiui su angelo apsilankymu pas Mariją Nazaretę. Angelo apsilankymas nepadarė Marijos nekal-

ta; jis apsilankė pas ją todėl, kad ji buvo nekaltą. Panašiai ir su Bernadeta. Marijos apsiėmimas jos nepakeitė, nes ji buvo tokia, kad Marija parinko ją maldos už nusidėjėlius misijai. Patirti regėjimai padėjo Bernadetai išlikti tokia, kokia ji buvo prieš tai.

Dar nepilnametė, vargšė, bemokslei, silpnai mergaitė buvo pavesta didelė, bet labai paprasta misija — melstis už klystančių pasitaismą. Ji tai ir darė, kitus traukė į tai ne sakomais ar rašomais žodžiais, bet savo pavyzdžiu. Tas pavyzdys nesiliauja veikęs ir po šimto metų, plinta per naujas žmonių generacijas. Niekas nusiskaičius, kiek žmonių rado desningą ramybę dvasiškai pasekdami Bernadeta.

APIE LIUDĄ DOVYDĖNĄ

Dešimtoji dailės paroda, skirta Lietuvos Nepriklausomybės šventei, Kultūros židinyje buvo surengta vasario 10-11. Jau kuris laikas parodos rėmuose rengiami koncertai ir literatūros vakarai. Šiomet toks koncertas — literatūros vakaras buvo parodos uždarymo proga. Koncertavo Bostono styginis kvintetas, o literatūros vakare dalyvavo rašytojas Liudas Dovydėnas, specialistas atvykęs iš Clarks Summit, Pa. Pradžioje apie jį patį ir jo kūrybą kalbėjo rašytojas, literatūros istorikas Pranas Naujokaitis. Čia jo žodį ir spausdiname. (Red.)

-0-

Kas asmeniškai Liudą Dovydėną pažįsta, tai žino, kad jis, net įžengęs į savo amžiaus astuntą dešimtį, nors ir baltas, kaip mūsų šviesusis Vaidmantas, baltas, kaip žydinti obelis, tebėra jaunatviškai jautres, kūrybiškas, visada besišypsas. Sako, kad čigonė jam išbūrusi gyventi 103 su viršum metus. Tikėkime, kad taip ir bus. O šiandien rašytojas yra pas mus, ir ta proga esu pakviestas tarti apie jį mažą žodelį.

L. Dovydėnas yra rytų aukštaitis, rokiškėnas iš Panemunio vls. Gimęs 1906 sausio 1. Bendrųjų mokslo žinių gavo pradžios mokykloje, muzikos ir dainavimo mokėsi pas vargonininką. Savo žinojimą praplėtė gausių knygų skaitymu, ypač kai, atlikęs karo prievolę, pasiliko dirbti knyginku pas husarus. Jo universitetai buvo margo gyvenimo stebėjimas. Prigimtis jį apdovanojo pastabumu, pasakotojo gabumais, aukštaitišku lyriškumu, gyva vaizduote ir sugebėjimu vartoti gražų lietuvišką žodį.

Pirmieji L. Dovydėno rašiniai nuo 1928 metų rodėsi Pavasaryje, Karyje, Trimite, Sekmadienyje. Pirmosios knygos „Cenzūros leista“ ir „Buvo žmogus be kojų“

išleistos 1931 ir 1932 m. Bet teigiamą kritikos įvertinimą ir pripažinto rašytojo vardą L. Dovydėnui suteikė dviejų dalių romanas „Ieškau gyvenimo draugo“ (1934-1935), atskleidžias kaimo mokytojos Nelės jaunystės svajones, meilę ir tragiškus išgyvenimus, pamilus jai veiklų oportunistą, donžuoną agronomą Rudvalį. Romane atskleista daug įdomių realių charakterių, duota spalvingų gamtos vaizdų, lyrinių nuotaikų.

Kaimo buities romanas „Broliai Domeikos“ 1936 m. laimėjo Lietuvos valstybinę literatūros premiją (pirmoji 1935 m. premija teko I. Simonaitiui). Romanas atskleidžia dviejų brolių kaimiečių bylinėjimąsi dėl niekų. Brolių ir brolienų Domeikų, kiršintojo Užubalio ir lupikautojo Stupelio charakteriai atskleisti su psichologiniu tikrumu. Gyvas ir gamtos jausmas, puikūs naktigonių, atlaidų, švenčių vaizdai.

Įdomių charakterių parodo L. Dovydėnas jau Amerikoje išleistoje apysakoje „Per Klausučių ūlytėlę“ (1952). Bet apysakai pakenkė kiek per atviri natūralistiniai žmonių santykių vaizdai, seksualinė atmosfera. Prie iškiliųjų L. Dovydėno kūrinių priklauso apysaka „Naktys Karališkuose“ (1955), kurioje per vaiko patirtį impresionistiškai vaizduoja Lietuvos gamtą ir žmones.

Dar Lietuvoje buvo išleista L. Dovydėno novelių knyga „Kortų namelis“ (1937). Iš tėvynės išbloktų žmogaus vargus ir rūpesčius vaizduoja dvi L. Dovydėno knygos: „Mes ieškom pavasario“ (1948) ir „Žmonės ant vieškelio“ (1949).

Bolševikų okupacijos 1940-41 metais L. Dovydėnas buvo įtrauktas į politinę veiklą. Savo to laikotarpio patirtį atskleidė dviejose politinių atsiminimų knygose: „Užrašai“ (1943) ir „Mes valdysim pasaulį“ (1970).

Minėtinos ir L. Dovydėno knygelės vaikams: „Kelionė į pievas“ (1936), „Pabėgėlis Rapsukas“ (1946), „Tūkstantis ir viena vasara“ (1954), „Katino sodas“ (1939), „Lapino vestuvės“ (1949).

Atskira kūrybos sritis yra savaip perkurtos liaudies pasakos. Tokių L. Dovydėno pasakų turime 3 knygas: „Jaujos pasakos“ (1938), „Gyveno kartą karalius“ (1947) ir „Karaliai ir bulvės“ (1973). L. Dovydėno pasakose daug humoro, aforistiškai išreikštos išminties.

Atrodo, kad pastaraisiais metais L. Dovydėnas vėl grįžo prie novelės. „Paširpo mano velnias“ (1974) kai kuriais pasakojimais dar nukelia į Lietuvą, bet daugiausia pasakojama apie Amerikos lietuvių, apie Pennsylvanijos angliakasių. Girdėti, kad ir nauja knyga būsianti iš lietuvių angliakasių buities. Lauksime.

Pr. Naujokaitis

IŠ LITUANISTIKOS INSTITUTO VEIKLOS

Instituto suvažiavimas

VII Lituanistikos Instituto suvažiavimas bus gegužės 25-28 Kultūros židiny Brooklyne. Jis skiriamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti.

Paskaitas skaityti sutiko St. Goštautas, J. Jakštas, R. Kondratas, V. Maciūnas, J. Račkauskas, S. Sužiedėlis, V. Trumpa, St. Vaškelelis.

Suvažiavimui rengti vietoje sudarytas tautos komitetas, kuriam pirmininkauja A. Vakselis, nariais yra iš Lituanistikos Instituto — kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM, kun. dr. Vl. Jaskevičius, SJ, dr. Vladas Krivickas, prof. Algirdas Landsbergis, iš Lietuvių Bendruomenės — Al. Balsys, K.

raštu. Gale randam Lietuvos himną su gaidomis.

Dr. Cadzow pasidžiaugė pavienių asmenų talka, ypatingai su dėkingumu prisimindamas dr. Viktorą Stankų, kuris ne tik atlikinėjo „kurjerio“ pareigas tarp Clevelando ir Kento, bet ir pristatė knygai reikalingos istorinės medžiagos šaltinių. Jų tarpe minėtinas Tado Kosciūškos laiškas Rusijos carui Aleksandriui, kuriame Kosciūška maldauja carą, kad suteiktų „Lietuvai tokią konstituciją, kokią yra davęs Lenkijai, nes jis, Kosciūška, yra gimęs Lietuvoje“. To laiško tekstą dr. Stankus rado „Lenkijos istorijoje“, kurią parašė John Fletcher Londone ir kuri buvo perspausdinta 1831 New Yorke. Jis taip pat surinko dokumentinę medžiagą žydų kaltinimam atremti, įrodydamas, kad Lietuvoje nebuvo SS dalinių, kaip tai buvo viešai skelbiama Holocausto televizijos filmo metu.

Šios knygos išleidimas neliko nepastebėtas ir vietinės didžiosios spaudos. Sausio 11 The Cleveland Press pasirodė stambokas palankus straipsnis „Nauja etniška knyga sveikina Clevelando lietuvių“. Šalia straipsnio įdėta autoriaus prof. Cadzow nuotrauka, kurioj jis matomas su savo knyga rankose.

Knyga vadinasi „Lithuanian Americans and Their Communities in Cleveland“. Ji pirmiausia bus dalinama Clevelando mokyklom ir bibliotekom. Jos kaina \$8. Galima užsisakyti šiuo adresu: Ethnic Heritage Studies, Dr. Karl Bonutti, Cleveland State University, Cleveland, Ohio 44115.

Reikia tikėtis, kad ta knyga susidomės visos mūsų kolonijos ir ja pasinaudos. Panašią knygą galėtų paruošti kitos mūsų kolonijos, pasinaudojant pagrindine medžiaga, o paskutiniąją dalį, liečiančią specifinę vietovę, parašant surinkus reikiamą medžiagą. Savaime suprantama, kad bet koks šios knygos kopijavimas yra reikalinga leidėjų raštinio sutikimo, jo prašant nurodyti adresus. Tačiau ypatingai svarbu dėti visas pastangas, kad toji knyga būtų aktyviai platinama kitataučių tarpe.

Rašytojas Liudas Dovydėnas (k.), kai jis vasario 11 dalyvavo literatūros vakare Kultūros židinyje, ir rašytojas, literatūros istorikas Pranas Naujokaitis (d.), kalbėjęs apie jo kūrybą.

Nuotr. L. Tamošaičio

Bačauskas, V. Padvarietis ir P. Jurkus.

Paskaitos visuomenei

Lietuvių dienose Toronte dr. R. Šilbajoris pasiūlė suorganizuoti lituanistinių studijų katedrą kuriame nors šio krašto universitete. PLB seimas tam pasiūlymui pritarė ir pavedė rūpintis PLB valdybai. Lituanistikos Institutas šiam sumanymui labai pritaria.

Rugpjūčio mėn. lituanistikos seminare Loyola of the Lakes lietuviams studentams paskaitas skaitė: St. Barzdukas, kun. J. Vaišnys, A. Klimas, B. Mačiūka, Il. Maziliauskienė, R. Misiūnas ir R. Šilbajoris.

Kituose lietuvių suvažiavimuose paskaitas skaitė: A. T. Antanaitis, St. Barzdukas, E. Bradūnaitė, J. Dainauskas, dr. St. Goštautas, dr. V. Kavolis, dr. A. Klimas, J. Kuprionis, A. Landsbergis, dr. R. Misiūnas, dr. H. Nagys, dr. J. Reklaitienė, dr. T. Remeikis, dr. K. Skrupskelis, kun. J. Vaišnys, dr. V. Vardys,

T. Venclova, Dr. J. Girnys ir S. Sužiedėlis įkalbėjo filmą apie Lietuvį Enciklopediją.

Kita narių veikla

Stockholme veikia Baltistikos institutas. Jo vicepirmininku yra J. Lingis. Institutas organizuoja savo penktąją konferenciją birželio 14-17. Pagrindinė tema — Baltų mažumos: metodai ir dokumentacija.

Baltic Resources Network Coordinating Committee (AABS) pirmininkas yra dr. J. Cadzow. Komiteto tikslas — derinti ir registruoti baltiškos medžiagos fondus JAV ir Kanados universitetų bibliotekose.

Dr. Marija Gimbutienė išrinkta būsimąja Asso. for the Advancement of Baltic Studies pirmininke. AABS VII-jo suvažiavimo programos komiteto vardu dr. V. Vardys prašo studijinių paskaitų tema: Stalino ir Hitlerio valdymas baltų valstybėse. Suvažiavimas įvyks 1980.

DAIL. A. KAŠUBIENĖS MODERNAUS MENO MUZIEJAUS PARODOJE

New Yorko Modernaus Meno Muziejuje vasario 23 atidaryta tarptautinės architektūros nuotraukų paroda, kurioje eksponuojamas ir Aleksandro Kašubienės vienas darbas.

Apie šią parodą vasario 25 Adda Louise Huxtable New York Times žurnale rašo, kad paroda „Transformacijos Modernioje Architektūroje“ yra ta didžioji 20-ties metų statybos apžvalga, kurią muziejus buvo žadėjęs jau senokai ir kurios meno bei architektūros pasauliai laukė lyg sulaukę kvėpavimo.

„Toks krypčių ir atsiekimų išrikiavimas, toks stilių susumavimas, tokia nominacija į garbės ar keistenybių namus — ryškiai apsprendžia ir drauge lyg nustato architektūrinių atsiekimų mastą. Parodos tikslas yra parodyti, kas dėjos šiame statybinio aktyvumo bei intensyvių estetinių svarstymų laikotarpyje“, — rašoma New York Times žurnale.

Paroda „Transformacijos Modernioje Architektūroje“ veiks iki balandžio 24. (amj)

Dailininkės Aleksandros Kašubienės darbo nuotrauka, išstatyta Modernaus Meno Muziejuje New Yorke.

Atsiūsta paminėti

Stasys Santvaras — RUBA-JATAI. Septintoji lyrikos knyga. Išleido Juozas Kapočius (Lietuvių Enciklopedijos leidykla), So. Boston, Mass., 1978. Viršelį ir leidinio iliustracijas darė dail. Vytautas K. Jonynas. Knygos apdaila rūpinosi Kazys Simanavičius. Atspausdinta 1000 egz. 184 psl. Kaina 7.50 dol.

I šią septintąją mūsų iškiliojo poeto lyrikos knyga skaitytoją įveda toks posmas:

Sudie, lemtie, kuri mane menkai medum gaivino,
Sudievu, veidmainybe, slepiama po šypsenų šydu! —
Tavęs daugiau aš atsigėriau, negu karšto vyno,
Daugiau, negu kvepėjimo žiedų...

Po to dar keturi panašios pesimistinės nuotaikos posmai, sunkiai suprantami skaitytojų, pripratusiam prie giedresnio Santvaro žvilgsnio.

Toliau jau eina patys rubajatai. Tai trumpi, tik keturių eilučių, eilėraščiai. Visoj knygoj jų yra 337. Eilutės rimuojamos formule „aaba“.

Rubajatas — persiškas žodis. Lietuviškai jis reiškia ketureilį. Originalus jų pradininkas yra persų poetas Omar Chajam, gyvenęs XI-XII šimtmečiu. Juos išvertė ir įvedė į anglų literatūrą Edward Fitz-Gerald. Tuo vertimu, išleistu 1859, jis labiau pagarsėjo už patį autorių. Po to rubajatai paplito įvairiose tautose. Prisimenam ir mūsų Bernardą Brazdžionį su savo „Keturių rubajatais“.

Rubajatų turinys? Jį gali nusaikyti kad ir šis meistriškai sukurtas Stasio Santvaro eilėrašties, knygoj einas 45-uju numeriu.

Nedaugel mum dienų gyventi paskirta —
Jaunatvėje už lango blėsta lelija ir mirta! —
Tad lenk, o Broli, ligi dugno vyno ir pagundų saiką —
Teišveda tave į Ten nuo laimės girtą!

Arba 84-asis:
Bičiuli, man gerokai nesmagu jau į tave žiūrėti:
Tu vis bandai pripilti vandenio į rėtį! ..

O gal gi tu ir nevisai beprotiškai darai —
Nebloga viltį ir svajonę šiam gyvenime turėti!

Filosofija, ironija, sarkazmas, satyra ar kas kitas — vis tiek, kas tai bebūtų, turi įtilpti į keturias eilutes, turi būti glaustai, kondensuotai išsakytas.

Teigiamai vertinant St. Santvaro kondensuotumą net 337-niuose rubajatuose, tenka pripažinti, kad eiliavimas kai kur sunkus.

Dail. Vytauto K. Jonyno iliustracijos — vertingos.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. No. 24. Vertimas iš lietuviško originalo — Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, Nr. 24. Vertimo redaktorius — kun. Kazimieras Pugevičius. 1978. Išleido Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybė, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Spausdino Pranciškonų spaustuve Brooklyn. 40 psl.

LKB Kronikos vertimai į anglų kalbą dabar išeina nuolat, knygutė po knygutės. Žinia, po šios tuoj bus ir kita. Kun. K. Pugevičius atlieka didelį darbą, laisvajam pasauliui perduodamas pavergtųjų žodį.

Šios knygutės turinys: Pasi-kalbėjimas su dr. V. Butkum, „Tiesa“ apie Romos Katalikų Bažnyčią prancūzų ir anglų kalba, Kun. Z. Neciunsko mirtis ir laidotuvės, Kun. Z. Neciunsko skundas, Iš Nijolės Sadunaitės kelionės į darbo stovyklą, Žinios iš vyskupijų, Sovietų mokyklose.

Kaip ir kitose knygutėse, viršelių paskutiniame puslapy yra Lietuvos žemėlapis, kuriame sužymėti vietovardžiai, minimi šioj knygutėj.

NAUJA MŪSŲ ISTORIJOS ISTORIJA

AURELIJA BALASAITIENĖ

3

Bendras knygos turinys patenkina skaitytoją, norintį nuodugniai, kad ir kondensuota forma susipažinti su Lietuva ir lietuviu nuo seniausių laikų iki šių dienų emigrantų mases Jungtinėse Amerikos Valstijose. Žodžiu, atliktas didelis darbas ir surinkta medžiaga, kurios iki šiol teturėjom tik menkas ir nesukomplektuotas nuotrupas.

Šioji knyga tiek savo turiniu, tiek savo stilium skiriasi nuo iki šiol išleistų propagandinių leidinių anglų kalba apie Lietuvą ir lietuvių. Jų nėra nereikalingos retorikos nei mums dažnai įprasto patoso, kuris mūsų kaimynui amerikiečiui yra svetimasis, nesuprantamas ir jam mažai ką tepasako. Tolimos praeities didybė kitame žemyne sudaro mažesnę įspūdį negu konkretus gyvenimiškų faktų išdėstymas, juos paremiąnt statistika ir lengvai patikrinamais duomenimis.

Ne kartą amerikietis kaimynas trukčioja pečiais, matydamas lietuvių šeimos vaikus keliaujančius šeštadienio rytais į kažkokią „paslaptinę“ mokyklą. Ne visiem suprantama, kodėl lietuvis skautas ant savo skautiškos uniformos turi nesuprantamus ženklus ir raides... Ir kodėl jų vardai skamba neįprastai? Ir kas gi pagaliau tie lietuviai, apie kuriuos retkarčiais išgirsta televizijoje, ypač nuo pagarsėjusio filmo apie Simą Kudirką, Romo Kalantos susideginimo ir t.t.?

Toji knyga į visus tuos klausimus duoda aiškius, konkrečius atsakymus: kas mes, koks mūsų įnašas į bendrą šio krašto kultūrinį ir visuomeninį gerovės lobyną, ir kuo tas mūsų įnašas pasireiškia bei kokie yra vertingi ir pozityvūs mūsų tapatybės aspektai.

Privačiame pokalby su prof. John Cadzow išryškėjo eilė sunkumų ir problemų, su kuriomis buvo susidurta knygos rašymo metu. Net ir eilės stambiųjų tekstų klaidų neturėta galimybės ištaisyti. „Įžangoj“, kalbant apie lietuvių kalbą, vietoj žodžio „filologija“ parašyta „filosofija“; tai visiškai iškraipo sakinio mintį. Minint pirmos lietuviškos knygos išleidimą, turint mintį Mažvydo katekizmą, rašoma, kad toji knyga buvusi išleista „vokiečių naujakurių“ (German settlers). Po J. Basanavičiaus ir J. Šliūpo nuotraukomis sukeistos pavardės... Visa tai, žinoma, kitataučiam nėra svarbu, tačiau mum nėra malonu tokias klaidas matyti. Taip pat paties naujausio Clevelando lietuviškos visuomenės gyvenimo nuotraukų tarpe nesimato reikiamo balanso. Jų tarpe net nėra Antano Smetonos, kuris ne tik buvo pirmas ir paskutinis Lietuvos prezidentas, bet gyveno ir mirė Clevelande. Trūksta kai kurių mūsų visuomenės žymių veikėjų ir grupių, kaip Čiurlionio ansamblio, Bendruomenės vadovaujančių asmenų ir t.t. Tas faktas apgailėtinas juo labiau, kad tų nuotraukų gavimą buvo galima lengvai suorganizuoti.

Iš kitos pusės žiūrint, knyga yra gausiai iliustruota skoningomis ir istoriškais nuotraukomis, kurių daugumas yra įdomios savo archyvine reikšme. Taip pat įdomi Vytauto Didžiojo valstybinio antspaudo reprodukcija, 14 ir 15 šimtmečio lietuviškų monetų piešiniai. Knygos gale, priedo pavidalu, perspausdinti Jono A. Kario, Aniceto Šimulio, dr. Antano Klimo ir dr. Jono Balio moksliški straipsniai, anksčiau pasirodę anglų kalba periodinėj spaudoje. Paskutinis teksto puslapis užbaigtas skoningu tautinės juostos tulpių

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS PRIE PACIFIKO

Stebėtojo įspūdžių pynė

Skaitmens "13" nereikia prietaringai bijoti. Anaipol, daugeliui, ir man, jis neša sėkmę. Tas skaitmuo laimingas ir Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių sambūriui, nes sambūrio surengtas politinių studijų savaitgalis, vykęs vasario 3 ir 4, praėjo sėkmės ženkle.

Tai buvo jau tryliktasis tokio pobūdžio renginys tolimoj lietuviško kunkuliavimo periferijoje. Savo struktūra jis panašus į studijų dienas vasarinės palaimos stovykloje, gamtos fone, o savo intensyvumu — į universitetinio temomis plataus seminaro valandas.

I tas losangeliečių svarstymas visada atvyksta svečių. Tai žinomos mūsų visuomeninio gyvenimo asmenybės. Jų svečiavimas ir aktyvus dalyvavimas svarstymuose suteikia renginiui šventiškumo ir išskirtinumo nuotaiką.

Šio simpoziumo programoje — trys temos, kurias nesunku suvesti po bendru motto: kova dėl Lietuvos laisvės visus įpareigoja. Temų pavadinimai: Lietuvos laisvinimo darbo išplėtimas ir suintensyvinimas, Ko geros valios lietuviai laukia iš veiksmų, Nuolatiniai jaunimo darbai Lietuvos laisvinimo žygyje. Įvardinis žodis: Padėtis Lietuvoje.

Kaip nusako temos, tai buvo užsiąngažavimas strateginėm kovos nuotakom ir darbo metodo gvildinimui. Temų bazė — kritiškas ir rūpestingas žvilgsnis į ateitį. Temų pavadinimai nusako, kad tai kvietimas visiems jungtis į kovos dėl Lietuvos laisvės frontą.

-o-

Kaip simfoninio orkestro koncertą vertinant dera susumuoti visus jo įspūdžius, Jūsų korespondentas susumuoja bendrą šio simpoziumo tonaciją, neįskodamas atskirų duetų, trio ir kvartetų savybių. Dalyviai, alfabeto tvarka, buvo: dažnas šių simpoziumų svečias dr. Kazys Ambrozaitis iš Chicagos, architektas Edmundas Arbas, jaunimo veikėja Danutė Barauskaitė, dr. Zigmas Brinkis, jaunimo veikėja Ilona Bužėnaitė, rašytojas Jurgis Gliuda, jaunimo veikėja Asta Grakauskaitė, svečias PLB valdybos pirmininkas inž. Vytautas Kamantas, redaktorius Juozas Kojelis, inž. Edmundas Kulikauskas, sambūrio pirmininkas Aleksas Kulnys, inž. Mykolas Naujokaitis, jaunimo veikėjas Rimas Polikaitis, LFB tarybos pirmininkas P. Algis Raulinaitis, Leonardas Valiukas, jaunimo veikėja Jūratė Venckienė ir JAV LB Vakarų apygardos pirmininkas inž. Vytautas Vidugiris.

Stambus svarstymų faktorius buvo įdėmioji ir aktyvioji auditorija, kuriai buvo suteiktos teisės klausti arba duoti savo pareiškimų.

-o-

Ateitis priklauso išmaningai, bręstančiai kartai, kurios kai kada ieškoma, o ji jau čia pat. Tai įrodė šis simpoziumas. Netrukus išeivijos politinio reikšmės pozicijos bus pavidėtos priaugančios kartos. Tą testamentą rašo gyvenimas. Gera, kada paveldėjimas atitenka į geras rankas, kada įsipilietinimas

pozicijose vyksta be erzelio bei trinties, bet su džiaugsmo šypsniiais. Šitokio pobūdžio renginiai, kaip šis simpoziumas, ir yra mūsų laukiamos, išmanios ir veiklios generacijos ekspozicija. Ir va! — jauniausioji karta nėra veiklos naujokai. Jie neretai jau turi savo aktyvę daugiau nuoveikių už savo tėvus. Jie mokytojaus liuanistinėse mokyklose, dirba redakcijoj, veikia lokalinių vienetų valdybose, žengia į centrinės veiklos plocius. Apsidairom ir matom šią džiugią metamorfozę, gaivia generaciją simbiozėje kietai intelektualiniam simpoziume. Tai vienas iš ryškiausių momentų, kurie į prasmina viešų, plačių, dalyviais gausių svarstymų reikšmę...

-o-

Šis simpoziumas prie Pacifiko ir buvo trijų generacijų santalka nagrinėti, svarstyti, gvildinti, užsiąngažuoti ir demonstruoti respektą idėijinei ir politinei tolerancijai. Tai liudija dalyvių atranka paskirom temom.

Iš vedamųjų motyvų kai kurie itin ryškūs. Tai bendro lietuvių politinio gyvenimo apžvalga, nesudėtingas, bet detalizuotas pageidavimas, kad daugialypis politinis išeivijos veiksnys sustiprėtų po vienu stogu, nes audros metu stogas visiem reikalingas ir audros užkluptas neturi laiko dairytis, kur jo specifinė padangtė. Motyvų skambesys buvo nuosaiki atsargumo idėja — baladė senam medžiui, kurį neat-sargu kirsti.

Leitmotyvuose skambėjo įdomus pacifizmas, atsargumas, drastiškų nuotakų vengimas, net tolerancija status quo padėčiai, su viltim tam tikro išaiškinimo bent tolimes laiko distancijos fone.

Pasigavus skeptišką požiūrį į šias pusiautezes, galima tarti, kad po vienu stogu ir patogiuose miegamuose veiksnys atsiduos pagundai įmigtį letargiškai, o senas medis gali turėti gilią drevę ir apgaulingai rodytis esąs ilgam patvarus.

Žaliukų prieauglis užtikrina ateitį. Tai žaliavimo tęstinumas. Tai visų svarbiausias reikalas, nes dabartis viena koja stovi ateityje. Tariamės, kad padėtis išgelbėta. Pasiektas magiškas idėjų siekių kontinuitetas, kuris savaime būna pasiekiamas tikrai valstybinėje visuomenėje. Lietuvių išeivija tokį suformavo nepalankiose emigracinio gyvenimo sąlygose.

-o-

Veiksnyso temų melodijos nuskambėjo minorinėj oktavoje, bet su saikingo optimizmo brėžiais ateičiai. Kietas, akmeninis gi faktas, kad nėra veiksnys temų Australijoje, Kanadoje, Europoje, o pavyzdinis susitvarkymas gundyte gundo daryti drastiškas išvadas. Istorinė tikrovė yra loginis diktatas politinių silogizmų sprendimam. Tradicija, ta tariamoji dogma, irsta, pleišėja. Našaus veikimo esmė nėra kosmetikos menas ir fasadų perdarymas.

Ir kur kalba benukryptų, veiklios visuomenės dalies motyvai — crescendo ir forte — nustelbia minorinius nūdienos

veiksnyso akordus. Kūrybingos ir išmaningos kartos parengimas per liuanistinį švietimą įsiremia į patį pagrindinį emigracijos prasmės tikslą: ta karta, tie kadrai, tie paveldėtojai rengiami neatlaidžiai kovai dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Tai likiminis tikslas ir lietuviybės išlaikymui už tėvynės sienų. Tai kietas švietimo atributas, kurio taip baidosi priešas, niveliuojas švietimą išeivijoje į liuanistinę abėcėlę siaurumą. Tad jaunimo kongresas ateičiai yra svarbesnis už visus besivaržančius veiksnys kongresus, kurie pradeda išsigimti į asmenybės kulto raugą...

-o-

Kaip atskiri akordai pagrindinėj melodijoje buvo visiškai atmetimas bet kurio mum pozityvaus punkto Helsinkio baigiamajame akte, aktyviausia talka politiniam kaliniam, kontroversiško Kinijos pripažinimo pro et contra, Jungtinės Tautos ir rezoliucijos, centrinių išeivijos organizacijų pareigūnų karštakošiškų kelionių į ok. Lietuvą negatyvumas, politinio lavinimo stiprinimas liuanistinėse mokyklose, lietuvių studentų klubų atgaivinimas aukštosiose mokyklose...

Akordų daug. Jie skambūs. Džiugino svarstymų dalyvių erudicija, atvirumas, geras siužeto pažinimas, atskirų pareiškimų temperamento tonacijos. Plačios apimties tema nuskambėjo puikiai išbalansuoto essay forma. Tai teikė pranešimui estetinį išbaigtumą. Renginio tėkmė nebuvo proterpų ir nuovargio. Dargi tolydžio kilo susidomėjimas ir pasirengimas patetikam finalui.

-o-

Kulminacinis simpoziumo punktas buvo svečio PLB valdy-

bos pirmininko inž. Vytauto Kamanto nelyginant informacinis, nelyginant deklaratyvinis pranešimas apie PLB veiklą ir tos veiklos trauklus. Prelegentas sukaupė savy. stebėtinus žinių apie bendruomeninį gyvenimą aruodus. Su dėmesiu reikšmingai detalei jis nuoširdžiai piešė visumą, realybės skerspūčius, atšiaurias pagaires, žygiuotę į veiklos teritoriją, kurioje daug takų neva rezervuoti svetimam monopolui.

Jis kalbėjo apie destruktivios kritikos kakafoniją, gaivia jaunimo jėgą, kadru rezervatus, edukacinio darbo tamprų ryšį su politiniu lavinimu.

Prelegentas pabrėžtinai išlieka optimistas — jis ragina į priekaištą kritiką atsakyti darbais, nuoveikiais, nepalaužiamu idealizmu. Kamantas yra visuomeninio-bendruomeninio gyvenimo ekspertas: būdamas vidurinėsios kartos žmogus, jis skyrė bendruomeninei veiklai 25-erius savo gyvenimo metus! Jis yra to bendruomeninio idealizmo įsikūnijimas. Paprastumas, vengimas sofistikos, vengimas retorikos, optimizmo skambėjimas, kada kalba apie sunkumus. Jis skautas nuo ankstyvos vaikystės dienų. Jo skautiškas šūkis: Dievui, Tėvynei, Artimui. Jo kalbai ne svetimi patetiški tonai; jis virtuoziskai įveda juos į tikrai demosteniško perteikimo kalbą. Atsisukęs į plakatą salėje, Kamantas rodo plakato šūkį, kurio padangtė buvo vedamos šios svarstytos: "kovokim už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę".

Šis šūkis rodo jo darbo stimulą, ant kurio stovės jo vedamoji PLB.

Gausios auditorijos griausmingos ovacijos, visiem pakilus iš vietų, buvo kuklus svečio entuziazmo ir pareiškimų meistriskumo įvertinimas...

-o-

Kai kada ir kai kam prietarus kelią skaitmuo "13" lėmė didžią sėkmę šiam simpoziumui prie Pacifiko.

D.S.

LOS ANGELES, CALIF.

Kompiuterinė santuoka

Los Angeles Dramos Sambūris energingai platina kvietimus į savo šių metų premjerą, į "Kompiuterinę santuoką".

Sakoma: "alus gerti sveika". Dramos sambūris tvirtai įsitikinęs, kad "juoktis sveika". Todėl savo premjerai pasirinko Jurgio Gliaudos komediją. Tai dviejų veiksmų veikalas. Kaip skelbia kvieslys, pirmas veiksmas — priešpiet, antras — popiet. Bet kurioje vietoje, bet kuriuo laiku. Kad smalsus žiūrovas gerai susigaudytų geografinę ir laikrodžio rodymuose, kvieslys patikslina: komedija bus suvaidinta kovo 24, šeštadienį, 7 val. 30 min. vak. Thomas King Star Jr. mokyklos salėje. Vieta visiem gerai žinoma, už poros blokų nuo Lietuvių Dienų leidyklos.

Komediją režisuoja rež. Dalila Mackialienė, dekoracijas sukūrė Algis Žaliūnas. Vaidina: Vincas Dovydaitis, Saulius Matas, Ramunė Vitkienė, Manfredas Prišmantas, Viltis Jatulienė, Ema Dovydaitytė, Juozas Raibys, Valerija Irlkienė, Stasė Pautienė, Ona Deveikienė. Scenos talkininkai: Algis Stančikas ir Balys Mackialis.

Biliety kainos skirtingos. Kas norės atšvęsti santuoką su šampanu — moka už šampaną. Kas abstinentas — šampanu santuokos neaplaisto. Bet... ar įmanoma nepakelti santuokoj taurės šampano? Alus gerti sveika, o kompiuterinėj santuokoj šampanas gerti irgi sveika.

Inž. Labūnas

Kun. Karl Klaver, lietuvių Šv. Kazimiero klavėrijos Romoj auklėtinis, vasario 11 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje aukėjo pirmąsias mišias. Bažnyčia buvo perpildyta tikinčiaisiais. Pamokslą pasakė Šv. Jono kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. J. H. Niederauer. Giedėjo parapijos cho-

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje pokalbyje su PLB valdybos pirmininku Vytautu Kamantu. Iš k. dr. K. Ambrozaitis, V. Kamantas, muzikas Bronius Budriūnas, dr. Zigmas Brinkis. Nuotr. L. Kanto

Los Angeles, Calif., buvo surengta politinių studijų savaitė. Nuotraukoje tos savaitės organizatoriai ir svečiai. Iš k. rašytojas Jurgis Gliuda, Edmundas Arbas, Vytautas Kamantas — PLB valdybos pirmininkas, Algis Raulinaitis, Jūratė Varnienė, dr. Zigmas Brinkis ir dr. Kazys Ambrozaitis. Nuotr. L. Kanto

zimonio lietuvių parapijos salėje.

Juozas Daumantas šaulių kuopa balandžio 28-29 minės kuopos veiklos 15 metų ir Lietuvos šaulių kuopos įkūrėjo Vlado Putvio 50 metų mirties sukaktis. Šeštadienį parapijos salėje banketas su menine programa. Sekmdienį šauliai mišiose dalyvauja uniformuoti ir su vėliavomis. Po mišių akademija didžiojoje salėje.

Lietuvių diena, rengiama Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, įvyks birželio 17. Meninę programą atliks solistė Genė Ugianskienė iš New Jersey valstijos ir Clevelando studentų grupė Nerija. Taip pat vyks dail. Jurgio K. Račkaus darbų paroda.

Spindulio, LB jaunimo ansamblio, 30 metų sukaktuvinė šventė įvyks birželio 24 garsiajame Hollywoodo Palladium

teatre. Šioj dainų ir tautinių šokių šventėj dalyvaus ir Hamiltono tautinių šokių ansamblis Gyvataras. Spinduliui vadovauja energingoji Ona Razutienė. — L.Z.K.

— Los Angeles Times paskelbė savo korespondento Dan Fisher straipsnių seriją iš Vilniaus. Ypač puikus vasario 23 išspausdintas straipsnis "Lithuanians Avidly Read Illegal Journals". Straipsny apibūdinti Lietuvos pogrindžio leidiniai, nurodomas jų pasirodymo laikas, supažindinama su medžiaga, pristatomos autentiškos citatos.

— Jūratė Nausėdaitė — Ann Jillian atlieka pagrindinį vaidmenį muzikinėje komedijoje "I Love my Wife", kuri šiuo metu vaidinama Chicago, Drury Lane Water Tower teatre. Jūratė yra vaidinusi keliuose filmuose ir teatruose.

BALTIC HOLIDAYS
COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
May 3	May 12	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
May 14	May 24	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 24	June 2	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 14	June 23	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 26	July 10	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

CONTACT: JONAS ADOMĖNAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

Los Angeles lietuvių jaunimo organizacijų vėliavos su palydovais Vasario 16-tos minėjime. Nuotr. L. Kanto

SIOUX CITY, IOWA

Išpūdingai minėjom Vasario 16

Sioux City lietuviai vasario 18, sekmadienį, išpūdingai minėjo Vasario 16-ąją.

Vietos klebonas jau vasario 11 paskelbė bažnyčioj minėjimo programą, kviesdamas visus lietuvius ir kitataučius, lankančius gražiai išpuošą Šv. Kazimiero bažnyčią, melstis ir priimti komunią už lietuvius, kenčiančius pavergtoji Lietuvoj, Sibire ir kitose Rusijos vietose, bei laisvojo pasaulio lietuvius ir jų bičiulius, nenuilstamai kovojančius už Lietuvos ir visų pavergtųjų tautų laisvę.

Parapijos biuletenis lietuvių ir anglų kalbomis vasario 11 ir 18 buvo skirtas žiniom apie pavergtą Lietuvą.

Vietos vyskupas ordinaras Frank H. Greteman, D.D., parašė laišką savo diecezijos klebonam, prašydamas paraginti parapičius sekmadienį, vasario 11, Lietuvos nepriklausomybės sukakties progą melstis už dabar Lietuvoj persekiojamus dėl tautinių ir religinių išitikinimų žmones. Laišką jis priminė, kad tai daro patiriamas Amerikos vyskupų konferencijos generalinio sekretoriaus vyskupo Kelly, D.D., kuris to buvo prašomas Lietuvos vyčių sąjungos.

Vyskupo F. H. Greteman, D.D., laiškas buvo įdėtas pirmame The Globe puslapy.

Kun. S. Morkūnui asmeniškai prašant, vietos dienraštis Sioux City Journal ir diecezijs savaitinis laikraštis The Globe Vasario 16 progą įsidėjo jo straipsnius. Be to, The Globe dar įsidėjo dvi nuotraukas: vyskupo Julijono Steponavičiaus, 18 metų esančio namų arešte, ir Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios, statytos 1604, o dabar rusų komunistų paverstos į degtinės sandėlių.

Savo straipsniuose kun. S. Morkūnas plačiai nušvietė neteisėtą Lietuvos pavergimą, sulaužant visas nepuolimo sutartis; iškėlė negirdėtus istorijoje sovietų žiaurumus, sunaikinant milijonus nekaltų žmonių ir šimtus tūkstančių Lietuvos geriausių patriotų — arkivyskupų, vyskupų, kunigų, vienuolių, seserų, pasauliečių — Lietuvos ir Sibiro vergų stovyklose.

Vasario 5 kun. S. Morkūnas apie komunizmą ir pavergtą Lietuvą buvo pakviestas kalbėti Briar Cliff kolegijos, Sioux City, studentam. Po paskaitos jis padovanojo klausytojams 40 knygų: The Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania, Mary Save Us, Sibiro lietuvių maldaknygių, KGB — The Secret Work of Soviet Secret Agents ir Gulag Archipelago — A. Solženycino.

Dvejas mišias už pavergtą Lietuvą aukėjo pats klebonas, o trečias — Šv. Juozapo ligoninės kapelionas kun. L.J. Burns.

Kun. S. Morkūnas pasakė keturis patriotinius pamokslus lietuvių ir anglų kalbomis, gyvai paaiškindamas tragišką religijos būklę Lietuvoj ir rusų komunistų vedamą kovą sunaikinti lietuviams, verčiant jaunimą vykti į Sibirą vergų darbams, šaukiant jaunus vyrus į kariuomenę, iš kurių jų didelė dalis negali grįžti į tėvynę.

Taip pat jis kalbėjo apie Maskvos siuntimą į laisvus kraštus įvairių šnipų skleisti melus, neapykantai, skaldyti lietuviams. Ypač vaizdingai papasakojo apie lietuvių mokslininkų siuntimą į psichiatrines ligonines baisiomis kančiomis, kur sveiki, protingi žmonės padaromi bepročiais.

Kun. S. Morkūnas pats yra pergyvenęs pirmą rusų okupaciją. Penkis mėnesius buvo nuolat tardomas, o daugelis jo giminių mirė kankinių mirtim kalėjimuose ir Sibiro taigose.

Parapijos salėj minėjimas buvo pradėtas giesme "Marija, Marija" ir Lietuvos bei Amerikos himnais.

Kun. Leonardas Musteikis, Šv. Pavilo bažnyčios klebonas Plainview, Nebraska, skaitė minėjimui pritaikytą paskaitą.

Po to buvo iškilmingas banketas, kurį pradėjo malda kun. L. Musteikis.

Banketą grynai lietuviškai paruošė prityrusios šeimininkės M. Kuncienė, E. Meškauskienė, J. Luneckienė, A. Yorkus ir M. Mugenienė.

Atsargos kapitonas S. Meškauskas uoliai rinko aukas ir su M. Lunecku talkino klebonui ruošiant minėjimą.

Minėjimas praėjo labai jaukia nuotaika. Jo dalyviai pasveikino kleboną 77-ojo gimtadienio proga (jis gimęs vasario 16).

Lietuvos laisvinimui aukėjo: kun. S. Morkūnas — 300 dol., J. Pirog — 60 dol.; po 25 dol. — M. Kuncienė, S. Meškauskas, B. Plaušinitis, P. Rodonis, A. Žvirgzdinas; 20 dol. — M. Luneckas; po 15 dol. — H. DeMarest, J. Yorkus; po 10 dol. — J. Cicėnas, B. Christopher, D. Donovan, A. Laudanskas, L. Skuodas, B. Reburn, P. Strozdas, I. Sunkladienė, L. Urbonas, J. Juknis, B. Žebus, K. Žolpys; po 5 dol. — M. Berlin, M. Bujokas, D. Hoss, M. Kerdikas, K. Lukšas, G. O'Day, S. Osteen, S. Ručinskis, P. Skuodas, V. Skuodas, B. Temoshak, J. Valikonienė, J. Ulanskas ir A. Miežis.

Iš viso surinkta 722 dol. Au-

WORCESTER

Tautos šventė

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimas, kurį rengė Worcesterio Lietuvių Organizacijų taryba, pradėtas vasario 10 radijo bangomis iš stoties WICH per lietuvių programą. Programos vedėjas E. Meilus Jr. perskaitė miesto burmistro T. Early proklamaciją, kurioj skelbia, kad vasario 11-18 prie miesto rotušės bus iškelta Lietuvos vėliava, o vasario 16 yra Lietuvos nepriklausomybės diena Worcesterį. Taip pat transliuota LB krašto valdybos paruošta speciali programa.

Vasario 11, sekmadienį, 7 val. ryto Aušros Vartų parapijos bažnyčioj kun. A. Volungis aukėjo mišias už Lietuvą bei kenčiančius lietuvius ir pasakė atitinkamą pamokslą.

10 val. ryto ta pačia intencija iškilmingas mišias Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj koncelebravo kun. A. Miciūnas, MIC, ir kun. J. Bakanas. Klebonas pasakė ir pamokslą. Su vėliavom dalyvavo šauliai, skautai, sąjungietės, moterų socialinis klubas ir kitos organizacijos. Pamaldose dalyvavę vysk. B. Flanagan savo pamokslu ragino jungtis bendroj maldoj su kenčiančiais Lietuvoj.

Pamaldų metu giedoją Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio, solo giedoją V. Roževičius. Vargonais grojo O. Keršytė. Po mišių sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Pamaldose dalyvavo ir valdžios pareigūnai, daug lietuvių iš abiejų parapijų.

Maironio Parke minėjimą atidarė organizacijų tarybos pirm. P. Molis. Šauliam įnešus vėliavą, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, išklaudyta kun. A. Volungio invocacija.

Programai vadovavusi tarybos sekretorė mok. B. Miliauskaitė pristatė garbės svečius. Sveikino valstijos senatoriai D. Foley ir J. D'Amico. Vedėja perskaitė burmistro proklamaciją. Pagerbti savanoriai kūrėjai: F. Keršis, K. Šimulynas, K. Kriaučiūnas, J. Norkevičius ir D. Šermukšnis. Mirę už Lietuvos laisvę pagerbti susikauptu. Lituanistinės mokyklos mokinės G. Dabrilaitė ir L. Domantaitė padėkavo eilėraščių.

Minėjimo pagrindinė kalbėtoja buvo dr. Elona Vaišnienė iš New Haven, Conn. Lietuvių ir anglų kalbomis ji ragino lietuvius vieningai jungtis į politinę veiklą.

Jaunimo tautinių šokių sambūrio Žaibas mergaitės padainavo tris dainas ir pašoko tris šokius. Sambūriui vadovauja I. Merkevičienė ir N. Prancėnienė. Programos vedėjos perskaitė rezoliuciją buvo vieningai priimta.

kos pasiūstos Altai, L. Bendruomenėi ir Vlikui.

Parapijos apyskaita

Šv. Kazimiero parapija yra vienintelė lietuvių parapija Iowos valstijoje. Jungia 100 šeimų. Parapičiai — paprasti darbininkai, daugiausia pensininkai. Užsidarius Zenith televizijos ir radijo fabrikui, 10 asmenų neteko darbo visam laikui. Čia lietuviai skaičiuojami ne tūkstančiais, šimtais, bet dešimtimis.

Kun. S. Morkūnas paruošė metinę aukotojų knygą. Praeitais metais turėta pajamų 86,906.27, išlaidų 72,422.58. Sutaupyta 14,483.69.

Sausio 1 parapijos pinigų bankuose, išdo ląstuose buvo 281,588.25. Didesnės išlaidos: parapijos nuosavybei pagerinti — 19,124.17, centrinei katalikų aukštesnei mokyklai išlaikyti — 16,209.16 (trys parapijos mokiniai lanko šią mokyklą), algom, diecezijai, LKR Šalpai ir misionom — 15,655.07.

Praeitais metais, proporcingai šeimų skaičiui, mažytė Šv. Kazimiero parapija savo dosnumu iš 137 diecezijs parapijų laimėjo pirmą vietą. Tačiau prieš kun. Morkūno atvykimą jį buvo paskutinėji vietoj.

Korespondentas

Aukų rinkimu rūpinosi tarybos išd. K. Podolskis. Jam talkino skautai. Aukos buvo renkamos pagerbiant aukotojo apsisprendimą auką skirti Vlikui, Altai ar Lietuvių Bendruomenei. Surinkta 2000 dol. su viršum.

Tarybos pirm. P. Molis padėkojo Lietuvių Labd. dr.-jos pirm. K. Adomavičiui už nemokamai duotą salę, visiem minėjimo programos atlikėjams, dalyvams, aukotojams. Didžiausią minėjimo rengimo našą nešė tarybos valdyba: pirm. P. Molis, vicepirm. W. Karytais, sekr. B. Miliauskaitė, išd. K. Podolskis, narys E. Meilus ir kt. (nuotraukos p. 10).

Po minėjimo Maironio Parke šeimininkė E. Kauševičienė su savo personalu patiekė vakarienę.

Minėjime dalyvavusi reporterė minėjimą aprašė "Worcester Telegram" ir "Evening Gazette".

Pagal Religinės Šalpos išleistą maldų kalendorių vasario 4 Šv. Kazimiero parapijoj buvo specialios pamaldos už Lietuvą. Jas laikė kun. B. Uždavinis, MIC. J.M.

Luzerne, Pa., prieš pakeliant Lietuvos vėliavą Nelė Bajoras skaito Pensilvanijos gubernatoriaus proklamaciją, kuri skelbia vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės šventę.

WILKES-BARRE, PA.

Lietuvos vėliava prie teismo rūmų

Vasario 16-oji čia buvo paminėta radijo WYZZ FM bangomis vasario 15 ir 16 po du kartus žinių laiku, 7:30 val. ryto ir 10:30 val. vak. Jau eilę metų, vietos veiklesnių lietuvių paskatintas, šios radijo stoties savininkas R. Evans pamini Vasario 16-ąją. Ir šiemet jis kalbėjo apie Kremliaus klastingą Lietuvos okupaciją, apie laisvajam pasauli gyvenančių lietuvių minimą 1918 vasario 16 paskelbtą Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Po kiekvieno minėjimo oro bangomis buvo perduotas puikių orkestro Lietuvos himnas.

Šiemet pirmą kartą vasario 16 rytą, 10 val., prie vietos teismo rūmų šalia JAV vėliavos buvo iškelta ir Lietuvos vėliava. Tai veiklosios vietos organizacijų atstovės N. Bayoras nuopelnas! Jos pastangomis gauta ir gubernatoriaus proklamacija, skelbianti Vasario 16-ąją Lietuvos nepriklausomybės šventę Pensilvanijoje.

Lietuvos vėliavos iškilimo valandai buvo pakviesti valdžios atstovai, lietuviškų organizacijų veikėjai, laikraščių korespon-

dentai ir TV-28 reporteriai. Vėliavai kylant ant ilgo stiebo, V. Romanui diriguojant, sugiedoti Lietuvos ir JAV himnai.

Vakarinę žinių metu Lietuvos vėliavos iškilimo apeigos buvo parodytos televizijoje, nusakant ir jų tikslą. Į šias apeigas ponios N. Bayoras buvo pakviestas ir Garso redaktorius Matas Zujus. Jis (86 metų amžiaus), kaip mėgėjas vaikščioti, šaltą penktadienio rytą, vasario 16, iš Lietuvių Katalikų Susivienijimo įstaigos išėjo pėsčias... Ne per toli nuo teismo rūmų buvo ištiktas širdies smūgio ir sukrito ant šaligatvio. Buvo kiek atgaivintas ir greit nuvežtas ligoninėn. Vasario 19 prieš 2 val. p.p. kiek atvėrė akis ir po trumpo laiko mirė.

Vasario 16-osios minėjime Švč. Trejybės bažnyčioj prieš ir per mišias V. Romano vedamas choras giedoją lietuviškas giesmes ir maldas, prašant Aukščiausiąjį sugrąžinti laisvę Lietuvai. Minėjimui pritaikytą pamokslą pasakė kun. J. McGahagan. Pamaldos baigtos su vargonų pritarimu iškiliai giedant Lietuvos himną.

R.V.

Auka paremk lietuvišką spaudą, ypač Darbininką

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSÝLTORG)

VYRIAUSIA ISTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Brook , N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	342-4240
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	633-0090
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	895-0700
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	486-2518
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	925-2787
Cleveland 13, Ohio — 1025 Kenilworth Avenue	376-6755
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	771-0696
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	365-6780
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	363-0494
Forest Hills, N.Y. 11375 — 69-40 Fleet St.	365-6740
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	(212) 268-1594
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	385-6550
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	674-1540
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	475-7430
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	215 WA 5-8878
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	602-942-8770
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	381-8800
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	301-589-4464
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	257-6320
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	475-9746
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	296-5250
	315-866-3939

— Raimundas Kudukis, JAV LB tarybos prezidento pirminkas, Clevelando vyskupo James H. Hickey paskirtas į vyskupijos biudžeto komisiją.

— Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla gavo kardinolo Antonio Samore padėkos laišką už 1978 rudens jam nusiųstą kun. St. Ylos knygą Lietuvių šeimos tradicijos.

— Grandinė, Clevelando tautinių šokių ansamblis, palydima orkestro, atliks Australijos išvykos programą kovo 17 Chicagoj, Mother McAuley gimnazijos salėj. Vakara rengia PLJS Ryšių centras.

— Solistė Ona Pluškonienė iš Philadelphijos kovo 25 dainuos Chicagoj Putnamo sėselių kongregacijos 60 metų sukakties minėjime. Solistei akomponuos muz. Živilė Modestienė.

— Maskvoj pernai 100,000 egz. tiražu išleista 111 psl. knyga Sovietiskąja Litva. Jos autorius, Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius P. Griškevičius pasakoja kaip "užsienio interventai ir Lietuvos buržuazijos ginkluotosios pajėgos nuslopino" 1918 m. susikūrusią "Tarybų valdžią" Lietuvoj; kokia "sunki" buvo Lietuvos liaudies dalia "fašistinės diktatūros" metais; kaip "Tarybų šaliai suteikus internacionalistinę pagalbą, Lietuvos darbo žmonės 1940 metų vasarą numetė nekenčiamą fašistinį režimą"; ir kaip Lietuva "kles-ti" šiandien. (E)

— Birutės, Antano ir Vytauto Smetonų koncertas įvyks kovo 11 Cleveland, Ohio, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėj.

— Hartfordo skautės ir skautai kviečia visus apylinkių lietuvių dalyvauti tradicinėje Kaziuko mugėj kovo 25, sekmadienį, Šv. Trejybės parapijos salėj. Mugės atidarymas po 9 val. mišių.

— Tėv. dr. Tomas Žitraitis, OP, nuo kovo 10 iki kovo 21 bus išvykęs į Elizabetą, N.J., ir Šv. Petro ir Pavilo bažnyčioje praves šv. Juozapo novėną ir atliks kitus pastoracinius patarnavimus.

— Melbourne lietuvių suruoš-tame Vasario 16-osios minėjime dalyvavo nemaža kitataučių ir Australijos valdžios atstovų. Australijos ministeriui pirmininkui Malcolm Fraser priėmimo atstovavo parlamentaras Peter Falconer, o minėjime Hon. Barry Simon MP. Be jų dalyvavo dar eilė parlamentarų.

— Dick Butkus iš Chicagos Bridgeporto lietuvių kolonijos ir Johnny Unitas (Jonaitis) iš Baltimore, Md., buvo įamžinti Amerikos sporto istorijoj, kuomet jie pateko į vadinamąją profesionalinio futbolo "Hall of Fame". Pirmasis žaidė Chicagoj, o antrasis Baltimorej profesionalinio futbolo komandose.

— Registracija vasaros stovyklom Neringoj jau pradėta. Šių metų stovyklų tvarka bus tokia: lietuvių kilmės angliška kalbantiems vaikams: birželio 24-liepos 7; lietuvių mergaitėms — liepos 8-28; lietuviukam berniukam — liepos 29 — rugpjūčio 11. Prašom ilgai nedelsti užsiregistruoti, nes norinčių dalyvauti skaičius didelis. Rašykite adresu: Neringa, I.C. Convent, Putnam, CT 06260.

— Nauji Darbininko skaitytojai: L. Balvočius, Los Angeles, Calif., J. Kazlauskas, Waterbury, Conn., P. Ališauskas, Richmond Hill, N.Y. Užsakė kitiems: Ž. Jurienė, Kew Gardens, N.Y. — D. Astrauskienė, Chicago, Ill. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metams tik 10 dol. Atnaujinant prenumerata visiem 13 dol. metams.

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 86-01 115 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.
Redaguoja Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 849-6233

REDAKTORĖS ŽODIS

Sausio 26 Darbininke pasirodė vedamasis "Visų mūsų rūpestis". Jis lietė New Yorko lietuviško jaunimo organizacijų veiklą, tarp jų ir ateitininkus. Vedamasis prasideda: "New Yorko lietuviškoje kolonijoje pastebimas vienas reiškinys — silpnėja jaunimo organizacijos ir jaunimo ansambliai". Baigiasi: "Reikia kam nors tuo susirūpinti... Čia negalime nieko nedaryti. Būtinai reikia veikti ir sėkmingai spręsti. Mum reikia visur jaunimo, ir jį reikia pritraukti prie lietuviško darbo". Vedamajame buvo aprašomas New Yorko jaunimo organizacijų ir grupių veiklos stovis. Pabaigoj buvo žvelgiama į kitas kolonijas, pvz. Clevelandą, Torontą, Montrealį ir Hamiltoną, ir pasidžiaugiama tenai vykstančia veikla.

Šį vedamąjį man teko pamatyti Kultūros Židiny keletą valandų prieš Šeimos šventę, kai vienas moksleivis man jį atnešė. Moksleivis buvo gerokai susijaudinęs dėl paragrafo, kuris lietė ateitininkus: "Ateitininkai čia ilgą laiką miegojo. Buvo tokie garsūs kursai Putname, Dainavoje, pavadinti keistais, skambiais vardais, bet nieko čia nepaliko iš tų kursų. Gyvenimas pilkėjo, ritosi sena vaga. Buvo gaila žiūrėti, kad niekas nesiirūpino tuo ateitininkišku prieaugliu ir jo veikla. Auklėjo ir ugdė vadus, bet jų čia nebuvo, nes nesugebėjo ateitininkų veiklos išlaikyti ir jos bent šiek tiek išvystyti". Moksleivis klausė: "Ar jie mūsų nemato? Ar jie apie mus neskaito?" Kitas priėjęs pridūrė: "Gal jie ateis šį vakarą ir pamatys, kad mes nesnaudžiam".

ŠEIMOS ŠVENTĖ

Šeštadienį, sausio 27, New Yorko Kultūros Židiny įvyko ateitininkų Šeimos šventė. Programa prasidėjo septintą valandą, bet jau trečią valandą Židiny užė. Apačioj moksleiviai su vadovais ir globėja ruošė stalus, loteriją, kabino vaikų paveikslus. Kai kurie jaunuoliai praktikavosi programai, kiti nervinosi, bet visi dirbo. Vėliau mamos ir tėčiai sunėšė maistą. Jau pusę septynių pradėjo rinktis žmonės. Senai, jauni, vidutinio amžiaus, visokie. Visi tie, kurie ruošėsi programai, turėjo sustoti.

Kun. K. Pugevičius sukalbėjo maldą. Paulius Gudelis oficialiai atidarė programą. Jis truputį pakalbėjo apie Darbininko vedamąjį ir apie ateitininkų veiklą New Yorke. Tada Gintaras Vaišnys, kuris vedė programą, pristatė vaidintojus, kurie visi gražiai pasirodė. Jaunės mergaitės padeklamavo eilėraštį. Jaunučiai pravedė dainą "Išėjo tėvelis į mišką". Vyresnės mergaitės — Audrė Lukoševičiūtė, Dalia Nemickaitė ir Monika Vygantaitė — paskaitė savo rašinius apie šeimą. Laura Gudelytė ir Ramunė Rygelytė sėkmingai pravedė dainavimą. Arūnas Čiuberkis bandė visus išmokyti mankštos su keistais rankų judesiais; jos besimokydami, vos nepasismaugėm.

Paskutinį pasirodymą atliko Paulius Birutis, Juozas Milukas, Darius Kudzma ir Stasys Janušas. Jie grojo modernią muziką elektroniniais instrumentais. Viena daina buvo sukurta D. Kudzmos. Po programos buvo laiko pasi-

Nutariau, kad reikia ir man pasiskaityti apie New Yorko jaunimą. Perskaičius straipsnį, neatėjo į mintį pasakyti: "Čia tikra teisybė!" arba "Čia neteisybė!" Nepagalvojau: "Taip, būtinai reikia ruošti tuos minimus seminarus, kalbėti, aiškintis"; arba: "Nejaugi, pas mus jau čia taip blogai? Tik pasižiūrėkim, kaip gražiai jaunimas reiškiasi". Pajutau tik frustraciją. Tame vedamajame neradau realistiškų konstruktyvių minčių. Paviršutiniškas žvilgsnis į organizacijų problemas nedaug kam padeda. Skaudžiausias buvo palyginimas su kitom kolonijom. Lyg kitose vietovėse jaunimo veikla tiesiog žydi, o New Yorke tik merdi. Tokie palyginimai, mano nuomone, yra neteisėti. Minėti ansambliai visi

PIRMININKO ŽODIS

Į Darbininko vedamąjį (žr. "Redaktorės žodis") aš norėčiau taip atsakyti: Neteisybė, kad New Yorko ateitininkai miega. Tie garsūs kursai Putname ir Dainavoje išaugino gerus vadovus. Jie per paskutinius tris mėnesius sugebėjo atgaivinti New Yorke ateitininkų veiklą. Mūsų moksleivių kuopoj jau yra 38 nariai. Susirinkimus ruošiam bent sykį per mėnesį. Veikia jaunučiai, jaunia ir vyresnieji moksleiviai.

Šeimos šventėje New Yorke jaunučiai ateitininkai praveda dainą "Išėjo tėvelis į mišką". Nuotr. Algio Norvilos

NEW YORKO MOKSLEIVIAI GYVUOJA!

New Yorko vyresnieji moksleiviai ateitininkai šiais metais labai išvystė savo veiklą. Jau šią žiemą turėjom keturis susirinkimus. Pirmame susirinkime buvo šeši nariai. Dabar turim šešiolika narių. Per pirmą susirinkimą išrinkom valdybą, kurią sudaro: Paulius Gudelis, Tomas Ivaška, Gintaras Vaišnys ir Stasys Janušas. Antras susirinkimas buvo Kultūros Židiny po jaunimo mišių. Visi prisidėjom prie mišių. Mamos sunėšė užkandžius vaišėm. Tada turėjom susirinkimą, kuriame kalbėjo mūsų vadovė Rasa Razgaitienė apie šių metų planus ir veiklą.

šnekėti, pavalgyti ir pasiruošti šokiui.

Antanas ir Rasa Razgaičiai pravedė polką su ragučiais, tango konkursą ir "rock and roll" konkursą. L. Gudelienė pravedė žaidimus jaunesniems. Šokėdam grojo pasikeisdami A. Razgaitis akordeonu ir muzikantai su elektroniniais instrumentais. Po šokių vėl buvo laiko pasišnekučiuoti ir sutvarkyti salei, prieš išsiskirstant namo. Visi saugiai grįžo po linksmo vakaro! Stasys Janušas

pergyveno ir pergyvena problemas, apie kurias negirdim ir kurių nematom, kadangi jos tiesiogiai mūsų neliečia. Čia tikėtų amerikiečių posakis: "Žolė yra visuomet žalesnė kaimyno kieme". Apie ateitininkiško jaunimo veiklą galiu pasakyti tik tiek: tie, kurie šiuo metu dirba su jaunimu, organizuoja kursus, stovyklas, susirinkimus, išskylas, rengia, moko, ugdo ir brandina vadovus, neturi laiko aiškintis ir kalbėti. Jie yra ne tik susirūpinę jaunimu, jo veikla ir problemomis, bet pašvenčia nemaža laiko ir energijos to jaunimo auklėjimui. Kartais pasiseka išugdyti vadovus, kartais ne. Niekuomet neturėsime šimto procentų užtikrinimo, kad mūsų pastangos atneš vaisių. Galim tik savo darbu parodyti, kad mum rūpi jaunimas ir jo ateitis.

Per Kalėdų atostogas trys mūsų kuopos nariai dalyvavo žiemos kursuose Dainavoje. Sausio mėnesio gale suorganizavom sėkmingą šeimos šventę Kultūros Židiny. Gaila, kad niekas iš redakcijos į ją neatsilankė. Planuojam išskylas, bendras rekolekcijas ir pavasario šventę. Mes tikimės ateitininkų veiklą ne tik išlaikyti, bet ir toliau ją vystyti.

Paulius Gudelis
N.Y. vyr. moksleivių
ateitininkų pirmininkas

MOKSLEIVIŲ MINTYS

Per Šeimos šventę vyresnės moksleivės dalyvavo programoj, perskaitydamos savo sukurtus rašinius. Juose jos pasidalina mintimis apie šeimą ir draugus. Čia tie rašinėliai pateikiami.

ŠEIMA

Tautos mažiausia organizacija yra šeima. Kaip organizacijoj, taip ir šeimoj kiekvienas narys turi savo pareigas. Tėvai myli vaikus ir žiūri, kad jie augtų sveiki, gerai mokytųsi ir būtų geri. Vaikai myli savo tėvus ir juos gerbia. Tą savo meilę ir pagarbą išreiškia gerai mokydami ir padėdami savo tėvams. Šeima kartu dirba, paremdami vienas kitą. Tokiu būdu palengvinami šeimos rūpesčiai. Taip pat drauge maloniai praleidžiamas laikas. Šeimos stiprybė yra visos tautos galybė!

Dalia Nemickaitė

PASAKA

Seniai seniai Woodhaven- ne gyveno Lukoševičių šeima. Jie turėjo tris vaikus — Algį, Audrę ir Astą. Visi trys ėjo į lietuvišką mokyklą. Šeštadieniais jie visi dejudavo, kad turi eiti į tą mokyklą. Algis pabaigė lietuvišką mokyklą ir nustojo dejuoti, o Audrė su Asta dar vis dejuoja. Algis ir Audrė šoko tautinius šokius. Visi trys buvo ateitininkai ir ėjo į Šeimos šventę. Audrei reikėjo parašyti rašinį apie savo šeimą šios Šeimos šventės proga. Kai ji rašė apie savo šeimą, jai pritrūko žodžių, nes visos šeimos yra panašios. Ji nusprendė tik ateiti į Šeimos šventę ir pasiklausti, ką kiti parašė apie savo šeimą. Audrė Lukoševičiūtė

DRAUGAS

Su draugu gali daryti daug dalykų ir maloniai praleisti laiką. Gali pasikalbėti, juokauti ir dalintis dienos įspūdžiais. Bet tikras draugas yra tas, kuris, reikalui esant, jei galės, tau padės. Jis ne tik norės su tavim būti, kai tau linksma, bet ir norės tau padėti, kai tau bus liūdna. Jam bus svarbu tau padėti išspręsti tavo problemą. Draugui gali pasakyti teisybę, ir jis nesusipyks ir neužsisąs. Jis žino, kad, jei esi jo tikras draugas, tai sakai jam teisybę norėdamas jam padėti. Gyvenime gali turėti daug gerų pažįstamų, bet, jei turėsi bent vieną ar du tikrus draugus, jau gali laikyti save laimingu. Monika Vygantaitė

Duok Darbininką paskaityti savo kaimynui ir paragink užsiprenumeruoti.

Paulius Gudelis, New Yorko ateitininkų moksleivių kuopos pirmininkas, atidaro šeimos šventę. Nuotr. Algio Norvilos

Jaunos moksleivės ateitininkės šeimos šventėje Kultūros Židinyje deklamuoja eilėraštį. Iš k. Laura Šatinskaitė, Vaidy Vaišnytė, Asta Lukoševičiūtė ir Rasa Adams. Nuotr. Algio Norvilos

Mačiau, girdėjau...

— Vyresniųjų moksleivių ateitininkų stovykla rengiama šią vasarą Neringos stovyklavietėj. Stovyklos ruošos reikais jau pradėta tartis. Tam reikalui kovo mėnesį ruošiamasi Rytinio Pakraščio suvažiavimui, kurio metu bus svarstomi stovyklos planai.

— Philadelphijos ateitininkų metinė šventė įvyks balandžio 21-22. Prašoma, kad kitos

kuopos tom dienom švenčių neruoštų.

— New Yorko moksleiviai šiuo metu tariasi dėl rekolekcijų su Apreiškimo parapijos klebonu kun. Jonu Pakalniškiu. Rekolekcijos įvyks balandžio pradžioj.

— New Yorko moksleiviai vasario 3 turėjo čiuožimo išskylą. Didelis būrys važiavo į Flushing Meadows parką, kur smagiai leido šeštadienio popietę.

Skaityk ir platink Darbininką!

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

1979 KELIONĖS Į LIETUVĄ

Kelionės dienos	Naktų skaičius		Kaina iš New Yorko
	Lietuvoje	Už Lietuvos	\$
Kovo 19-27	5	2	725
Balandžio 11-19	5	2	795
Bal. 25-geg. 3	5	2	795
Geg. 2-10	5	2	829
Geg. 9-17	5	2	829
Geg. 16-25	5	2	839
Geg. 16-26	6	2	859
Birž. 7-16	5	2	859
Birž. 7-21	5	8	1,399
Birž. 13-21	5	2	926
Birž. 20-liepos 4	5	8	1,189
Birž. 26-liepos 10	6	7	1,189
Liepos 4-18	5	8	1,420
Liepos 12-21	5	2	865
Liepos 12-26	5	8	1,399
Rugp. 2-11	5	2	865
Rugp. 2-16	5	8	1,399
Rugp. 8-22	5	8	1,189
Rugp. 15-29	5	8	1,420
Rugs. 19-27	5	2	829
Rugs. 26-spalio 4	5	2	829
Spalio 10-18	5	2	829
Grudžio 19-sausio 2	5	8	1,045

Kainos gali pakilti, jei pakils skridimų kainos. Vizos mokestis ir departure tax neįskaityti.

REGISTRUOTIS: VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL. (212) 769-3300

APIE SUTARTĮ DĖL KULTŪROS ŽIDINIO

Kultūros Židinio išlaikymo ir administravimo darbai neužilgos pereinant į rėmėjų bei aukotojų rankas. Tam tikslui įkurtos Lietuvių Kultūros Fondo korporacijos atstovai, kartu su Tėvais Pranciškoniais, ilgai ieškojo tinkamų teisinių rėmų, pagal kuriuos dabartinis Kultūros Židinio gyvenimas bei tolimesnė ateitis taptų visų New Yorko apylinkės lietuvių rūpesčiu. Šie teisiniai rėmai bus nustatyti ir apibūdinti bendromis pastangomis suredaguotam sutarties tekste. Radus Židinio aukotojų bei Tėvų Pranciškonų sluoksniuose pritarimą, ta sutartis dar šiais metais galės būti pasirašyta ir pradėta vykdyti.

LK Fondo korporacijos teisinio komiteto bei Fondo tarybos pirmininkas dr. Vytautas Vyngantas šiame rašiny atskleidžia svarbiausius sutarties bruožus bei principus. LKF informacijos komitetas čia perduoda dr. Vynganto mintis:

“Kultūros Židinio idėjos įgyvendinimas buvo visų didžiojo New Yorko lietuvių talkos vaisius. Tėvai Pranciškoniai kartu su lietuvių visuomene šioje geografinėje aplinkoje sutartinai telkė lėšas ir rūpinosi Židinio statyba. Teisiniu atžvilgiu Tėvai Pranciškoniai yra šio pastato savininkai, tačiau Židinis — tai visų lietuvių pastogė. Ta talka buvo išreikšta Kultūros Židinio dedikacijos principuose, kurią pasirašė Tėvai Pranciškoniai ir lietuvių visuomenės atstovai.

Atėjo laikas šias sutartines pastangas ir intencijas įstatyti į teisinius rėmus, idant ir valdžios, ir bažnytinės vyriausybės įstaigose būtų pripažinti Tėvų Pranciškonų ir didžiojo New Yorko lietuvių partnerystės ryšiai Kultūros Židinio atžvilgiu. Kad tai būtų galima įgyvendinti, jau 1975 metais buvo įkurta teisinė organizacija — Lietuvių Kultūros Fondas (Lithuanian Cultural Foundation Inc.), skirtas Kultūros Židiniui išlaikyti. Kultūros Fondui neoficialiai priklauso visi Židinio aukotojai bei rėmėjai, bet korporacijos statute nustatyta, kad oficialiais nariais gali tapti tik paaukoję bent 100 dolerių, padavę įstojo mo prašymą ir kasmet moką nario mokestį.

Tėvų Pranciškonų ir Kultūros Fondo rinkti atstovai ilgą laiką studijavo ir tyrė būdus, kaip teisiškai surišti šias dvi grupes, kurių dėka Kultūros Židinis tapo lietuviška realybe. Džiugu pastebėti, kad šiandien jau yra paruoštas sutarties projektas, kurio pagrindinius bruožus norime skaitytojam pateikti. Sutartį pasirašys Tėvai Pranciškoniai, kurie atstovauja Šv. Kazimiero Lietuvių Pranciškonų Provincijai, inkorporuotai Greene, Maine, ir Kultūros Fondo atstovai, išrinkti visuotiniame narių susirinkime į Fondo tarybą.

Sutarties pobūdis — tai ilgalaikis Židinio perleidimas (lease arrangement) Kultūros Fondui. Bandomasis sutarties laikotarpis bus pirmieji trys metai. Tam laikui praėjus, sutartis galės būti dar kartą peržiūrėta ir pratęsta ilgesniam periodui (iki 99 metų) už metinį vieno dolerio mokestį, kurį Kultūros Fondas mokės Tėvų Pranciškonų Provincijai.

Tokio pobūdžio sutartis užtikrins Kultūros Židinio nuosavybės išlaikymą lietuviškiems reikalams tol, kol šios apylinkės lietuviams Kultūros Židinis bus reikalingas. Per visą sutarties laikotarpį Tėvai Pranciškoniai, arba net jų galimi palikuonys turės pripažinti Kultūros Fondą, kaip teisėtą Židinio valdytoją. Iš savo pusės, Kultūros Fondas turės pasirinkimą atsisakyti nuo Židinio tvarkymo ir tą užduotį grąžinti Tėvam Pranciškoniui, bent 60 dienų iš anksto apie tai Provincijai pranešus. Toks sutarties nutraukimas Tėvus Pranciškonus atpalaiduotų nuo tolimesnio įsipareigojimo Kultūros Židiniui išlaikyti. Tai viena iš principinių sąlygų šioj

sutarty. Tėvai Pranciškoniai Židinio tvarkymą perleidžia tol, kol mes jo norime ar sugebame jį išlaikyti. Jei Kultūros Fondas kartą Židinio atsisakytų ir jį grąžintų Tėvam Pranciškoniui, šie nebebūtų įpareigoti rūpintis tolimesniu jo išlaikymu. Kultūros Fondas — tai lietuviškos visuomenės atstovas Kultūros Židinio atžvilgiu. Todėl labai svarbu, kad visi lietuviai jungtųsi į Kultūros Fondo eiles, rūpintųsi išrinkti sumanią bei pajėgią vadovybę ir tuo užtikrintų Židinio lietuvišką paskirtį ateičiai. Židinio naudojimas priklauso nuo mūsų, todėl visi turime jungtis į Kultūros Fondą ir jame reikštis savo sprendimais.

Sutarties pagrindinė užduotis — tai Židinio administravimo perleidimas Kultūros Fondui. Tėvai Pranciškoniai, kuriems pirmoje eilėje rūpi pastoraciniai darbai lietuvių tarpe ir apaštaliavimo pastangos, patys siekia lietuviškai visuomenei perduoti visapusišką Židinio administravimą. Tuo tikslu sutartyje numatyta visa eilė administracinių faktorių. Pirmiausia aptarta fizinė K. Židinio struktūra ir žemės ribos. Nustatyta, kad be savininko (pranciškonų) sutikimo negalima užsitraukti didesnės skolos, negu 10,000 dolerių ir nevalia struktūriniai keisti Židinio pastatų. Kultūros Fondas turi išlaikyti Židinį, prisilaikydami nustatytą tvarkos principų, rūpintis kuru, šviesa, remontu, naudojimui ir t.t. Tėvai Pranciškoniai tuo pačiu metu turi teisę nemokamai Židiniui naudotis savo kultūriniam bei socialiniam reikalui. Du kartus metuose Kultūros Fondas Tėvam Pranciškoniui pristato Židinį liečiančią piniginę apyskaitą. Sutarty taipogi pramatomi ir apdraudžiamieji klausimai. Tėvai Pranciškoniai pasirašydami sutartį, pasižada sutarties laikotarpio bėgyje neparduoti Židinio pastatų, nebent Kultūros Fondas raštiškai tokį sutikimą duotų. Kadangi Židinio aptartinėjungtos vienuolyno bei spaustuvės patalpos, šių pastatų bei žemės pirmoji pirkimo teisė taip pat priklauso tik K. Fondui. Fondas gali tą žemę ir pastatus nupirkti, jei Tėvai Pranciškoniai ateity nebeuorėtų jais naudotis. Tokiu būdu, Kultūros Fondas turi realią galimybę apsisaugoti nuo kitataučių “brovimo” į mūsų kiemą”. Taip pat numatyta, kad Židinio persikėlimo atveju kiton New Yorko apylinkės vietovėn, tie patys sutarties principai ir toliau galiotų.

Jeigu Kultūros Fondas nesiųskų sutartyje numatytų priežiūros sąlygų, ar kitokiu būdu pažeistų sutartyje išreikštus principus, tada Tėvai Pranciškoniai turi teisę reikalauti, kad laike 30 dienų būtų sušauktas Kultūros Fondo visuotinis narių susirinkimas ir jame būtų sprendžiamas Fondo sugebėjimas pildyti sutarties įsipareigojimus. Jeigu Fondas pats nuspręstų, kad įsipareigojimų nebegali išpildyti, arba sąlygos liktų neišpildytos dar 30 dienų po tokio susirinkimo, tuomet Tėvai Pranciškoniai galėtų sutartį nutraukti. Iš savo pusės tačiau jie pasižada, kad ir jų palikuonys turės šios sutarties įsipareigojimų laikytis. Tokiu būdu, jeigu Tėvai Pranciškoniai vienuolyną perleistų kitataučių Provincijai, pastaroji irgi turėtų laikytis sutarties.

Jeigu Tėvai Pranciškoniai išsiųskų iš Kultūros Židinio bei vienuolyno, tuomet Fondas ir Pranciškoniai išrinktų Ombudsmą (priežiūrėtoją), kurio užduotis būtų interpretuoti sutarties vykdymą. Toks pareigūnas būtų renkamas kas 5 metai. Nors dabartiniam sutarties projekte nėra pramatyta (nes teisinė struktūra neigalina tai į šį susitarimą įjungti), tačiau Tėvai Pranciškoniai yra padarę principinį sprendimą, kad jeigu kada nors ir jų Provincija nustotų veikti kaip savarankus viene-

Clevelande, minint Lietuvos nepriklausomybės šventę, prie žuvusiems paminklo susirinkę į vėliavos pakėlimą. Nuotr. V. Bacevičiaus

KO MUM SENATORIUS NEPASAKĖ

CLEVELAND, OHIO

Kaip jau pas mus įprasta, Vasario Sešioliktosios minėjimam dedam visas pastangas, kad į mūsų šventės iškilmes atvyktų ir šio krašto įtakingi asmenys, daugiausia aukštesnio rango politikos atstovai.

Clevelande jau antri metai iš eilės lankosi įtakingi senatoriai. Prieitais metais džiugu buvo mūsų tarpe matyti ir girdėti senatorių John Glenn, kuris savo politinės karjeros populiarumą grindė istoriniu skrydžiu į erdvę, tačiau, laimėjęs rinkimus į senatą, savo balsuotojų neapvylė ir pasirodė tvirtu nusistatymo ir aiškos politinės linijos atstovu, kurio pasisakymai ir pastangos mum, lietuviams, atrodo priimtini ir palankūs.

Šiais metais Alta pakvietė senatorių Howard Metzenbaumą, kurio politinis nusistatymas Sovietų Sąjungos, Pabaltijo valstybių likimo klausimu ir kitais mum rūpimais reikalais kėlė ginčus ir abejones.

Senatorius į minėjimą atėjo gerai pasiruošęs. Jis nekartojė enciklopedinių mūsų istorijos ir nepriklausomybės kovų faktų. Paminėjo Pabaltijo nepripažinimo statusą, pasiuntinybės buvimą Washington, savo žodžiais remdamas to nepripažinimo “garbingą statusą”.

Toliau jo kalba išimtinai ribojosi žmogaus teisių tema, suminėdama Indijos balsuotojų nepasitikėjimą Indiros Gandhi režimu, Lenkijos apsisprendimą tęsti savosios lenkiškosios tapatybės, kultūros ir tikėjimo gyvas-

tas, Kultūros Židinio pagrindinė užduotis vistikie liktų tarnauti lietuviškai didžiojo New Yorko lietuvių visuomenės veiklai. Tik tada, kai šios apylinkės lietuvių nebeuorėtų arba nebesugebėtų Židiniu naudotis, šis turtas būtų suuojamas (kad ir paverstas į kitokią turto formą) ateityje atsiuriančiai Pranciškonų Provincijai laisvoje Lietuvoje. Tėvai Pranciškoniai yra numatę ir šį savo sprendimą įstatyti į teisinę formą, sutardami tuo reikalu su savo parinkta lietuviška institucija, kuri apsiimtų šį turtą tam tikslui saugoti. Savaimė aišku, kad kol veiks Kultūros Fondas ir sugebės administruoti Židinį, tol toks susitarimas neįsigyvendins.

Tokie tad pagrindiniai sutarties bruožai. Kultūros Fondo vadovybei šio metu rūpi eilė pagrindinių užduočių: 1. Supažindinti vietas lietuviams su sutarties sąlygom, 2. Užsitikrinti, kad šią sutartį pasirašęs Kultūros Fondas tikrai atstovauja Židinio aukotojam ir yra remiamas visų lietuvių, kuriems Židinio statymas ir jo gyvastis rūpėjo ir teberūpi, 3. Išdirbti konkretų Kultūros Židinio administravimo darbų planą ir jį tinkamai vykdyti. Kiekvienu iš tų klausimų artimoje ateityje bus plačiau pasisakyta per mum prieinamus informacijos šaltinius: spaudą, radiją bei sukvieštus pasikalbėjimus, kurių metu bus bandoma plačiau išsikalbėti visais Židinio reikalais ir atsakyti į visuomenei rūpinčius klausimus, kurie liečia mūsų visų pamiltą lietuvišką New Yorko pastogę — Kultūros Židinį.”

Chicago, Ill.

LB veikloj

LB Vidurio Vakarų apygardos apylinkių valdybų narių ir komisijų pirmininkų informacinis susirinkimas vyko sausio 28 Jaunimo Centre. Stengtasi painformuoti apylinkes apie artėjantį jaunimo kongresą, devintosios LB tarybos rinkimus, metų veiklą ir krašto valdybos pageidavimus.

Susirinkimą atidarė Vidurio Vakarų apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis.

PLB valdybos vicepirmininkas Vaclovas Kleiza kalbėjo apie jaunimo kongresą, kuris šią vasarą vyks Anglijoje ir Vokietijoje. Ragino apylinkių jaunimą su valdybų pagalba rinkti aukas ir skelbti kongreso tikslus. Mūsų pagalbos ypač laukia jaunimas iš Australijos ir Pietų Amerikos.

Švietimo tarybos vardu kalbėjo Juozas Plačas. Svarbiausia problema yra liuanistinės mokyklos. Ir pati LB ir kiekviena lietuviška šeima turėtų daugiau kreipti dėmesio į mūsų jaunimo švietimą.

Apygardos valdybos narių vardu kalbąs Kazys Laukaitis ragino visas apylinkes kaip nors at-

WORCESTER, MASS.

Užgavėnių vakariene Maironio Parke vasario 24 surengė Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelis. Gausius svečius pasveikino vicepirm. St. Valinskas ir pirm. V. Rozevičius. Programos vadovas E. Meilus Jr. supažindino su rašytoju Antanu Gustaičiu, kuris paskaitė humoristinės kūrybos. Nuotaikingai dainavo Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio ir akomponuojamas O. Keršytės. Po programos Ratelio narės visus pavaišino puikia vakariene, po kurios vyko šokiai.

LB Worcesterio apylinkės metinis susirinkimas vyks kovo 11, sekmadienį, 3 val. popiet Maironio Parke.

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Tarybos atstovų susirinkimas vyks kovo 16, penktadienį, 7 val. vak. Maironio Parke. Bus pranešimas apie Vasario 16-osios minėjimą, naujos valdybos rinkimai, svarstomi ateities planai.

Kortų vakaras įvyks kovo 31 parapijos salė. Vakarą rengia Šv. Kazimiero seselių rėmėjų skyrius.

Kaziuko mugė, rengiama Nevėžio ir Neringos skautų ir skautų, įvyks balandžio 8 Maironio Parke.

Ekspursiją į Matulaičio senelių namus balandžio 29 organizuoja Moterų S-gos 5-ta kuopa. Vykstama su paruošta programa. Autobusas išvyks 10 val. ryto nuo Šv. Kzzimiero bažnyčios. 11 val. seselių koplyčioje mišios. 12 val. pietūs, o po jų vykstama į senelių namus. Dainuos kuopos choras, vadovaujamas G. Kaneb. Akomponuos O. Keršytė. Po programos ten pat vyks Moterų Sąjungos Naujosios Anglijos apskrities suvažiavimas. Norį prisidėti prie šios ekspursijos gali kreiptis į kuopos pirm. P. Hassett 735-0691 ar sekr. J. Miliauskienę 755-1894.

J.M.

gal būtų išvengta nereikalingos nesantaikos ir ginčų mūsų pačių tarpe. Tebūnie Vasario 16-oji mum, nes metuose dar lieka 365 dienos Amerikai.

Aurelija Balašaitienė

— Nauja radijo valandėlė Clevelande iš stoties WZAK, banga 93.1 FM nuo 10 iki 11 kiekvieną pirmadienį. Pradeda kovo 12. Valandėlė vadinsis — Lietuvos Balsas — Voice of Lithuania. Dalis programos bus anglų kalba, kad pritrauktų 3, 4 kartos lietuvių. Žinios ir komentarai lietuvių kalba. Sutartį su stotimi pasirašė Jonas Nasvytis. Redakcinę kolegiją sudaro Rytas Babickas, Dalia Orantaitė, dr. Danguolė Tamulionytė, Rimas Auksutolis, Balys Auginas ir dar kiti. Visi kviečiami šios valandėlės klausytis.

žymėti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Reikėtų pilnai išnaudoti krašto valdybos atsiųstą informacinę medžiagą. Pirmintas ir rinkiminių komisijų sudarymo reikalas.

Apie apylinkių veiklą pranešė apylinkių pirmininkai ar atstovai. Dalyvauta Lietuvos laisvinimo veikloj, švietime, visuomeniniame gyvenime.

Jaunimo kongreso finansų reikalais kalbėjo kongreso finansų koordinatorių dr. Paulius. Apylinkės prašomos talkinti. Finansinio vajuos proga organizuojama loterija su piniginių premijom, kurios bus paskirstytos per Lietuvių dienas Chicagoj birželio mėnesį. LB apylinkės ir kitos organizacijos kviečiamos į bilietų platinimo talką.

Susirinkimas baigtas diskusijomis, klausimais bei sumanymais.

Agnė Katiliškytė

Vidurio Vakarų apygardos valdybos sekretorė

NEW HAVEN, CONN.

Connecticut LB veikloj

LB Connecticut apygardos valdybos pirmas šių metų posėdis kartu su apylinkių pirmininkais bei atstovais ir tarybos nariais įvyko sausio 28 New Haven. Dalyvavo visi apygardos valdybos nariai, šešių apylinkių pirmininkai ir visi tarybos nariai — iš viso 21 asmuo.

Po kun. Alberto Karolio, Šv. Kazimiero bažnyčios klebono, maldos apygardos pirm. Albina Lipčienė supažindino su darbotarke.

Tarybos nariai pranešė apie LB aštuntos tarybos trečiosios sesijos įvykusios Washington, DC, darbus. Apie veiklą kultūrinėje srity kalbėjo Viktoras Vaitkus, apie visuomeninius ir politinius darbus — dr. Petras Vileišis, apie ekonominius ir teisinius faktus — S. Zabulis. Juos papildė Alfonsas Dzikas.

Apygardos valdybos pranešimus pradėjo Bronė Zdanienė. Ji informavo apie Pavergtųjų Tautų savaitės liepos mėnesį švenčiamą sukaktį. Iškilmingam šventės minėjimui sudaryta komisija iš jaunimo atstovų. Komisijon įeina Jūratė Vaitkutė, Genutė Stankaitytė ir dr. Jonas Zdanys.

Zita Dapkienė, apygardos valdybos kultūrinių reikalų vedėja, supažindino su Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimo planais.

Gintas Žemaitaitis politinėje srity lieti Vasario 16-osios minėjimus, kontaktą su amerikiečiais, ypač su jų radijo stotimis.

Albina Lipčienė, kuri yra kartu ir tarybos atstovų apygardos LB 9-os tarybos rinkimų komisijos pirmininkė, informavo rinkimų reikalais.

Connecticut LB metinis suvažiavimas šaukiamas balandžio 29.

Susirinkimo nuotaika buvo nuoširdi ir darbinga. Visi pasidžiaugė, kad dažnesni ir artimi suėjimai mus labiau paskatina dirbti ir sukelti didesnį norą geriau atlikti savo pareigas. Ilgas posėdis baigtas vaišėmis ir pirmininkės A. Lipčienės padėka.

Vasario 4 Algimantas Dragūnevičius, LB Connecticut apygardos vicepirmininkas ir Tėvynės Garsų radijo programos vedėjas, oro bangomis perdavė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties proga programą, kurioje amerikiečiai buvo supažindinti su okupuotos Lietuvos padėtimi. Programa buvo pajvairinta lietuviškomis dainomis bei tautinių šokių melodijomis. Programą paruošė Rima ir Gabrielius Mironai.

M. Petrauskienė

— Toronte trijų lietuvių parapijų moterų draugijos kovo 18 Lietuvių namuose rengia bendrą koncertą, kurio programą atliks fleitistas Petras Odonis, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos, sol. D. Sagemueller iš Hamburgo operos ir pianistė Raminta Lampsatyte.

Istorijos pamokoj

Viešos mokyklos klasėj Tel Avive, Izraelio, mokytojas aiškina apie žydų susirėmimus su romėnais.

Vienas berniukas atsistoja ir klausia:

— O kuriuos parėmė amerikiečiai?

Ne taip suprato

— Panele Onute, ar tamsta pamiltum kvailį tik dėl to, kad jis yra turtingas?

— O pone Jonai! Tamsta man taip staiga pasipiršai, kad aš nežinau, nė ką atsakyti.

Nepasitikėjimas

— Taip, gydytojas man patarė išvykti į šiltesnį ir sausesnį klimatą, pvz. į Arizoną.

— Ar važiuosite, ponute?

— Vargiai. Aš nepasitikiu tuo gydytoju.

— O kodėl?

— Jis yra mano žentas.

Pašnekesys Paryžiu

Prie baro sėdi svečias ir geria konjaką, stiklinuką po stiklinuko. Jo kaimynas jį kreipiasi:

— Ar tamsta žinai, jog, pagal statistinius duomenis, 2 milijonai prancūzų miršta kasmet nuo per didelio gerimo?

— Man tai nieko nereiškia, — atsikerta svečias, — aš esu anglas.

Rimtas užsimojimas

— Kuo norėtum būti ateity, Petreli?

— Filantropu, seneli.

— Filantropu? O kodėl?

— Mat, filantropai (geradariai) turi daug pinigų...

Atsargumas

Skotas, įėjęs valgyklon, užėmė staliuką ir, paėmęs valgių sąrašą, pradėjo kai ką išbraukinėti pieštuku.

— Labai atsiprašau. Bet ką tamsta darai? — paklausia padavėjas.

— Išbraukiu visus valgius, kurie yra aukščiau trijų šilingų. Mat, netrukus turi ateiti mano žmona.

Savotiška gudrybė

Vienas svečias ištraukė su pirštais iš pusiau tuščios stiklinės musę. Parodė ją kelneriui, sakydamas:

— Tai kiaulystė!

Kelneris atsispašė ir atnešė jam kitą stiklinę, pilną alaus.

Svečias padėjo musę prie nuorukos.

Gretimo stalo svečias sėdintis prie pusiau išgertos stiklinės, tyliai paklausė pirmąjį:

— Atsiprašau, ar dabar musė jums neberekalinga?

Asilas irgi turi pailsėti

Žmonės pamatė: Dahas stovi ant asilo, o tas žengia keliu.

— Brangusis Dahai, ko tu taip dairaisi — paklausė jį.

— Nieko! Tai ilgai sėdėjau ant asilo, kad jis, varšgelis, pavargto. Tad ir atsistoju. Sakau, tegu pailsi.

(Iš irakiečių tautosakos)

Kad pažintų

— Kur eini, Jurgi?

— Į kapines, aplankyti savo žmonos kapo.

— Bijok Dievo! Taip pasigėręs eini į šventą vietą!

— Matai, brolyti, ji per visą gyvenimą nematė manęs negirtu, o jeigu dabar nueičiau negirtas, tai ji manęs nepažintų.

Alaus įtaka

Gydytojas: Su kiekvienu stiklu alaus pats sutrumpini viena diena savo gyvenimą.

Pacientas: Negali būti, ponas daktare, nes tokiu atveju aš jau būčiau miręs prieš šimtą metų.

Lietuvių parapijų ir misijų aukos lietuvių katalikų religinei šalpai nuo 1978 vasario 1 iki 1979 sausio 31

Sv. Jurgio, Albany, N.Y. — \$2,425, Sv. Kazimiero, Amsterdam, N.Y. — 328, Sv. Antano, Ansonia, Conn. — 274, Sv. Pranciškaus, Athol, Mass. — 735, Sv. Alfonso, Baltimore, Md. — 30, Sv. Izidoriaus, Braddock, Pa. — 71.50, Sv. Jurgio, Bridgeport, Conn. — 100, Sv. Antano, Bridgeville, Pa. — 732.94, Apreiškimo, Brooklyn, N.Y. — 475, Sv. Jurgio, Brooklyn, N.Y. — 50, Karalienės Angelų, Brooklyn, N.Y. — 110, Sv. Mykolo, Chester, Pa. — 131.31, Nekalto Prasiidėjimo Švč. Mergelės Marijos, Chicago, Ill. — 215, Sv. Antano, Cicero, Ill. — 250, Nesiliaujančios Pagalbos Švč. Mergelės Marijos, Cleveland, Ohio (iš rinkliavos bažnyčioje atsiųsta per Clevelando L.K. Religinės Šalpos Komitetą) — 1,380.56, Sv. Jurgio, Cleveland, Ohio (iš rinkliavos bažnyčioje atsiųsta per L.K. Religinės Šalpos Komitetą, Clevelande) — 252.68, Clevelando Liet. Kat. Religinės Šalpos Komiteto (kreipimosi laišku gauta auks) — 2,389, Sv. Jono, Coaldale, Pa. — 100, Sv. Kryžiaus, Dayton, Ohio — 711, Sv. Kazimiero, Delhi, Kanada — 328.53, Sv. Petro, Detroit, Mich. — 296, Sv. Juozapo, Duryea, Pa. — 100, Sv. Mykolo, Easton, Pa. — 134.50, Sv. Petro ir Povilo, Elizabeth, N.J. — 365, Švč. Mergelės Marijos, Eynon, Pa. — 130, Apreiškimo, Frackville, Pa. — 295, Sv. Kazimiero, Gary, Ind. — 25, Sv. Vincento, Girardville, Pa. — 59, Sv. Petro ir Povilo, Grand Rapids — 607, Aušros Vartų, Hamilton, Kanada — 994, Sv. Juozapo, Hanover, Pa. — 142.50, Švč. Trejybės, Hartford, Conn. — 613, Sv. Petro ir Povilo, Hazleton, Pa. — 201, Sv. Petro ir Povilo, Homestead, Pa. — 267.60, Švč. Mergelės Marijos, Kingston, Pa. — 454, Sv. Pranciškaus Asyžiečio, Lawrence, Mass. — 190.50, Šiluvos Švč. Mergelės Marijos, London, Kanada — 248.45, Sv. Kazimiero, Los Angeles, Calif. — 6,204, Sv. Juozapo, Lowell, Mass. — 210, Sv. Onos, Luzerne, Pa. — 215.90, Sv. Juozapo, Mahanoy City, Pa. — 200, Šiluvos Švč. Mergelės Marijos, Maizeville, Pa. — 340, V.J. Atsimainymo, Maspeth, N.Y. — 50, Sv. Pranciškaus, Miners Mills, Pa. — 260, Sv. Pranciškaus, Minersville, Pa. — 327, Lietuvos Kančinių Mississauga, Kanada — 1,080, Aušros Vartų, Montreal, Kanada — 50, Sv. Kazimiero, Montreal, Kanada — 321, Sv. Andriejaus, New Britain, Conn. — 440, Sv. Kazimiero, New Haven, Conn. — 329.65, Švč. Trejybės, Newark, N.J. — 150, Aušros Vartų, New York, N.Y. — 120, Sv. Jurgio, Norwood, Mass. — 50, Sv. Kazimiero, Paterson, N.J.

— 416, Sv. Andriejaus, Philadelphia, Pa. — 200, Sv. Kazimiero, Philadelphia, Pa. — 140.83, Sv. Jurgio, Philadelphia, Pa. — 354, Sv. Kazimiero, Pittsburgh, Pa. — 300, Sv. Vincento, Pittsburgh, Pa. — 192.85, Sv. Kazimiero, Pittston, Pa. — 377, Sv. Kazimiero, Plymouth-Lyndwood, Pa. — 544, Sv. Kazimiero, Providence, R.I. — 446, Sv. Antano, Reading, Pa. — 48.32, Sv. Jurgio, Rochester, N.Y. — 195.85, Sv. Jurgio, Shenandoah, Pa. — 452, Sv. Juozapo, Scranton, Pa. — 450, Sv. Mykolo, Scranton, Pa. — 225, Sv. Kazimiero, Sioux City, Iowa — 1,200, Sv. Petro, So. Boston, Mass. — 157, Dievo Apvaizdos, Southfield, Mich. — 925, Sv. Petro ir Povilo, Sugar Notch, Pa. — 145.85, Karalienės Angelų, St. Catherines, Kanada — 1,100, Sv. Kazimiero, St. Clair, Pa. — 100, Sv. Petro ir Povilo, Tamaqua, Pa. — 171, Prisikėlimo, Toronto, Kanada — 5,321.05, Švč. Mergelės Marijos, Wanamie, Pa. — 134.80, Sv. Bartolomiejiaus, Waukegan, Ill. — 400, Sv. Kazimiero, Westfield, Mass. — 229, Švč. Trejybės, Wilkes-Barre, Pa. — 755.74, Sv. Kazimiero, Windsor, Kanada — 50, Sv. Kazimiero, Winnipeg, Kanada — 167.50, Aušros Vartų, Worcester, Mass. — 295, Sv. Kazimiero, Worcester, Mass. — 751, Hot Springs lietuviai, Ark. — 782, Lietuvių misija, Sudbury, Kanada — 1,209, Ottawos lietuvių kapelionija, Kanada — 195, Sv. Kazimiero lietuvių misija, St. Petersburg, Fla. — 52, Sv. Tomo Villanova parapija, Goshen, Conn. — 100, Manchester lietuviai, Anglija — 111, Adelaide lietuvių parapija, Australija — 1,840, Brisbane lietuvių parapija, Australija — 273.23, Geelong lietuviai, Australija — 941.07, Hobart lietuviai, Australija — 283, Latrobe Valley lietuviai, Australija — 125, Melbourne lietuvių parapija, Australija — 4,340.45, Perth lietuviai, Australija — 179, Sale lietuviai, Australija — 122, Sydney lietuvių parapija, Australija — 1,569.96.

Lietuvos kenčiančios-kovojančios Bažnyčios vardu Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa dėkoja visiems aukotojams. Kas negavo progos per parapiją paaukoti, gali savo auką pasiųsti tiesiog šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Suminėkite parapiją arba organizaciją, jei norite jos sąskaiton įskaityti Jūsų auką.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Valdybos vardu,

Kun. Kazimieras Pugevičius
Reikalų Vedėjas

LAK krepšininkas — kylanti žvaigždė

Vasario 24 St. John's universiteto sporto salėj teko stebėti college krepšinio rungtynių priešžaismį, kuriame susitiko dvi gimnazijų komandos — viena iš Connecticut, kita iš Long Island. Rungtynės buvo vidutinio lygio, ir St. Anthony's komanda iš Long Island nesunkiai laimėjo. Kiek teko patirti, St. Anthony's pirmąja L.I. katalikiškų gimnazijų lygoj ir daugumą rungtynių nesunkiai laimi, nes komandos centrinė figūra yra 6'8" aukščio krepšininkas Ričardas Šimkus. Jis puikiai mėtė iš po krepšio, blokuoja priešininkų metimus, nuima nuo lentų ir tiksliai pasuoja kamuolį kitiem greitiam puolikam. Šios visos kvalifikacijos veda į vieną aiškią kryptį — Amerikos universitetų iškilus krepšinio žvaigždyną. Ričardui šie metai jau yra paskutiniai gimnazijoj. Daug universitetų kalbina ir vilioja, todėl Ričardui nelengva apsispręsti, kurion pusėn pasukti. Idomu pastebėti, kad St. John's sporto salėj, pasibaigus gimnazijų rungtynėm, susitiko

NAUJAUSI LEIDINIAI

Aleksandras Pakalniškis, Studento dienoraštis. 284 pusl. Lengvo stiliaus skaitymai. Kaina 5 dol.

Mirga Girniuvienė, Senojo bokšto paslaptis. 150 pusl. Skaitymai vaikams. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Jonas Balys, Lietuvių kalendorinės šventės. Lietuvių tautosakos lobynas VII. Tautosakinė medžiaga ir aiškinimai. 160 pusl. ir 10 pusl. iliustracijų. Kaina 6 dol.

V. Pietario Algimantas. Istorinė apysaka. Pirmoji ir antroji dalis vienoj knygoj. 9 dol.

VI. Šlaitas, Nesu vėjo malonėje. Poezijos rinkinys su kietais viršelais. Kaina 5 dol.

Jonas Narbutas, Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje. Antra dalis (1937-1940). 445 pusl. Gausiai iliustruota. Kaina 9 dol.

Metų laikai. Muz. G. Gudauskienės dainų ciklas su gaidomis. 2.50.

Giedra Gudauskas. Variations for piano on Lithuanian Folk Theme. Kaina 3 dol.

Persiuntimui pridėdama 50 c.

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir lietuviškos muzikos plokštelės gaunama Darbininko administracijoj. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Ridgewoode prie gero susisiekimo išnuomojamas II-me aukšte butas iš 3 gražių kambarių. Tel. Mrs. Blozis EV 6-7661.

Providence College ir New York St. John's komandos. Abi, kaip iš tėvų teko girdėti, ypatingai stengiasi Ričardą pavilioti. Už kelių savaičių paaiškės, ar Šimkus paseks kitų dviejų lietuvių — Ketvirčio ir Misevičiaus paminėtis takais ir atsidurs Providence College, ar pasiliks newyorkiečių publikos dėmesiu St. John's universiteto prieglobsty. O gal pasirinks dar labiau išgarsėjusių universitetų komandas ir tenai išbandys savo jaunus jėgas. Kur tik jis bekeleliautų, New Yorko lietuvių sporto mėgėjai linki jam kuo geriausios sėkmės.

O kovo 31 ir balandžio 1 mątsime Šimkų ir kitus New Yorko jaunių krepšininkus Rytų apygardos žaidynėse Kultūros Židiny, ginančius pernai Torontoe iškovotą jaunių meisterio titulą.

Alg. Š.

1979 Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio pirmenybės

1979 Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynės įvyks 1979 balandžio 28-29 Chicago, Ill. ŠALFASS-gos centro valdybos pavedimu, varžybas vykdys Vidurinių Vakarų sporto apygarda, talkinant Chicago LSK Neriai.

Krepšinio varžybos bus vykdomos vyresnėse klasėse: a) vyrų A, b) vyrų B, c) jaunių A (1960-62 gimimo), d) jaunių B (1964-65 gim.), e) jaunių C (1966 gim. ir jaunesnių), f) moterų ir g) mergaičių A (1960 gim. ir jaunesnių).

Tinklinis bus pravestas šiose klasėse: a) vyrų, b) jaunių A (1960 gim. ir jaun.), c) moterų, d) mergaičių A (1960-62 gim.) ir e) mergaičių B (1963 gim. ir jaun.).

Vyrų krepšinio A klasei priklausomai pajėgesnės komandos, parinktos ŠALFASS-gos krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėj, kur taipogi gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios komandos.

Krepšinio varžybose kiekvienoje klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos, atrinktos pagal apygardinių pirmenybių davinis ar pagal Krepšinio K-to parėdymą.

Krepšinio varžybos bus vykdomos vieno minuso (single elimination) sistema su paguodos ratu.

Tinkliny dalyvaujančių komandų skaičius neapribojamas. Visos tinklinio varžybos bus pravestos dviejų minusų (double

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Pirmąkart Rasa, Kanados Londono studentų "Rasa" grupės įdainuota 18 lengvos muzikos lietuviškų dainų. 7 dol.

Aušra, Kanados mergaičių kvarteto "Aušra" įdainuota 16 lietuviškų dainelių. 8 dol.

Nerija, Clevelando mergaičių įdainuota 14 lietuviškų dainų. 7 dol.

Jūros paslaptys, lietuviškos lengvos muzikos rinkinys iš Lietuvos. 12 įdainuotų dainų. 7 dol.

Jauna naktis, Urugvajų įdainuota 12 lengvos muzikos dainų. 6 dol.

Pienės pūkas, Urugvajaus choro 14 lengvos muzikos dainų. 6 dol.

Touring Lithuania. 10 lietuviškų dainų. 6 dol.

Kur tas šaltinėlis? 27 lietuviškos dainos dviejose plokštelėse. Duetis įdainavo Edmudas Kuodis ir Jonas Girijotas. Išleido prof. J. J. Stukas. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės ir naujausios lietuviškos knygos gaunamos Darbininko administracijoj. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

elimination) sistema.

Preliminarinė, informacinio pobūdžio registracija privalo būti atlikta iki kovo 15, o galutinė, formali registracija — iki balandžio 14 šiuo adresu:

Mr. Z. Žiupsnys, 7118 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 776-6412.

ŠALFASS-goj neregistruoti vienetai, suinteresuoti šiomis žaidynėmis, gali kreiptis aukščiau nurodytu adresu.

ŠALFASS-gos Centro Valdyba

DARBININKUI

PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

15 dol. — A. Zabela, Jersey City, N.J.

Po 12 dol. — C. Ramanauskas, Chicago, Ill., A. Martinėnas, Wallingford, Conn.

Po 10 dol. — E. Reisonas, Australija, V. Steponis, Woodhaven, N.Y.

Po 7 dol. — P. Bručas, St. Petersburg, Fla., L. Bajorūnas, Southfield, Mich., B. Puras, Munster, Ind., S. Kaselienė, Blue Ash, Ohio, R. Rajus, Richmond Hill, N.Y., J. Daniliauskas, Stamford, Conn., P. Rozevičius, Woodhaven, N.Y., E. Libus, Chicago, Ill., V. Naronis, Jericho, N.Y., L. Silvinskis, Penned, Pa., E. Kireilis, Wethersfield, Conn., T. Alinskas, Ridgewood, N.Y.

Po 5 dol. — M. Starolienė, Woodhaven, N.Y., A. Dailidis, W. Hartford, Conn., J. Zubavičius, Clark, N.J., L. Gudelis, Hot Springs, Ark., A. Kašeta, New Britain, Conn.

4.50 dol. — M. Petrauskienė, Hartford, Conn.

Po 4 dol. — S. Barakauskas, Brooklyn, N.Y., E. Sandanavičienė, Brooklyn, N.Y., N. Umbrazaitė, Brooklyn, N.Y.

Po 3 dol. — E. Rozniekas, Long Island City, N.Y., E. Birbal, Elmont, N.Y., J. Uldrikis, Poquonock, Conn.

Po 2 dol. — K. Vasiliauskas, Dorchester, Mass., P. Macys, Massapequa Park, N.Y., J. Valiūšaitis, Stamford, Conn., Z. Merkevičius, New Haven, Conn., M. Varneckas, Clark, N.J., K. Šidlauskas, So. Boston, Mass., K. Čeliauskas, Hamilton, Ont., J. Smith, Fort Myers, Fla., V. Wai-cule, Cambria Hts., N.Y., P. Nakutavičius, Richmond Hill, N.Y., S. Slikas, Richmond Hill, N.Y., H. Butkus, Woodhaven, N.Y., P. Gaizutis, Oakville, Conn., Z. Stanaitis, Monrovia, Calif., J. Chapukas, Sunny Hills, Fla., A. Blechertaitė, Maspeth, N.Y., A. Daukantas, Santa Monica, Calif., A. Šileika, Philadelphia, Pa., A. Zautka, Nashua, N.H., A. Zukauskas, Metuchen, N.J., C. Bukas, New Hyde Park, N.Y., J. Minauskas, Kearny, N.J., C. Masaitis, Havre De Grace, Md., A. Strazdas, Roselle, N.J., V. Beliauskienė, Worcester.

Po 1 dol. — V. Kaupas, Concord, N.H., O. Bogiel, Baltimore, Md., J. Šventickas, Detroit, Mich., A. Paliulis, Cicero, Ill.

Visiem aukotojam nuosirdžiai dikoja Darbininko administracija.

ČIURLIONIO NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Dievui ir tėvynei, Lietuvių tautinio meno ansamblis Čiurlionis gieda lietuviškas komp. A. Mikulskio mišias bei giesmes su kanklių orkestro palyda. 8.00.

Skamba skamba kanklės, tautinio meno ansamblio Čiurlionis kanklių muzika. Solo dainuoja I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Vaidilų kanklės, Lietuvių tautinio meno ansamblio Čiurlionis kanklėmis įgrotas 10 melodijų. Dalyvauja solistė I. Grigaliūnaitė. 7.00.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės, suvenyrai, knygos gaunama Darbininko administracijoj. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1979 LIETUVA IR ROMA 1979

specialiai planuotos kelionės jūm ir jūsu šeimai

UNION TOURS

kvalifikuoti kelionių vadovai nuo 1931

IŠVYKSTAMA
gegužės 09
birželio 13
rugpjūčio 19

GRIŽTAMA
gegužės 17
birželio 21
rugpjūčio 27

MIESTAI IR NAKTYS
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2

PILNA KAINA
\$ 876.00
\$ 926.00
\$ 876.00

Pridedama \$3.00 mokesčių
Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6 \$ 1,420.00
Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6 \$ 1,420.00

★kaina asmeniui, dviem kambarių: pagal GIT oro linijų kainas: mažiausiai 30 asmenų grupėj — pagal valdžios pakeitimą ar aprobavimą
★kelionės palydovas su kiekviena grupe
★galima vykti iš Vakarų pakraščio, Vidurio Vakarų ar Kanados
★padedame pavieniam turistam į Lietuvą: atkvičiamei giminės į JAV: lankymosi vizos Lietuvon
★Liepos 4 ir rugpjūčio 15 ekskursijų keleiviai Romoje bus prilmti Šv. Tėvo Jono Pauliaus II audienclioje. Rugpjūčio 15 d. grupėi vadovaus prof. J. Stukas.

Rezervacijos ir informacijos:

UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Vietos ribotos

rezervuokite anksti

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES

MES SVEIKINAME VILNIAUS UNIVERSITETĄ 400 M. SUKAKTIES PROGA

CAPE COD, MASS.

Tautos šventė

Cape Cod lietuviai nepriklausomybės atkūrimo sukaktį iškilmingai paminėjo vasario 18 Lietuvos Bendruomenės iniciatyva.

Minėjimas pradėtas pamaldomis Our Lady of Victory bažnyčioje. Tos dienos mišios buvo aukojamos už kovotojus dėl Lietuvos laisvės.

Po pamaldų jaukioje Janulaičių rezidencijoje susibūrė visa Cape Cod lietuviška visuomenė su svečiais, ir vyko antroji šventės dalis.

Minėjimą pradėjo Cape Cod LB apylinkės pirm. E. Bliudnikas. Jis išryškino šių metų sukaktį: Lietuvos valstybės įkūrimo, Vilniaus universiteto 400 m. ir nepriklausomybės atgavimo.

Paskaitą skaitė Bostono universiteto profesorius dr. Stasys Goštautas. Jo sklandi paskaita buvo išklausyta su įdomumu.

Pertraukos metu buvo renkamos aukos. Kolonija negausi, susidedanti daugiausia iš pensininkų. Lietuvos laisvinimo darbui remti surinkta arti 1000 dol. Beveik visos aukos skirtos Lietuvos Bendruomenėi. Tuo aiškiai pabrėžiama tautiečių valia ir pasitikėjimas tiems, kurie konkrečiais darbais puoselėja Lietuvos laisvinimą.

Meninė programoje deklavavo ir dainavo jaunosios Janulaičių ir Goštautų dukros. Jonas Rūtenis paskaitė savo kūrybos.

Po programos buvo pasivažiota ir pabendrauta. Programą paruošė Cape Cod LB apylinkės valdyba su pirm. E. Bliudniku prieky.

Vasario 16 per vietos radiją buvo perduota speciali programa anglų kalba. (b.j.)

Nori įsigyti lietuvišką knygą, skambink į Darbininko administraciją — 827-1351. Prašyk, kad pasiųstų knygą į namus.

Brocktone, Mass., Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vadovaujami Šv. Juozapo senelių namai praplečiami. Jų praplėtimui sudarytas vykdomasis komitetas. Nuotraukoje dalis to komiteto. Iš k. sėdi — seselė Geraldine, seselė Ruth, pirmininkas Frank M. Wallen, vienuolyno vyresnioji seselė M. Annunciata; stovi Mark Lawton, Phyllis Vanderstreet, Michael Creedon ir Joseph White.

BROCKTON, MASS.

Praplečia senelių namus

Nukryžiuotojo Jėzaus seserys prieš keliolika metų pastatė Šv. Juozapo senelių namus. Turimų patalpų dabar nebeužtenka, nes norinčių čia patekti yra gana daug. Dabar seserys su geradarių pagalba nutarė pastatyti dar vieną sparną, kuriame būtų vietos 64 seneliams.

Tų namų fondui seserys balandžio 22 rengia 100 dol. "draugystės pietus". Pietūs bus vienuolyno salėje. Prieš pietus bus

galima apžiūrėti senelių namus.

Bilietus iš anksto galima užsisakyti vienuolyne ar pas komiteto narius. Vykdomąjį komitetą sudaro: pirm. Frank M. Wallen, vicepirm. Joseph P. Kairys ir Joseph J. White, Koordinatorius Algis P. Mitkus, pietumis rūpinasi seselės Ruth ir Mercedes, bilietais — seselė Geraldine ir Margo Asack, programa — seselė Celestine ir Ann White, spaudos reikalais — Phyllis Vanderstreet.

Senelių namų labai trūksta, ypač su krikščioniška meile. Visi kviečiami prisidėti prie šios naujos statybos.

A.A.
BRONEI GARBIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrą Genovaitę Kazlauskienę nuširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

LB Stamfordo apylinkė

Bostono lietuviai pas Massachusetts gubernatorių, kuris Lietuvos nepriklausomybės šventės proga išleido proklamaciją. Iš k. Danielius Averka, Ona Ivaškie, Aleksandras Čaplikas — Lietuvos Tarybos pirmininkas, gubernatorių Edward J. King, Edmundas Cibas, Felicija M. Grendal, Antanas Andriulionis.

BROCKTONE PLAČIAI MINĖTA
LIETUVOS LAISVĖS ŠVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį Brocktone lietuviai minėjo penkias dienas. Vasario 8-10 Westgate Mall nuo ryto iki 10 val. vak. skambėjo lietuviškos dainos, šokių ir kitokia lietuviška muzika su pranešimais anglų kalba, kad čia vyksta lietuvių paroda — lietuvių savaitė.

Palubėj plevėsavo penkios didžiulės Lietuvos vėliavos Tautinių drabužiais pasipuošusios moterys segiojo lietuviškas vėliavėles lankytojams. Gausiai buvo demonstruojamas liaudies menas. Juostas audė M. Janonienė, K. Grein ir E. Ribokienė, margučius dažė St. Gofensienė, J. Aukštikalnienė, A. Leščinskienė ir k., Kalėdų eglutei šiaudinukus narstė A. Dulskienė, J. Aukštikalnienė, ir R. Plioplytė.

Kūčių stalas buvo papuoštas su 12 tradicinių valgių Z. Barauskienės, St. Jančauskienės, M. Juškaitienės, O. Statkuvienės. Lietuviškų kepinų stalas, suorganizuotas L.K.M.S-gos, sulaukė gražaus dėmesio. Kitur gintaro dirbiniai, medžio drožiniai, juostos, audiniai, Lietuvos istoriniai žemėlapiai, lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės. Visur paaiškinimai anglų kalba.

Lietuviškas vėliavėles padarė Šv. Kazimiero parapijos mokyklos mokiniai. Vėliavėlių prisegioti svečiam 1,500. Prie parodos praturtinimo prisidėjo ir bostoniškiai. Ina Nortonienė atvežė savo menišką lietuviškais motyvais keramiką, lietuviškas lėlių vestuves ir daug Lietuvos Tautodailės Instituto sukaupto meno, Automatiš-

kai besisukančios skaidrės rodė Lietuvos vaizdus. Tai P. Krukono ir R. Šležo kūriniai.

Vasario 8 Westgate Mall buvo vėliavų pakėlimas. JAV vėliavą pakėlė Brocktono miesto viešųjų darbų viršininkas Fr. Wallen, Lietuvos — miesto burmistras David Crosby. Vasario 10 D. Crosby pasirašė proklamaciją, skelbiančią vasario 16 lietuvių dieną. Šiose iškilmėse dalyvavo daug Brocktono miesto pareigūnų, Mass. kongresmanas Bryant Donnelly, gausi visuomenė ir Martyno Jankaus bei Jono Vanagačio kuopų uniformuoti šauliai su vėliavomis. 2 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio, skambiai padainavo 6 dainas. Vasario 8 ir 9 vakarais Sakurio grakštūs šokėjai šoko lietuvių tautinius šokus, vadovaujami V. Bruzgio.

Didžiausia padėka rengimo pirm. Marytei Carleton, jos vyrui, motinai Z. Barauskieni, R. Diliui, klebonui kun. P. Šakaliui, kun. J. Prūsaičiui, burmistrui D. Crosby, dr. W. Moncevičiui, Lietuvos vyčiam ir visiems prisidėjusiems.

Vasario 11, sekmadienį, 10 val. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje mišias už Lietuvą užprašė Brocktono Alta. Mišias aukojo ir dienai skirtą pamokslą pasakė kun. P. Šakalys. Su vėliavomis dalyvavo M. Jankaus kuopos šauliai ir L.K.M.S-gos moterys.

Po pamaldų mašinų vilkstine vyko į miesto centrą vadovaujami miesto tarybos nario dr. W. Moncevičiaus. Legion Pkw. saivaitė pavadinta Mindaugo gatve. Ten iškelta Lietuvos vėliava dešimčiai dienų.

3 val. popiet parapijos salėje iškilmingą minėjimą atidarė Brocktono Altos pirm. Br. Burba. M. Jankaus kuopos uniformuoti šauliai ir L.K.M.S-gos narės sunėsė vėliavas. Kun. P.

Šakalys sukalbėjo invokaciją. Nepriklausomybės aktą perskaitė ir programai vadovavo R. Janulaitienė.

Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė kun. prof. dr. A. Jurgelaitis. Sveikino kongr. B. Donnelly, burmistras D. Crosby, dr. W. Moncevičius, E. Cataldo, klebonas kun. P. Šakalys. Rezoliucijos buvo visų vieningai priimtos.

Aukų surinkta apie 1000 dol. Šimtines aukojo Juozas Kairys, Vincas Kazakaitis, Sandaros klubas ir Kazimiero klubas.

Meninę programą gražiai atliko Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio.

Minėjimui pasibaigus, pirm. Br. Burba visiem padėjo ir pakvietė pasivašinti.

Brocktono radijo stotys anglų kalba perdavė specialias programas po pusvalandį vasario 11 rytą ir vasario 16 vakarą. Programas paruošė Laisvės Varpo vedėjas P. Viščinis. o LB Brocktono apylinkė pateikė radijo stotim.

E. Ribokienė

LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais

11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL
12:10-1:00 val. 1480 banga iš WBET
Vedėjas Petras Višeinis
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val.
Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

"Amber Holidays"

1979 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ
ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

VIENOS SAVAITĖS: Maskva/Vilnius/Leningradas

balandžio 11	— \$795.00	birželio 7	— \$859.00
balandžio 25	— \$795.00	liepos 12 ir rugpjūčio 2	— \$865.00
gegužės 2 ir 9	— \$829.00	rugsėjo 19 ir rugsėjo 26	— \$829.00
gegužės 16	— \$839.00	spalio 10	— \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ

birželio 7	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00
birželio 20	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

liepos 12	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00

rugpjūčio 2	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00

rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS —
PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSCIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio žalis.

Ištaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privaciai, saugiai, nemoka-

mai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į ban-

ką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet

kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj į-

traukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrin-

mas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius

procentus, leidžiamus įstatymų.

Del lengvo taupymo bū-

do per paštą skambinkit Mr.

Donahue 268-2500

arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
400 West Broadway
South Boston
9 AM to 5 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
9:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston
Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. .... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: kovo 11, sekmadienį, Medžiotojų ir Žuautojų Klubo Aro pietūs mažojoje salėje.

Liet. Kat. Mokslo Akademijos New Yorko skyriaus narių susirinkimas bus kovo 25, sekmadienį, Kultūros Židinyje.

Apygardinės sporto pirmenybės bus kovo 31 ir balandžio 1 Kultūros Židinyje.

Kitos jaunimo pamaldos bus balandžio 1 Kultūros Židinyje. Tuo metu vyksta apygardinės sporto pirmenybės.

Iš Metropolitan operos rūmų kovo 10, šį šeštadienį, 2:30 val. popiet per radiją bus transliuojama R. Strauss opera Ariadne auf Naxos. Diriguoja Levine. Pagrindiniai solistai: Price, Gruberova, Troyanos, Kollo, Monk.

S. Jurskytė iš Philadelphia, Pa., atnaujindama keletą Darbininko prenumeratų, pridėjo ir 31 dol. auką. Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja dosniai spaudos rėmėjai.

Kun. Antanas Račkauskas kovo 10 išvyksta atostogų į Floridą. Grįžta kovo 23.

Apie Lietuvą kalbėjo per WHN radiją vasario 26 pirmą valandą iš ryto. Kalbėjo American Broadcasting System korespondentas, kuris, atrodo, yra buvęs Lietuvoje, kalbėjėsis net su žmonėmis. Prisiminė visą Lietuvos situaciją, net pogrindžio leidžiamą Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Prisiminė ir Lietuvos nepriklausomybės šventę.

Alfonas Samušis buvo Jamaiscos linijos traukinio stotyje užpultas šeštadienio ankstyvą rytą, vasario 24 2:15 v. (ne sekmadienio rytą, kaip buvo paskelbta praėjusiame Darbininko numeryje). Užpuolė trys ginkluoti paaugliai ir apilė, sužeisdami galvą. Policija nuvežė į ligoninę, kur tuojau buvo padaryta operacija. Kovo 3 A. Samušis iš ligoninės grįžo ir sveiksta namuose gydytojų priežiūroje.

Kaziuko mugė, rengta New Yorko skautų, buvo kovo 4 Kultūros Židinyje. Prsidėjo jaunimo pamaldomis. Vėliau, išsiričius abiem tūntam — Neringos ir Tauro, oficialiai mugė atidarė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis ir perkirpo kaspiną. Į mugę atsilankė labai daug žmonių iš visos apylinkės.

Madų paroda, rengiama New Yorko Balfo 100-tojo skyriaus, bus gegužės 5 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Žiūrovai jau užsisakė 10 stalų. Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio žmona Janina Simutienė. Tarp kitko, šiemet suėina 35 metai nuo Balfo įsteigimo.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Amerikos Lietuvių Katalikų Tarybos reikalų vedėjas, Rochesterio lietuvių parapijos klebono kun. Justino Vaškio, OFM, iniciatyva pakviestas kovo 13 kalbėti Rochester, N.Y., diecezijios švietimo tarybai apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje. Kovo 15-18 kun. K. Pugevičius vadovaus metinėm rekolekcijom Šv. Jurgio parapijoje, Rochestery. Kovo 18, sekmadienį, po sumos parapijos salėj laikys paskaitą apie religinę padėtį okupuotoj Lietuvoje.

PADEKA

Brooklyno Adomo Galdiko galerijai naujai dovanojo savo kūrinius šie dailininkai: E. Urbaitytė, J. Pautienius (prieš pat mirė), V. Vizgirda, M. Stankūnienė ir J. Bakis. Taip pat dail. R. Viešulas yra pažadėjęs dar vieną savo grafiką.

Dosnieseams dailininkams nuoširdžiausiai dėkoju.

T. Jurgis Gailiūsis, OFM provincijolas

Laisvės Žiburio radijo pavaros koncertas ir balius rengiamas balandžio 21, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Aldona Marijošienė, Maironio lituanistinės mokyklos vedėja, su visa šeima pusei metų išvyksta į Šveicariją. Ten pusei metų komandiruojamas jos vyras dirbti. Mokyklos vedėjos pareigas eis Elena Ruzgienė.

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, yra išvykęs į St. Petersburg, Fla., kur vietos lietuviams praves metines rekolekcijas. Į New Yorką grįš kovo 17. Vienuolyno viršininko pareigas eina Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Kultūros Židinio reikalais prašom kreiptis į Židinio prižiūrėtoją, tel. 441-7087.

Antanas Masionis, Rytų apygardos mokyklų inspektorius, buvo susirgęs ir gulėjo ligoninėje. Dabar jau yra grįžęs į namus ir toliau gydosi daktaro priežiūroje.

N. Y. ramovėnų susirinkimas buvo kovo 1 Kultūros Židiny. Pirmininkavo kuopos pirmininkas dr. Eugenijus Noakas, sekretoriavo Zigmas Raulinaitis. Pakalbėta einamaisiais reikalais. Paskaitą apie Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį skaitė Paulius Jurkus. Po paskaitos buvo vaišės. Kitas ramovėnų susirinkimas bus kovo mėnesio gale.

N.Y. Liet. Filatelistų draugija išleido savo biuletenio naują — kovo mėn. numerį. Kaip įprasta, aprašomi Lietuvos pašto ženklai, jų laidos, supažindinama su nauja draugijos išleista knyga — Postage Stamps of Lithuania; duodama ir bendrų filatelistų žinių. Redaguoją: Walter E. Norton, Kazys Matuzas ir Algirdas Vizbaras, kuris atlieka spausdinimo darbus.

Kun. Antanas Rubšys, Manhattan College profesorius Bronx, N.Y., nuolatinis Darbininko bendradarbis, šį savaitgalį Chicagoje, Jaunimo Centre, vadovaus Šventraščio seminarui "Dievo žodis šiandien". Paskaitos, skaidrių rodymas, diskusijos vyks nuo penktadienio vakaro iki sekmadienio popietės. Prelegentui taip pat talkins sesuo Ona Mikailaitė iš Putnam, Conn.

L.K. Moterų Sąjungos 29 kuopos susirinkimas kviečiamas kovo 11, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėj. visos narės prašomos dalyvauti. Po susirinkimo vaišės.

Paulius Jurkus, Darbininko redaktorius, kovo 6, antradienio vakare, išvyko į Los Angeles, Calif. Grįžta kovo 15 vakare. Darbe jau bus kovo 16.

Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija kovo 18 rengia dviejų knygų pristatymą Kultūros Židinyje. Pirmoji knyga — kun. A. Rubšio — Raktas į N. Testamentą. Apie ją kalbės Tėv. Komelintus Bučmys, OFM. Antroji knyga — kun. Stasio Ylos — Lietuvių šeimos tradicijos. Apie ją kalbės Bronius Balčiūnas. Taip pat kun. A. Rubšys rodys skaidres iš savo kelionių po Šventąją Žemę. Po visos programos — kavutė. Pradžia 4 v. popiet.

Hamiltono teatras Aukuras atvyksta į New Yorką ir balandžio 8 suvaidins G. Zapolskos komediją "Ponios Dulskienės moralė". Teatrą pakvietė New Yorko skautai.

Albinas Verbyla, uolus lietuviškųjų chorų dalyvis, kovo pabaigoje išsikelia gyventi į Floridą. Kovo 18 Winter Garden restorane rengiamos jo išleistuvės.

Išnuomojami 3 kambariai Woodhavene, antrame aukšte, prieinama kaina, netoli nuo Jamaica Ave. Pageidaujamas vyresnio amžiaus asmuo. Skambinti: 296-7322.

Postage Stamps of Lithuania — tokiu vardu New Yorko ir Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos išleido knygą apie Lietuvos pašto ženklus. Knygoje aprašomi visi pašto ženklai, kas juos piešė, kada jie išleisti, kiek jų laidų pasirodė. Knyga išleista labai gražiai, įrišta į kietus viršelius, turi 237 puslapius, gausiai iliustruota. Knyga rengta gana ilgai, telkiant medžiagą, ieškant tikslų aprašymų. Ją sudarė: Jonas Grigaliūnas, Charles Matuzas, Steve Ivanauškas, Joseph Mulevičius. Talkino ir Demie Jonaitis. Prie išleidimo prisidėjo The Collectors Club, Inc., Steinway Memorial Fondas. Knygos kaina 14.50 dol.

Jaunučių ir jaunių ateitininkų iškyla įvyks kovo 10, šeštadienį, tuoj po lietuviškos mokyklos. Bus važiuojama į American Museum of Natural History. Numatoma aplankyti dinosauro parodą ir dalyvauti specialiai vaikam pritaikytame vaidinime "Pienė". Norį dalyvauti praneša L. Gudelienei 203 869-6303.

Vyresniųjų moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyks kovo 10, šeštadienį, tuoj po lietuviškos mokyklos Kultūros Židiny.

Šv. Kazimiero šventė atšvęsta Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapijos bažnyčioje kovo 4, sekmadienį. Mišias aukojo klebonas kun. P. Bulovas. Giedojų parapijos choras, vadovaujamas V. Kerbelio. Pamokslą pasakė kun. St. Raila ir ragino sekėti šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, dorybėmis. Pamaldose dalyvavo Lietuvos vyčiai ir kiti parapičiai. Visi meldėsi už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią.

LMK Federacijos New Jersey klubo susirinkimas šaukiamas kovo 18, sekmadienį, 2 v. popiet pas A. Rygeliene, 5 Edgemere Terr., Kinnelon, N.J. Programoje — M. Samatienės pranešimas. Visos klubo narės ir besidominčios kviečiamos dalyvauti.

LMK Federacijos New Yorko Klubas balandžio 22 rengia Atvelykio popietę su tradicinėmis Velykų vaišėmis.

KEARNY, N.J.

SVARBIOUS SUKAKTYS

Vasario 18, sekmadienį, buvo paminėtos dvi reikšmingos sukaktys: Lietuvos nepriklausomybės atgavimas ir 25 metai nuo lietuvių bažnyčios pastatymo Kearny, N.J.

Už žuvusius ir kenčiančius kalėjimuose lietuvių Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, 10 val. aukojo mišias ir pasakė prasmingą ir momentui pritaikytą pamokslą. Tautiškais drabužiais apsiėngusios K. ir E. Nakrošienės nešė vainiką ir padėjo prie altoriaus, o parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės G. Mozur, giedojo lietuviškas giesmes. Po mišių choras, žmonėms pritariant, sugiedojo Lietuvos himną ir Apsaugok, Aukščiausias.

Tuoj po mišių daugelis vyko į miesto aikštę lietuvių tautinės vėliavos iškelti. Nors oras buvo šaltas, vis dėlto susirinko nemažas žmonių būrelis. Atvyko miesto burmistras, miesto tarybos nariai ir kiti pareigūnai. Vėliavą iškėlus ir burmistrai tarus keletą žodžių, visi buvo pakviesti į miesto valdybos rūmus ir pavaišinti kavute ir pyragais.

Vakare Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centre vyko vakarienė su trumpa, bet patrauklia programa. Visų nuotaka buvo pakili. Buvo ir svečių. Švč. Trejybės parapijos klebonas prel. Jonas Scharnus, buvęs šioj parapijoj klebonu, niekad mūsų renginių neapleis. Visada atvyksta ir pabendrauja su savo buvusiais parapičiais.

Vakarienę baigus, prasidėjo programa. Jai vadovavo ir šių iškilnių reikšmę išryškino klebonas kun. Domininkas Pocius.

Styginis orkestrėlis, vadovaujamas P. Gelčiaus (orkestrėlis kiekvieną sekmadienį savo grojimais pajvairina 11 val. mišių eigą) pagrojo keletą kūrinių, o vargonininkė G. Mozur stipriai

New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis, šokęs Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 18 Kultūros Židinyje. Kairėje — ansamblio vadovė Jadvyga Matulaitienė. Nuotr. L. Tamošaičiui

Simo Kudirkos šaulių kuopos šaudymo pratimai įvyks kovo 11, sekmadienį, 1 v. popiet Nassau County Indoor Rifle and Pistol Range šaudykloje, Mitchell Park, Uniondale, L.I., prie Nassau County koliziejais.

Šaudykla yra puikiai įrengta, dalinai po žeme ir apšildoma. Šaudymo pratimai bus atliekami 22 kalibro šautuvais, tačiau bus galima naudoti ir kitus šaudymo ginklus. Šauliai ir visi, kurie nori dalyvauti šiuose šaudymo pratinuose, prašomi registruotis iki kovo 10 pas kuopos šaudymo vadovą Algį Jankauską, tel. 849-2260.

Lietuvių kalbos kursai pradedantiems vyksta kiekvieną šeštadienį Kultūros Židinio patalpose. Jiem vadovauja prityrusi mokytoja Demie Jonaitienė. Kursais suinteresuoti ir norintieji gauti daugiau informacijų prašomi kreiptis tiesiogiai į kursų vedėją, tel. 296-2294.

Alfonas Koncė, kuris sausio 17, eidamas namo, paslydo ir susilaužė dubens kaulą, Queens General ligoninėje dar turės pagulėti apie porą mėnesių.

soprano balsu atliko eilę lietuviškų ir angliškų dainų. Visi meniška buvo nuteikti ir nesigailėjo gausių plojimų.

Miesto burmistras D. Rowlands savo nuoširdžiam žody priminė mūsų didelį troškimą ir ryžtą Lietuvos nepriklausomybei atgauti. Gerai įvertino lietuvių parapiją, kuri šiandien taip iškilmingai mini 25-rių metų sukaktį nuo bažnyčios pastatymo. Miesto tarybos narys J. Testa perskaitė ir klebonui kun. D. Pociui įteikė dvi miesto burmistro išleistas proklamacijas: vieną Vasario 16-tajai ir kitą bažnyčios 25 m. sukakčiai. Miesto pareigūnai pagerbti gausiais plojimais.

Juožas Mėlynis kalbėjo lietuviškai. Priminė vargus ir rūpesčius bažnyčiai statant ir ją įrengiant, o taip pat ir pasiektus laimėjimus. Šiandien vaizdas kitoks, nei buvo prieš 25 metus. Tada dar tik džiaugtasi naujai pastatyta bažnyčia, dar skolose esančia, o dabar didžiuojamasi parapijos mokykla su nupirktais ir perdirtais pastatais, vienuolynu seselėm pranciškiečių, kurios jau eilę metų moko ir katalikiškai auklėja vaikus, naujais žemės sklypais parapijos teritorijai plėsti ir kitais parapijos turto didinimais. Visa tai parapičių, čia esančių draugijų, o taip pat klebono kun. D. Pociaus pastangų ir nepalaužiamo ryžto nuopelnas.

J. Mėlynis taip pat priminė, kaip brangi kiekvienam lietuviui yra Vasario Šešioliktoji. Visų širdyse tebevyrauja didelė viltis sulaukti tos dienos, kada Lietuva ir vėl bus laisva.

Minėjimą rengė sudarytas tam reikalui komitetas, kuris kruopščiai visa apsvaistė ir sėkmingai įvykdė. Komiteto narių pirmose eilėse buvo veiklioji E. Nakrošienė, vargonininkė G. Mozur ir kiti, daugiau ar mažiau prie prisidėję. Jiem visiems priklauso nuoširdus lietuviškas ačiū.

J. Mėlynis

GREAT NECK, N.Y.

Vasario 17 Great Necke buvo paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė. Minėjimą, kaip ir kitais metais, suruošė LB Great Necko apylinkė. Programai vadovavo valdybos narys V. Butkys.

Nemažas skaičius žmonių sėdėjo Elks salėje prie išpuosytų stalų. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, labai prasmingą ir gražią invokaciją sukalbėjo Apreiškimo parapijos klebonas kun. J. Pakalniškis. Sugiedojus Mariją, Mariją, tai dienai pritaikytą paskaitą skaitė Petras Ažuolas.

Meninėj daly lietuvišku kostiumu pasipuošusi E. Cibienė

LIETUVOS VYČIŲ APSKRITIES SEIMAS

SCRANTON, PA.

Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskrities seimas įvyks kovo 11 Scranton, Pa. Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje 11 val. bus aukojamos koncelebruotos mišios, kuriose dalyvaus ir Scrantono vyskupas J. Carroll McCormick. Prieš mišias klebonas kun. Mykolas Ozalas pašventins naują Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskrities vėliavą. Pamokslą pasakys kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvos vyčių centro valdybos Lietuvos reikalų pirmininkas iš Brooklyn, N.Y. Šios iškilmės skiriamos pagerbti šv. Kazimierui, Lietuvos vyčių ir visų lietuvių globėjui.

Po mišių bus pusryčiai, kurių programai vadovaus Viliamas Romeika. Pagrindinę kalbą pasakys adv. Charles Witaconis iš Dalton, Pa.

Po pusryčių vyks seimas, kurio metu vysk. McCormick įteiks trečio laispio medalius nusipelnusiems vyčiam. Taip pat vyks seminaras arkivysk. Jurgio Matulaičio beatifikacijos reikalui.

labai gražiai paskaitė M. Butkienės sukurts 3 eilėraščius, Irena Jankauskienė labai puikiai padeklamavo Maironio porą eilėraščių. Pabaigai Albinas Žvynys sukalbėjo paties sukurta maldą.

Paskui buvo užkandžiujama. Užkandžių metu buvo loterija, kurią labai puikiai pravedė H. Miklas. Loterijai vertingą drožinį padovanojo Mindaugas Jankauskas, o V. Kalytis padovanojo butelį stipraus gėrimo. Minėjime buvo surinkta nemaža aukų.

Vasario 18, sekmadienį, 1 v. popiet Šv. Aloyzo bažnyčioje buvo mišios už Lietuvą. Aukojų vietos kunigas. Mišiose dalyvavo beveik visa Great Necko lietuvių kolonija.

V.B.

Kun. M. Ozalas

Prie lietuviško kryžiaus bažnyčios šventorių bus padėtas vainikas pagerbiant mirusius Lietuvos vyčius.

Iš New Yorko ir New Jersey į seimą vyks du autobusai. Seimą globoja Scrantono vyčių 74 kuopa, kuriai pirmininkauja Ieva Kazokaitė. Kuopos dvasios vadas yra kun. Mykolas Ozalas. — I.K.

NEW JERSEY SKAUTAI IR SKAUTĖS

maloniai kviečia Jus dalyvauti

KAZIUKO

MUGĖJE

1979 m. kovo mėn. 25 d., sekmadienį,
Lietuvių Laisvės salėje
269 Second St., Elizabeth, N.J.

Pietūs nuo 12 val. iki 2 val.

Mugės atidarymas — 12:30 val.

Pietų kaina: \$4.50 suaugusiems, \$2.00 vaikams

PROGRAMA— 2:00 val. Perkūno Krukonio garsinis skaidžių montažas "MANOJI LIETUVA"